

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 19 april 2018

Notulen van de raadsvergadering van 19 april 2018 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 7.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb.

Tegenwoordig zijn 45 leden, namelijk mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer J. Esbeukman, mevrouw E.S. Walgenbach, de heren E. Jami, G.J.M. Vreugdenhil RA, B. van Schaik, M.J.W. Struijvenberg en G.J. Engberts, mevrouw E.C. Eskes, mevrouw B.C. Kathmann, mevrouw D. Yildirim, de heren D.P.A. Tak, S. de Langen, P.J.P. Lansink-Bastemeijer en J.W. Verheij, mevrouw T.C. Hoogwerf, de heer M.G.J. van Elck, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heren N. Balwantsingh en S.R.T. van Baarle, mevrouw A. Kockelkoren, de heren J.P. Postma en S. Leewis, mevrouw L.L.P.R. Roest, de heren A.J. van Zevenbergen en T.J. Vonk, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Büyükcıfci, mevrouw D.A. van Groningen-de Haas en mevrouw C.M. Zeegers, de heren T. Kuzu, M.J.P. Meeuwissen, F. Achbar en E. Yigit, mevrouw N. Arsieni, de heren R.T.J. van der Velden, S. Kasmi, N. el Ouali en T.B. Versnel, mevrouw J. Bokhove en de heren drs. B.J. Eerdmans, drs. ing. R.A.C.J. Simons, V.P.G. Karremans, T. Cicek en de heer G.F.E. Koster.

Namens het college zijn tegenwoordig de heren drs. B.J. Eerdmans, S. de Langen, drs. ing. R.A.C.J. Simons en M.J.W. Struijvenberg.

Tevens aanwezig: de heer R. Hoff (lid gebiedscommissie Prins Alexander), mevrouw V. Kievit (voorzitter gebiedscommissie Alexander) en de heer B.J. van Rij (Leefbaar Rotterdam).

Afwezig met kennisgeving: demissionair wethouder de heer drs. A.L.H. Visser.

Griffier: de heer drs. J.M. van Midden.

I. Opening en mededelingen.

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken uw plaatsen in te nemen? Hartelijk welkom bij deze raadsvergadering van de gemeente Rotterdam. Ik heet u allen welkom. Welkom ook aan degenen die deze vergadering op afstand volgen via het internet, aan onze bezoekers op de publieke tribune, vertegenwoordigers van de media en onze ambtenaren.

Ik heb bericht van verhindering ontvangen van wethouder Visser, die hier nog wel zit, maar die, als u akkoord gaat met een ordevoorstel, ons zo meteen zal verlaten, omdat hij gewichtige belangen van de stad Rotterdam in Den Haag moet behartigen. Aan dit bericht van verhindering wil ik direct een ordevoorstel koppelen. Gezien de belangstelling voor het onderwerp 'Huisvesting bijzondere doelgroepen De Evenaar' en de aanwezigheid van nogal wat mensen op de publieke tribune voor dit onderwerp, wil ik u graag voorstellen om aldus te werk te gaan en de agenda daarvoor enigszins aan te passen, dat wij zo meteen aansluitend aan onze ordediscussies direct beginnen met het gesprek over 'huisvesting bijzondere doelgroepen', zodat ook de mensen op de publieke tribune niet heel lang hoeven wachten op het bespreken van dat onderwerp. Het debat over de actualiteit van wethouder Visser kunt u dan aan het

begin van de middagzitting ook met de wethouder zelf voeren.
Wilt u akkoord gaan met dit ordevoorstel? Doorgaans doen wij altijd eerst actualiteiten, maar nu stel ik u voor om dat iets op te schuiven in de tijd, dan hebben wij later op de middag ook de wethouder in ons midden. Ja? Akkoord. U kunt gaan, wethouder. Dank u wel. En kom terug met veel geld. Dat is altijd belangrijk.

(De heer Visser verlaat de vergadering.)

IA. Afscheid van de heer B.J. van Rij als lid van de gemeenteraad.

De **VOORZITTER**. Leden van de gemeenteraad, leden van het college, dames en heren, geachte heer Van Rij. Lastig vol te houden, een hele speech lang: geachte heer Van Rij. Dus zeggen wij maar: beste Bart-Joost. Het is ook lastig om zo'n man als je hem redelijk van dichtbij kent met 'mijnheer' aan te spreken, want hij is de afgelopen jaren eigenlijk veel meer 'Bart-Joost' dan 'mijnheer Van Rij' geworden.

Ik wil mij graag tot je richten met een afscheidswoord. Je stopt als gemeenteraadslid voor de fractie van Leefbaar Rotterdam en ik denk dat dat voor velen best een verrassing is. Maandag stuurde je mij een brief met de aankondiging dat je ermee stopt. Je vertegenwoordigde Leefbaar Rotterdam in de raad sinds de verkiezingen in 2014 en op 15 mei 2014 werd je dan ook lid van de Leefbaarfractie.

Je was voorzitter van de tijdelijke commissie Gebieden, maar deze commissie bleef de gehele raadsperiode actief; what's in a name, tijdelijk? Daarvoor was je politiek actief in de toenmalige deelgemeente Noord. Deze verkiezingen stonden weer in het teken van een nieuwe raad en je stond weer op de lijst en je bent gekozen en recent ook geïnstalleerd. Toch heb je besloten om je lidmaatschap van de raad op te zeggen en iets anders te gaan doen. Je hebt een functie aanvaard bij gemeente Rotterdam als projectleider en dat is

onverenigbaar met de uitvoering van je lidmaatschap van de raad. Per 1 mei stap je over en maak je een nieuwe start. Je inzet voor de stad gaat gelukkig niet verloren, maar gebeurt wel op een andere plek en vanuit een andere verantwoordelijkheid.

De afgelopen bestuursperiode heb je veel kennis en ervaring opgedaan op het terrein waarvoor je in het verleden altijd al persoonlijke interesse hebt gehad: vastgoedbeheer en -ontwikkeling en bouwen. Nu lopen er twee grote ontwikkelingen op dat vlak: de renovatie van Boijmans en de bouw van het Collectiegebouw. Je zult daar met nieuwe collega's invulling aan proberen te geven, een heel indrukwekkende, maar ook gewichtige uitdaging.

Je was woordvoerder bouwen, wonen en cultuur en staat bekend om grote dossierkennis en op zijn minst de bereidheid om die kennis ook op te doen. Een nieuwe baan sluit daar naadloos bij aan. Je weet waar je aan begint. Je hebt tenslotte als voorzitter van de raadsenquête Boompjeskade niet alleen in de keuken van de dienst Stedelijke Ontwikkeling mogen kijken, maar ook heel diep in de keukenkastjes. Het was je missie om binnen de planning een gedegen rapport op te leveren en daarin ben je destijds met je commissieleden ook echt geslaagd. De ervaring die je hebt opgedaan, zal in de nieuwe rol weer goed van pas komen. Je weet hoe politiek gevoelig deze projecten zijn en dus zul je daar extra op letten.

Je hebt je raadslidmaatschap met trots en genoeg ingevuld en soms deed je in deze raad ook luidruchtig van je horen als dat nodig was, vanaf de achterbankjes, al dan niet via de luidspreker. Er waren drie raadsleden die de afgelopen jaren onder mijn voorzitterschap regelmatig zo werden aangekeken van: kan het een toontje minder buiten de microfoon? Jij was daar een van. De ander zat hier, dus met enige regelmaat was er nogal wat tumult te bekennen.

Ik heb je er niet altijd op kunnen betrappen, maar soms wel: altijd ook gevoel voor humor. In het café hiernaast was er altijd ruimte om Bart-Joost echt wat persoonlijker te leren kennen als hij zijn politieke harnas had afgedaan.

Eén keer heb je je enigszins onbetamelijk uitgelaten in de richting van Arno Bonte. Het was een lastig moment, maar tekenend voor jou was ook dat je bereid was dat uit te praten, daarvoor excuses te maken en te zeggen: "Zo had ik het niet moeten zeggen." Dat was in de categorie 'een beetje onhandig', Maar welk mens heeft dat niet? In de strijd, als het gaat om belangrijke kwesties in deze stad, zeggen wij allemaal weleens iets waar wij achteraf spijt van hebben. Maar je hebt je herpakt en hebt er excuses voor gemaakt en het was wederom fijn om dat gehoord te hebben.

Ja, en je hebt ook weleens als wetshandhaver op straat opgetreden. Er waren twee mensen die ooit iets met een tasje hebben gedaan: de minister van Binnenlandse Zaken die op een stel journalisten dat in de weg stond, insloeg met een tasje en Bart-Joost die, toen jongeren die buiten aan het klieren waren met een brommer, een journalist lastigvielen, het nodig vond om voor haar op te komen en op te treden. Je zei daarbij: "Ik ben van Leefbaar Rotterdam en dit accepteren wij niet." Dat laatste geldt volgens mij voor iedereen, maar die connotatie 'ik ben van Leefbaar Rotterdam' heb ik toen niet echt goed begrepen, want iedere Rotterdammer hoort dat niet te accepteren, ongeacht de politieke kleur die je hebt. Alleen was jij toentertijd plaatsvervangend handhaver en ik ben verantwoordelijk voor die handhaving in de openbare ruimte. Ik heb jou daartoe nooit het mandaat gegeven, maar ik heb dat geslikt. Dat heeft het nieuws gehaald. Er is veel over gediscussieerd en als dat ergens voor staat, is dat het gevoel van machteloosheid soms waar heel veel burgers mee te kampen hebben op straat als zij onrecht zien en daartegen willen optreden en een signaal willen afgeven dat dat niet mag. Daar stond dat voor. Ik vond

dat belangrijker dan de vraag of wat je deed mocht of niet mocht. Het feit dat daarover een gesprek mogelijk was, was belangrijk.

Maar je maakt je ook veel zorgen over de lhbt-groep, of dat nou asielzoekers met een lhbt-achtergrond zijn of anderen die gewoon uitgaan in Rotterdam en die worden uitgescholden of vernederd of die onderwerp zijn van concreet geweld. Wij spraken daar vorige week over in de gemeenteraad. Het is een punt van aandacht, ook voor de komende gemeenteraad.

Ik wens je ongelofelijk veel succes en heel veel plezier in wat je gaat doen. Ik ben tijdelijk wethouder Cultuur, dus ik zal je goed in de gaten houden, maar ik wil aan het eind toch wel iets zeggen over de discussie die ik vandaag ook in de krant zag over de vraag of raadsleden kunnen overstappen naar ambtenaar-zijn. Ik vind dat eerlijk gezegd een heel rare discussie, maar ik snap haar ook en ik denk dat als die gevoerd moet worden, dat dat mag, vooral ook binnen politieke partijen. Maar zolang raadsleden rechte tens alle burgerrechten die ze toekomen ook kunnen solliciteren naar een functie bij de overheid, is dat wat mij betreft een rechtmatige overstap.

Laat ik daar vanuit mijn positie dit over zeggen. Hoe je het politiek moet duiden binnen een politieke beweging moet iedereen voor zichzelf weten, maar alle functies in Nederland zijn open voor alle inwoners van dit land die hier rechtmatig wonen. Laten wij dan ook, als wij dit nu zo beschouwen het altijd zo beschouwen, want het kan ook weleens voorkomen als iemand anders vanuit een andere politieke beweging ambtenaar wordt of naar de overheid overstapt, dat dan ineens andere termen worden gebezigd als 'vriendjespolitiek' of dat er andere opvattingen zijn die niet meer aan de orde zijn. Alle functies in Nederland staan open voor alle Nederlanders en laten wij het daarop houden. Zolang dat geldt, is er met die overstap wat mij betreft niets mis.

Politiek mag iedereen het duiden zoals hij dat wil en ik wens jou veel succes.

(Applaus.)

(Burgemeester Aboutaleb overhandigt een raadsbeeld en bloemen aan de heer Van Rij.)

Bart-Joost – en vanuit deze stoel: de heer Van Rij – had aangegeven wellicht niet te zullen spreken, maar hij maakt toch gebruik van zijn mogelijkheid om nog één keer iets te zeggen in deze zaal.

De heer **VAN RIJ** (lr). Soms wordt er zo naar je gekeken, dat je er niet meer onderuit komt. Ik heb hem dus ook niet voor de stad bereid, die speech. Ik hoopte eigenlijk met een goede brief afscheid te mogen nemen. Wat in die brief staat is ook vanuit mijn tenen gemeend. Ik heb hier een ontzettend goede tijd meegemaakt en over de hele breedte van de raad fantastisch samengewerkt. Dat politieke harnas herkende ik natuurlijk van mijzelf, maar ik vond het ook heel fijn dat ik als persoon altijd een mooie relatie met jullie mocht hebben en dat daarmee ook dat politieke harnas werd geaccepteerd en gerespecteerd. Daar wil ik jullie voor bedanken, maar ook zeker de collega's van de afgelopen vier jaar.

(Applaus.)

IB. Onderzoek geloofsbrieven van de heer G.F.E. Koster.

De **VOORZITTER**. Hij levert zijn pasje keurig in. Zo, één raadslid vertrekt. Hij mag zijn bordje meenemen. Heel erg veel succes. En het andere raadslid inaugureren wij vandaag. Zo gaat dat. Aan de orde is dan ook het onderzoek van geloofsbrieven van de heer G.F.E. Koster. Ik stel nu de commissie voor Onderzoek van de Geloofsbrieven in. Het is gebruikelijk – zeg ik in de richting van onze nieuwe collega's – dat de nestor deze commissie voorziet, behalve in die gevallen waarbij zijn fractie is betrokken. Ik verzoek

deze keer dan ook de heer Verheij het voorzitterschap van deze commissie op zich te nemen. De commissie wordt in de regel verder samengesteld uit enkele fractievoorzitters en/of een van de leden van de fracties op basis van de bekende volgorde naar grootte. Verder benoem ik in deze commissie de heer Kasmi, mevrouw Bokhove, mevrouw Kathmann en de heer Van Baarle tot lid.

Ik neem aan dat de commissie reeds een aanvang heeft genomen met de werkzaamheden en wellicht wil de voorzitter ons in kennis stellen van de uitkomst van het onderzoek naar geloofsbrieven van de heer G.F.E. Koster.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Ik deel u mee dat de commissie de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid G.F.E. Koster heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden en de commissie adviseert de raad dan ook de heer G.F.E. Koster toe te laten als lid van de gemeenteraad ter voorziening in de vacature van de heer B.J. van Rij.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Raadsleden, ik adviseer u dan ook het oordeel van de commissie op te volgen en de heer G.F.E. Koster toe te laten tot de gemeenteraad en met de benoeming akkoord te gaan. Dat is het geval. Ik houd de commissie nog even in ere. Mijnheer Verheij, u hebt nog een klus te klaren, straks. De commissie blijft nog even in stand, want wij hebben straks nog een paar andere beëdigingen te doen, namelijk van burgerraadsleden. Ik dank u zeer. Dan bent u akkoord met benoeming van de heer Koster. Aldus.

IC. Beëdiging van een lid van de gemeenteraad.

De **VOORZITTER**. Dan vraag ik de griffier om de heer Koster voor te geleiden. Ik vraag u te gaan staan. Dat geldt ook voor u als bezoekers, als u daartoe in de

gelegenheid bent en dat geldt ook voor andere bezoekers in deze zaal. Wij gaan over tot de beëdiging van de heer Koster. Mijnheer Koster, door de gemeenteraad is zojuist tot uw toelating als lid van deze vergadering besloten. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, dient u overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet in de vergadering in handen van de voorzitter de eed of een verklaring en belofte af te leggen. U hebt aangegeven de verklaring en belofte te zullen afleggen. Dat klopt?

De heer **KOSTER** (Ir). Ja.

De **VOORZITTER**. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier verzoek ik u mij na te spreken de woorden: dat verklaar en belof ik.

‘Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en belof ik.’

De heer **KOSTER** (Ir). Dat verklaar en belof ik.

De **VOORZITTER**. Dan bent u gerechtigd deel te nemen aan de vergaderingen van de gemeenteraad van de stad Rotterdam. Aldus. Ik schors de vergadering voor enige ogenblikken.

(Applaus.)

(Schorsing.)

De **VOORZITTER**. Ik wil graag de vergadering hervatten. Ik heropen de vergadering. Mag ik de nieuwe collega's

erop wijzen dat zich regelmatig een soort wegloupedrag voordoet? Mag ik u verzoeken om, als er een schorsing van korte duur is, niet de raadzaal te verlaten? Er kunnen namelijk ongelukken door ontstaan als ineens vrij snel daarna nog een onderwerp dat kort duurt aan de orde is. Als wij dan tot stemming overgaan, kunnen er ongelukken gebeuren, dus ik zou u willen verzoeken om bij korte schorsingen de zaal niet te verlaten dan wel in de onmiddellijke nabijheid van de raadzaal te blijven.

II. Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 19 april 2018.

De **VOORZITTER**. U bent nu toe aan agendapunt 2, vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van heden. Er zijn drie verzoeken voor een actualiteit ontvangen:

- VVD: 'Natte wielen in de Maastunnel';
- VVD en Partij van de Arbeid: 'Sluiting Stadswinkel Noord';
- DENK: 'Tweedeling tussen arm en rijk op sportclubs'.

Zijn er bezwaren tegen deze actualiteiten of zijn er andere opmerkingen? Niet. Dan stel ik voor om deze actualiteiten te behandelen onder de agendapunten 3a, 3b en 3c.

Er zijn vier verzoeken voor een regeling van de werkzaamheden ontvangen:

- Leefbaar Rotterdam, Partij van de Arbeid en SP: 'Mishandeling van ouderen in verpleeghuis';
- Partij van de Arbeid, GroenLinks, VVD en D66: 'Woningvoorraad verduurzamen doen wij niet alleen';
- SP: 'Uitbetalen onder minimumloon van mensen met een arbeidsbeperking';
- Partij van de Arbeid: 'Indammen van de waanzin op de woningmarkt'.

Als hier geen bezwaren tegen bestaan, dan stel ik voor u voor deze agendapunten op de lijst te zetten als 4a, 4b, 4c en 4d. Aldus besloten.

Er zijn twee verzoeken om beraadslaging ontvangen:

- Leefbaar Rotterdam: 'Huisvesting bijzondere doelgroepen in De Evenaar';
- SP: 'Stopzetten selectieve woningtoewijzing op grond van de Rotterdamwet'.

De heer **KARREMANS** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Punt van orde ten aanzien van punt 8b over het afschaffen van de Rotterdamwet: wij stellen voor dat wij dat vandaag niet in de raad behandelen, maar dat onderwerp verwijzen naar de tafel van de coalitieonderhandelingen.

De **VOORZITTER**. De SP stelt voor dit te agenderen en de VVD is van oordeel dat het vandaag niet geagendeerd moet worden. Ik kom zo bij u terug, want ik ga eens even kijken wat de rest van de raad ervan vindt.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Wat mij betreft bespreken wij dit onderwerp gewoon.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Mijnheer de voorzitter. Wat ons betreft bespreken wij dit ook gewoon. Ik denk dat de coalitieonderhandelingen hier volledig buiten staan.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Mijnheer de voorzitter. Toch bijzonder dat wij tijdens een eerste raad al zouden spreken over het afschaffen van de Rotterdamwet. Dit hoort echt thuis aan de onderhandelingstafel en niet op dit moment in deze raad.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ook wat het CDA betreft gaan wij niet via moties onderhandelen en een coalitieakkoord in elkaar timmeren. Dat doen wij aan tafel en volgens mij is daar vanmorgen in het presidium een mooi voorstel voor gepresenteerd. Het lijkt mij dat daar prima kan worden gesproken over dit onderwerp.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Mijnheer de voorzitter. Wat D66 betreft willen wij het ook toewijzen aan de onderhandelingstafel en niet nu hier bespreken.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). 50PLUS ziet het graag vandaag behandeld worden.

De **VOORZITTER**. Wilt u het nog één keer herhalen? Ik probeer het ...

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). 50PLUS ziet het graag vandaag behandeld worden.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Nida gaat geen enkel debat uit de weg. Het lijkt mij goed om daarover te debatteren en dan kan elke fractie alsnog aan de hand van het debat haar eigen conclusies trekken. Er is maar één echte onderhandelingstafel en dat is deze raadzaal.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Mijnheer de voorzitter. Ik heb eigenlijk geen debat nodig om het standpunt van GroenLinks over de Rotterdamwet duidelijk te maken, want dat vinden wij een onding, maar daar spreken wij graag verder bij de onderhandelingen. Ik heb het niet vaak gezegd, maar deze motie is dus nu te vroeg. Wij vinden het dus niet nodig om die nu verder te bespreken.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Ik sluit mij aan bij de collega's. Het is nu even iets te kort door de bocht om het op deze manier in deze fase zo te doen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Het leek mij nou juist, omdat iedereen hier erg veel gevoelens bij heeft – ik heb ook tijdens de verkiezingsdebatten veel mensen horen praten over een dergelijk belangrijk onderwerp – dat wij dat niet in een achterkamertje gaan bespreken, maar hier in dit platform. Ik breng deze motie in, dacht ik en het leek mij niet meer dan nuttig om dat transparant en openlijk met elkaar te bespreken, want het betreft alle Rotterdammers. Dan gaan wij dat niet in een klein kamertje bespreken in onderhandelingen. Daarna zijn wij weer gebonden en roepen wij allemaal weer: nee, wij wilden het niet; wij wilden het wel,

maar ... Dit is een te belangrijk onderwerp, dus wel bespreken.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ik sluit mij aan bij wat GroenLinks en de PvdA hebben gezegd: het is een belangrijk onderwerp. Het gaat inderdaad alle Rotterdammers aan, maar de timing – om er op dit moment over te spreken – lijkt ons niet goed, dus wij zijn ervoor om het uit te stellen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). De PVV ziet het ook graag aan de onderhandelingstafel besproken worden.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Zevenbergen, ik vrees dat er geen raadsmeerderheid is om dit agendapunt vandaag te agenderen. Dan maar van de agenda afvoeren. Agendapunt 8B gaat van de agenda af.

Er is een verzoek voor een tweeminutendebat ontvangen van de SP, GroenLinks, ChristenUnie-SGP, Partij van de Arbeid en Nida over 'Stopzetten uitzettingen naar Afghanistan'. Wenst iemand hierover het woord? Niet. Dan stel ik u voor dit punt te agenderen als 8C.

In zijn algemeenheid wil ik u allen nadrukkelijk attenderen op de inlevertermijn van de verzoeken. Wij verzoeken u om verzoeken voor beraadslaging en tweeminutendebat op dinsdag voorafgaand aan de vergadering, uiterlijk om 16.00 uur in te leveren en verzoeken voor de actualiteiten uiterlijk woensdag om 16.00 uur. Dus voor beraadslaging et cetera dinsdag, uiterlijk 16.00 uur en voor de actualiteiten en regeling van werkzaamheden woensdag, uiterlijk 16.00 uur.

U hebt zich de afgelopen week niet aan deze termijnen gehouden. De griffier heeft in overleg met mij besloten hier enige coulance in te betrachten, omdat u allemaal zo nieuw bent in uw rol, maar vanaf volgende week houden wij stipt de hand aan de inlevertermijnen van deze vraagstukken, omdat het allemaal voorbereiding vraagt aan de kant van het

college. Er is ambtelijke capaciteit bij nodig en het kan niet allemaal een uur van tevoren.

Dus voortaan beraadslaging en andere onderwerpen: dinsdag, uiterlijk 16.00 uur. Actualiteiten en regeling van de werkzaamheden: woensdag, uiterlijk 16.00 uur. De griffier kan u daar verder alle informatie over verstrekken.

Ik meen ook begrepen te hebben dat uw nestor, de heer Simons, nog een punt aan de agenda wil toevoegen met een motie vreemd aan de orde van de dag. Mijnheer Simons, dat klopt? Dat is het geval. Dan stel ik u voor dit als agendapunt 15 aan de agenda toe te voegen. Het gaat om een ... Misschien wilt u dat zelf even toelichten, wethouder. Dan weet iedereen waarom zij er allemaal bij moeten blijven, straks bij agendapunt 15.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Als raadslid en als nestor. Wij hebben natuurlijk twee dagen met elkaar op een boot gezeten. Wij zaten allemaal in hetzelfde schuitje en toen hebben wij met elkaar gesproken over onderwerpen die ons allemaal aangaan. Dat is bijvoorbeeld dat wij het, uitzonderingen daar gelaten, toch mooi vinden als wij om 24.00 uur stoppen. Wij hebben het er ook over gehad dat wij op tijd willen beginnen. Dat scheelt ook.

En wij hebben nog met elkaar afgesproken dat er een werkgroep Vergadermodel komt, om te kijken hoe wij dat allemaal zo efficiënt mogelijk kunnen inrichten met de extra politieke partijen. Dat staat in deze motie en daarin roep ik, als nestor, de griffie en de voorzitter op om dit een beetje te handhaven in de toekomst. Ook roep ik ertoe op dat wij als werkgroep voor het zomerreces met een voorstel naar de raad komen over hoe wij nou alles zo goed mogelijk kunnen indelen, inrichten. Daar is iedereen natuurlijk bij betrokken, verschillende mensen van alle fracties, volgens mij. Daarover gaat de motie. Ik mag haar nu al indienen, geloof ik. Oh, dat mag ik pas bij agendapunt 15.

De **VOORZITTER**. Wij hebben nu even als teaser duidelijk gemaakt waarom iedereen erbij moet blijven: het gaat u aan. De motie wordt verspreid, maar u mag haar straks nog een keer helemaal voorlezen en toelichten en dan hebben wij er nog een debatje over. Ja? Heel goed. Bedankt. De griffier en voorzitter handhaven heel graag.

Reguliere agendapunten waarbij geen sprekers zijn aangemeld, handelen wij in de regel af als hamerstukken. Dat is goed dat u dat scherp voor ogen heeft, denk ik. Vandaag zijn op mijn lijst bij agendapunt 14, 'Gemeenschappelijke Regeling kabels en leidingen Rotterdam-Nissewaard' geen sprekers aangemeld. U kunt dat alsnog doen, maar er zijn geen sprekers aangemeld tot nu. Voortaan zal ik u bij dit soort onderwerpen, waarbij geen sprekers zijn aangemeld, altijd voorstellen om die als hamerstuk af te doen. Dat betekent dat ik u voorstel om ook dit stuk te hameren. Gaat u ermee akkoord dat ik agendapunt 14 nu zal hameren? Ik kijk nog één keer. Eenmaal, andermaal. Als de hamer is gevallen, is er geen herroepen meer aan. Aldus.

Een belangrijk punt is altijd het vaststellen van de spreektijd. Ik geef u in overweging om voor vandaag uit te gaan van twee uur spreektijd voor de behandeling van de reguliere agenda en daaraan toe te voegen de tabel van anderhalf uur voor de behandeling van de actualiteiten en de regeling van de werkzaamheden. Kunt u zich daarin vinden: twee uur netto spreektijd? Akkoord.

Dan wil ik nog een algemene opmerking maken over de stemmingen. er maken momenteel vier leden van het college die tevens raadslid zijn, voor zover er nog geen college is, deel uit van de nieuwe samenstelling van de raad. Zij zullen vanaf hun plek achter de collegetafel meestemmen. Het gaat om de heren Eerdmans, Simons, Struijvenberg en De Langen.

VIII.A. Beraadslaging over 'Huisvesting bijzondere doelgroepen in De Evenaar', aangevraagd door het lid Van Elck.

De **VOORZITTER**. Dat allemaal gedaan hebbende, gaan wij naar agendapunt 8A, de beraadslaging over 'Huisvesting bijzondere doelgroepen in De Evenaar', aangevraagd door de heer Van Elck. Bij een verzoek om beraadslaging is de gang van zaken altijd als volgt: eerste termijn voor de verzoeker dan wel voor de verzoekers, een reactie van de zijde van het college, één termijn voor alle fracties waarbij verzoekers de keuze hebben om als eerste of als laatste te reageren, één termijn voor het college en in de regel geen tweede termijn, tenzij uit het debat blijkt dat dit nodig is. Interrupties zijn toegestaan en aan het einde van het debat volgt de stemming over de ingediende moties. Wij hebben vandaag ook nog een inspreker. Doorgaans hebben wij insprekers in de commissies. Er is één uitzondering om insprekers te hebben in de raad. Dat geldt voor de voorzitters van gebiedscommissies en vandaag is het de heer Hoff. Hij is geen voorzitter, begrijp ik, maar hij is gemachtigd door de commissie om hier vandaag te spreken. Dat kan ook. Mijnheer Hoff.

De heer **HOFF** (gebiedscommissie Prins Alexander). Mijnheer de voorzitter, geachte collegeleden, collega-volksvertegenwoordigers. Mijn naam is René Hoff. Ik ben hier namens de gebiedscommissie Prins Alexander en ik ben hier samen met onze voorzitter in de nieuwe periode – Vanessa Kievit, zij zit daar achterin – naar aanleiding van het agendapunt 'De Evenaar'. Laat ik om te beginnen heel duidelijk zijn: de gebiedscommissie Prins Alexander wil het bestaande plan met de mix van doelgroepen voor de invulling van De Evenaar definitief van tafel en dit in tegenstelling tot berichten van ook zeer recente datum. Wij willen dat niet omdat wij de huisvesting bijzondere doelgroepen niet belangrijk vinden en ook niet vanwege het zogenaamde NIMBY-effect. Wij willen het

wel om twee doorslaggevende negatieve argumenten. Het eerste betreft het convenant Huisvesting bijzondere doelgroepen. Daar kun je alles van zeggen. Je kunt soms een ruimere interpretatie van teksten maken. Je kunt juridische haarkloverij toepassen op dat convenant, maar waar het om gaat – en dat is voor ons de essentie – is de strekking zoals die voor bewoners en de gebiedscommissie luidt, namelijk: in rode gebieden geen huisvesting bijzondere doelgroepen. Beide aspecten spelen hier.

Daar komt nog bij dat wij als gebiedscommissie met name geen goede uitleg van de projectleider hebben gekregen over de toetsing van het concrete plan aan het convenant en over de onderbouwing van de stelling dat deze doelgroepen geen overlast zouden veroorzaken.

Er komt ook nog bij de al langer bestaande last door bewoners van bestaande zorginstellingen vlakbij, net over de grens in Capelle, zonder goede beheersmaatregelen en met diverse voorbeelden die dat kunnen onderstrepen. Het tweede argument heeft te maken met de zeer slechte kwaliteit, naar de mening van onze commissie, van het participatieproces. Dat zit hem in allerlei voorbeelden van de kant van bewoners. Die noem ik nu niet, vanwege de tijd, maar die zijn er meer dan voldoende.

Dat zit hem ook in het – met alle respect voor zijn persoon uiteraard – warrige en niet-concrete verhaal van de projectleider participatie bij ons in een van de laatste gebiedscommissievergaderingen. Hij zat daar namens de verantwoordelijke wethouder. Hij wekte de indruk onze vragen en opmerkingen niet serieus te nemen en wij hebben het na drie kwartier afgebroken.

De **VOORZITTER**. Mag ik u in de rede vallen? U spreekt hier de raad en het college en het is wat mij betreft niet aan de orde om hier te spreken over ambtenaren. Mag ik u verzoeken daarmee rekening te houden?

De heer **HOFF** (gebiedscommissie Prins Alexander). Zeker, dat zal ik doen. Maar die slechte kwaliteit van het participatieproces zit hem vooral in het principe van de aanpak, namelijk eerst besluiten en dan pas met bewoners gaan praten. Dat versterkt de indruk van het – laat ik het letterlijk zo zeggen – door de strot geduwd worden. Het wantrouwen van de bewoners en de gebiedscommissieleden werd alleen maar groter. Zo moet het niet. Mensen willen serieus worden genomen.

De gebiedscommissie Prins Alexander daagt u als raad uit om samen met de gebiedscommissies opnieuw na te denken over een aanpak van kwalitatieve participatie. Wij hebben daarvoor een aantal suggesties. In ieder geval de juiste volgorde der dingen en eerst een wens uitspreken als overheid en instellingen of hooguit een voorgenomen besluit, dan een serieus traject aangaan, deelalternatieven achter de hand houden, zo veel mogelijk openheid en afwegingen laten zien. Dan neem je wat ons betreft mensen serieus en uiteraard heb je dan ook rekening te houden met de afweging tussen algemene belangen en deelbelangen. Dan probeer je rekening te houden met bewoners, net als je dat doet bij goede dienstverlening ten aanzien van klanten.

Als gemeentelijke overheid, namelijk gebiedscommissies en gemeenteraad, zijn wij verplicht het vertrouwen van de bewoners van onze stad op dit soort manieren terug te winnen, te behouden en te versterken. Bij het 'Projectplan Evenaar' is het tegendeel bereikt. Ik dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Het kan zijn dat de raad straks nog vragen aan u heeft. Die kunt u dan aan het begin van een volgende termijn eventueel beantwoorden. Mijnheer Van Elck?

De heer **VAN ELCK** (Ir). Sorry, ja, ik was het helemaal vergeten.

De **VOORZITTER**. De vicevoorzitter van de raad heeft hedenochtend handtekeningen van bewoners uit de omgeving in ontvangst

genomen en die wil hij graag aan u, via mij, aanbieden.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Mijnheer de voorzitter. De omwonenden hebben mij vanochtend in mijn rol van plaatsvervangend voorzitter een petitie aangeboden waarin zij oproepen om het huidige plan van tafel te halen en over alternatieve invullingen die wel op draagvlak kunnen rekenen in gesprek te gaan. 1250 maal ondertekend. Ik zou deze petitie graag via u naar de raad willen doorgeleiden.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Ik zal ze zeker aan de raad doen toekomen. Dank dat u die in ontvangst hebt willen nemen. De bewoners hadden gevraagd of ik daartoe beschikbaar was, maar ik was vanochtend door de formerende partijen in beslag genomen. Daarvoor excuses. Dank dat u de handtekeningen in ontvangst heeft willen nemen. Ik zal ze via de griffier doorgeleiden. Dank u zeer.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Het is een onderwerp waarover je tot 24.00 uur zou kunnen praten ondanks de motie van de nestor, maar dat gaan wij niet doen. Voorzitter, het streven om verpleeghuis De Evenaar open te houden is nobel. Daar heeft Leefbaar Rotterdam zichzelf ook voor ingezet, net als voor die andere kleine verpleeghuizen in onze stad die vanwege gebrek aan landelijke financiering hun deuren hebben gesloten of moeten gaan sluiten.

En ook Leefbaar Rotterdam is voorstander van het opvangen van mensen met psychische problemen, met GGZ- of OGGZ-problematiek en mensen een menswaardig bestaan te bieden. Beleid dat door onze eigen vroegere wethouder Marianne van den Anker in gang is gezet. Toch is Leefbaar Rotterdam van het begin af aan tegen het 'Projectplan Evenaar' geweest, waarbij BAVO, CVD en Humanitas De Evenaar willen openhouden voor oudere bewoners door hierbij ook personen met psychische problemen te huisvesten. Dit omdat huisvesting van

personen plaatsvindt in de wijk Oosterflank met een zogenaamde rode zone op de zoneringsskaart huisvesting bijzondere doelgroepen. Een wijk die dus juist ontzien moet worden. Een wijk waar al diverse vormen van overlast plaatsvinden door huisvesting van bijzondere doelgroepen. Een wijk waar geen draagvlak meer is voor het plaatsen van nog meer mensen met psychische aandoeningen, getuige ook de ruim 1250 handtekeningen die gezet zijn tegen het 'Projectplan Evenaar'.

Daarnaast maakt Leefbaar Rotterdam zich zoals altijd ook hard voor een onbezorgde, zorgbewuste en veilige oude dag voor ouderen. Wij willen niet dat ouderen in een verpleeghuis geconfronteerd worden met mensen met psychische aandoeningen en tevens wordt Rotterdam al onevenredig hard geraakt met het opvangen van bijzondere doelgroepen, aangezien zich in de regiogemeenten nauwelijks opvanglocaties bevinden en er veel betere regionale spreiding moet komen.

Voorzitter, niet alleen Leefbaar Rotterdam en de bewoners in de Oosterflank zijn tegen het 'Projectplan Evenaar'. Ook de gebiedscommissie in Prins Alexander heeft, zoals zojuist verwoord, aangegeven het plan definitief van tafel te willen krijgen. De gebiedscommissie die overigens net als de bewoners niet vooraf was geraadpleegd of betrokken. Het was helaas niet de enige procesfout in dit projectplan.

Tot 15 april jongstleden heeft er een participatietraject met bewoners plaatsgevonden. Dat heeft tot heel veel gesprekken geleid, maar het heeft niet geresulteerd in een aanpassing van een projectplan. Vandaar, en dat heeft Leefbaar Rotterdam ten tijde van onze schriftelijke vragen in januari ook al aangegeven, dat wij nu met een motie komen om een streep door het huidige projectplan van De Evenaar te zetten. De motie roept op om het projectplan af te keuren en geen personen met psychische aandoeningen te plaatsen in De Evenaar, deze mensen elders te huisvesten en om in samenspraak met bewoners te bezien of De Evenaar op andere wijze geopend kan blijven.

Het steunen van de motie van Leefbaar Rotterdam, die ook al ondersteund is door DENK, 50PLUS en de PVV zou het vertrouwen in de politiek van de mensen vandaag hier vertegenwoordigd op de publieke tribune, maar ook in groten getale in Oosterflank met tv-schermen, weer doen vergroten, denk ik.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ik wilde interrumpen, maar ik heb eerste de verhaallijn beluisterd van de heer Van Elck. Waartegen ik bezwaar maak, voorzitter, is dat de heer Van Elck in zijn betoog een koppeling legt tussen psychiatrische patiënten en overlast. Deze kwetsbare groep in onze samenleving wens ik niet te zien als overlast. Ik vind juist dat wij als politiek deze kwetsbare groep moeten beschermen. Beschermen tegen vooroordelen, tegen volkswuede. Wij mogen wat dat betreft niet meegaan in het verhaal van de heer Van Elck. Het doet gewoon pijn.

De **VOORZITTER**. Wat is uw vraag?

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Mijn vraag is of de heer Van Elck zich realiseert dat er enorme wachtlijsten zijn en dat deze mensen nu nog steeds geen goede behandeling kunnen krijgen en of hij, als hij hen als overlast ziet, het ook echt aantoonbaar kan maken dat het overlast is.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Volgens mij heb ik in mijn verhaal duidelijk naar voren gebracht dat ook Leefbaar Rotterdam vindt dat deze mensen gehuisvest moeten worden. Waartegen ik ageer, is de wijk waarin zij worden geplaatst en ja, daar is inderdaad overlast. Ik kan u zo de overlastmeldingen doorgeven hoor van de afgelopen weken, dus zeg nou niet dat het niet zo is. Dan heb ik nog iets. U zegt dat die mensen geen plaats hebben, maar zij zitten nu op de 's-Gravendijkwal en daar zijn heel veel voorzieningen. En wat is het plan dat voorligt? In een plaats waar al heel voorzieningen zijn, daar gaan wij het verdunnen, zoals dat zo mooi heet, en dan

verplaatsen wij hen naar een wijk waar ook al heel veel voorzieningen zijn. Daar ageer ik tegen. Dus prima dat die mensen een plaats krijgen – zij hebben nu een plaats – maar niet in de Oosterflank.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ik heb nog niet gehoord wat precies de overlast is van deze groep die aan het eind van de behandelingsfase zit – want daar hebben wij het over – en die ook nog volledig begeleid wordt. Ik heb wel gehoord dat er een lijst bestaat, maar ik ken die niet.

De heer **VAN ELCK** (lr). Volgens mij, als u De Telegraaf van vanmorgen gelezen had, dan is ook daar naar voren gekomen dat mensen last hebben van bedreigingen – ouderen worden bedreigd – en dat er overlast plaatsvindt in speeltuinen, dat er geürineerd wordt en dat mensen zich daar niet prettig bij voelen. Ik heb dat lijstje niet direct bij de hand met alle overlastmeldingen van de afgelopen periode, maar ik zal het zo rustig op mijn plaats allemaal voorlezen. Dus er is overlast.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Met alle respect voor De Telegraaf, maar misschien valt het onder het hoofdstuk 'volkswuede', wat ik net zei. Je kunt mensen met een psychiatrisch probleem niet afschepen met 'ze urineren overal' en dergelijke, want wie bewijst dat het de mensen waren met een psychiatrisch probleem? Wij moeten ze beschermen. Dat verdienen zij. Het zijn kwetsbare mensen die ziek zijn en wij gaan ze niet framen als overlast. Daar heb ik erg veel bezwaar tegen.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dat is volgens mij precies het probleem dat hier geschetst wordt. Natuurlijk moeten deze mensen worden opgevangen, maar laten wij ook naar de omgeving kijken, naar de mensen die daar in de wijk wonen. Kunnen wij daar ook aandacht aan geven? Zijn dat ook bewoners van Rotterdam? Mogen die ook hun zegje doen? Mogen die ook serieus

genomen worden? Of zegt u: nou, dat is allemaal maar kul wat deze mensen zeggen? Dat is volgens mij wat de SP naar voren brengt.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ik wil die mensen graag serieus nemen, maar ik wil ook mijn verantwoordelijkheid nemen. Dat wil zeggen dat je niet alleen de mensen die boos zijn, maar ook de mensen die slachtoffer zijn van de boze mensen moet meenemen in je betoog. Dat heb ik niet gehoord. Vandaar dat ik vroeg wat nou precies de overlast is. Die is er gewoon nog niet. Dat weet ik 100% zeker.

De **VOORZITTER**. Mag ik u erop wijzen dat u daar boven op geen enkele manier iets van geluid mag produceren noch ter goedkeuring, noch ter afkeuring. Mag ik u daar alstublieft op wijzen, want anders moet ik u daar weghalen. Dus graag luisteren. Dat is het enige wat u mag doen. Dank u wel.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Nog even naar aanleiding van het betoog van de heer Van Elck. Er zit een aantal elementen in uw betoog – voorzitter, via u – waar ik mij heel erg in kan vinden, maar ook een aantal zaken waarin ik eigenlijk een beetje ambivalent sta. Dat heeft te maken met bijvoorbeeld uw constatering dat het college gefaald heeft waar het gaat om de democratische legitimiteit van dit proces. Helemaal mee eens. Er zijn echt fouten gemaakt waar het gaat om dat proces, ook in mijn ogen en ook in de ogen van de heer Van Elck. Maar wat ik wel merkwaardig vind, is dat Leefbaar Rotterdam even bij monde van de heer Van Elck nu een beetje op zijn achterste poten gaat staan, terwijl – en dat vind ik dubbel – nota bene deze volkspartij zelf ervoor heeft gezorgd dat bij het proces, ook daar in Oosterflank, alle seinen op groen zijn gezet, met name ook door een aantal wethouders daar aan de overkant van de tafel. Wat vindt de heer Van Elck daarvan? Vervolgens hoor ik in uw betoog dat u zich verschuilt achter landelijk beleid, wat ik een

beetje laf vind, want ook wij zijn van mening dat bijvoorbeeld een locatie als De Evenaar prima dienst kon doen voor bijvoorbeeld onze ouderen in deze stad. Maar u hebt hier ook, samen met een aantal partijen in het vorige college, vier jaar lang een mantra gehad: ouderen moeten het zelf maar redden; eigen kracht, eigen kracht, zo lang mogelijk thuis. Dat zijn ook vruchten van uw beleid. U creëert problemen deels – u bent er mede verantwoordelijk voor – en huilt dan met de wolven in het bos. Hoe reflecteert u daarop?

En nog een belangrijke vraag. U hebt een motie die ik op zich wel snap. Ik ben er ook geweest en inderdaad: ik ben het met de heer Van Elck eens dat er gegronde signalen, dan wel klachten zijn vanuit de bewoners daar. Laat dat vooropstaan. Maar als ik dan vervolgens de vraag stel wat dan een alternatief is als u die motie nu indient, dan is dat volgens mij een garantie tot aan de deur, want wat krijgen de mensen daarvoor terug? Daar moet u ook eerlijk in zijn. Is dat misschien een antikraakpandsituatie? Is dat misschien studentenhuisvesting, al dan niet met overlast? Is dat misschien een Polenhotel, et cetera? Een ding is zeker: het ligt dan buiten onze handen. Dus wat is uw verhaal ook in die wijk, los van dat u met de wolven meehuult? Op deze drie punten graag een inhoudelijk antwoord.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Ik zou bewoners die hier aanwezig zijn, die 1200 handtekeningen hebben gezet ...

De **VOORZITTER**. Mag ik u ...? Want dat stoort mij wel. U debatteert met elkaar in deze raad, via mij, en niet met de bewoners op de publieke tribune. Mag ik u vragen daar ook niet naar te verwijzen? Laten wij het debat politiek zuiver houden in de raad zelf. Gaat uw gang.

De heer **VAN ELCK** (lr). Dan wil ik graag eerst een punt van orde maken. Volgens mij debatteren wij hier ten behoeve van Rotterdammers en mag ik te allen tijde

verwijzen naar Rotterdammers, waar wij hier allemaal voor opkomen, denk ik, of dat nou op het gebied van zorg is, van wonen, of op dit gebied. Dus als ik niet mag verwijzen naar bewoners en wat er hier in de stad gebeurt, dan moet ik mijn zetel opgeven, denk ik. Dan heeft het geen enkele zin meer.

De **VOORZITTER**. Het gaat mij erom de bewoners die hier op de publieke tribune hebben gezeten niet bij het debat te betrekken. Vanzelfsprekend mag u over bewoners in Rotterdam alles zeggen. U hebt uw punt gemaakt. U kunt verdergaan.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Volgens mij is dat wat ik bedoel en ik zou de bewoners van Oosterflank niet, net als Nida, willen wegzetten als boze wolven. Het zijn mensen die ik serieus neem en dat is misschien wel juist het verhaal waar het om draait. De heer El Ouali gaat gelijk van het negatieve uit: wat zou er dan in dat pand komen? Het is best lastig om als politieke partij naar bewoners te luisteren, met wat voor oplossingen zij zelf komen: dat zij zelf contact hebben met een kraamzorgorganisatie die zich daar heel graag wil vestigen. Best lastig om als politiek daar je oor te luister te leggen in plaats van alles over mensen heen te strooien. Dat is niet wat mijn partij voorstaat.

De heer El Ouali zegt dat Leefbaar Rotterdam allemaal dingen over de zorg heeft, maar Leefbaar Rotterdam legde daar in de vorige periode 60 miljoen euro bij, omdat er geen geld van het Rijk kwam. Ik heb de heer El Ouali er nooit over gehoord. Ik heb hem ook niet gehoord over veiligheidsofficieren ouderenzorg, over huismeesters die er bijkwamen. Ik heb de heer El Ouali er niet over gehoord. Als er één ouderenpartij in deze stad is, dan zijn wij het. Dat doen wij dus juist ook hier weer, want dit betreft kwetsbare ouderen in een verpleeghuis die je niet moet confronteren met mensen met psychische problemen. Alzheimer Nederland bevestigde dat, maar u wilt dat wel. Het is

uw goed recht om dat te willen. Ik kom inderdaad op voor die oudere bewoners. Ik kom op voor de mensen daar in Oosterflank die een goed verhaal hebben. Natuurlijk moeten die mensen met psychische problemen worden opgevangen, niet in Oosterflank, maar op een andere plek.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. De heer Van Elck heeft veel dingen niet gehoord en wat hij heeft gehoord, heb ik niet gezegd, namelijk dat die bewoners boze wolven zouden zijn. Ik heb gezegd: u huult met de wolven mee, want u bent medeverantwoordelijk voor de situatie die daar is gecreëerd, allereerst waar het gaat om de zorgaanpak hier in deze stad, waar het gaat om ouderen. Daarvoor bent u verantwoordelijk. Loop daar niet voor weg. Dat even ter herinnering waar het gaat over die zelfredzaamheid. Ja, wij hebben geen ouderen meer die in dat soort opvanglocaties, zeg maar, kunnen worden opgevangen. Dat heeft gewoon met beleid te maken, ook met beleid gevoerd in deze stad.

Vervolgens spreek ik u aan, mijnheer Van Elck, en ik hoop dat u nu wel goed luistert, over de rol van een aantal mensen hier aan de overkant van de tafel, namelijk bijvoorbeeld de heer Eerdmans die verantwoordelijk is voor Plan Oost, die daar tijdens de campagne allerlei rondjes heeft gemaakt om signalen op te halen uit die wijk. Hij heeft nog nooit een signaal neergelegd waar het gaat om de evenaar. Wat hij wel heeft gedaan, waar het gaat om dat Ontwikkelingsplan Oost, zijn zaken met betrekking tot verlichting, noem maar op. Hoe kun je een dergelijk signaal laten liggen? Een andere wethouder, naast de heer Eerdmans, de heer Simons, is verantwoordelijk voor het convenant Huisvesting. Hij zit ook in het college. Alle seinen zijn op groen gezet. Alles kon gewoon doorgaan. Ik ben ook benieuwd hoe zij straks zullen stemmen, maar dat is een ander verhaal.

En u houdt nu aan de kant van de bewoners een heel mooi verhaal, dat er als

zoete koek ingaat – mijnheer de voorzitter. Dat snap ik. Ik rond zo af – maar het is niet het eerlijke verhaal en bovendien heeft dit niets te maken met bestuurlijke verantwoordelijkheid, in ieder geval zal ik het zo niet invullen. U laat mensen gewoon in de kou staan, want u komt met een motie, maar niet met een oplossing. U komt met een motie die de stad misschien – als het zo doorgaat – 3,5 miljoen zal kosten. Betaalt u dat dan vanuit Leefbaar Rotterdam? Want u draagt er wel verantwoordelijkheid voor dat deze situatie is gecreëerd en ik wil denken in oplossingen en dat doet u niet.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. De heer El Ouali verwijt mij dat ik niet heel veel vragen beantwoord, maar als je een dergelijke interruptie pleegt, met een verhaal van vijf minuten, dan is het ook lastig om alle vragen daarin te onthouden. Wat de heer El Ouali wel doet, is eigenlijk weer zoals wij hem kennen: politieke spelletjes hier naar voren brengen, niet over het probleem praten, oppositie-coalitie, stadsbestuur, partijpolitiek. Nee, het gaat hier om mensen. Daar zit ik hier voor. Die vertegenwoordig ik en u zegt: er is geen oplossing. Nou, als u de laatste alinea leest – het dictum in de motie – zeg ik: ga nou met die bewoners samen aan tafel zitten om De Evenaar op een andere wijze open te houden. Daar heb ik vertrouwen in. U niet. U wilt gewoon die voorzieningen daar neerzetten. Zeg dat gewoon eerlijk tegen die bewoners. Zeg dat ook voor de verkiezingsperiode. Zeg niet: 'joh, luister, natuurlijk, u heeft een verhaal' en als puntje bij paaltje komt, zeg ik dan: nee, natuurlijk niet, die bewoners, die mensen met psychische problemen moeten er gewoon komen. Vertel het eerlijke verhaal voor de verkiezingen, maar ook daarna. Dat is waar mijn partij, Leefbaar Rotterdam, voor staat en daarop mag u ons afrekenen.

De **VOORZITTER**. Mag ik u inderdaad verzoeken om interrupties kort te houden? Interrupties zijn vooral bedoeld om na een korte inleiding een vraag te stellen.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Het blijft nog steeds de vraag hoe de heer Van Elck kijkt naar de situatie waarin zijn eigen wethouders, dus zijn partij, deze situatie hebben gecreëerd op de eerste plaats, nog los van de oplossing. Dus laat hem daar even op reageren. Dat had ik gevraagd en vervolgens hoe de heer Van Elck denkt over de financiële gevolgen. Het gaat ons namelijk mogelijk 3 miljoen kosten. Op wie zal die schade verhaald worden? Kunt u daar ook even uw licht over laten schijnen?

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Als wij nu gelijk weer over financiële situaties gaan praten, terwijl nog niet eens met bewoners is gesproken hoe wij het open zullen houden, dan lijkt dat mij dus de omgedraaide wereld. Vertrouwen in mensen hebben. Daar zit inderdaad een financieel plaatje bij. Ja, dat klopt. Volgens mij heb ik op vraag 1 daarnet duidelijk antwoord gegeven.

De **VOORZITTER**. De heer Van Elck heeft de volgende motie ingediend:

Motie 1, Geen psychische opvang in De Evenaar

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 19 april 2018 ter bespreking van de huisvesting van bijzondere doelgroepen in De Evenaar; constaterende dat:
BAVO Europoort, het Centrum voor Dienstverlening en Humanitas mensen met psychische problemen/aandoeningen willen gaan opvangen in verpleeghuis/gebouw De Evenaar in Oosterflank;
overwegende dat:
- Oosterflank een 'rode zone' vormt op de Zoneringskaart Huisvesting Bijzondere Doelgroepen, hetgeen inhoudt dat deze wijk juist dient te worden ontzien bij de vestiging van bijzondere doelgroepen;
- Oosterflank nu al kampt met diverse vormen van overlast door huisvesting van bijzondere doelgroepen in de wijk;

- er geen draagvlak in de wijk is voor het huisvesten van (nog meer) mensen met psychische problemen/aandoeningen in De Evenaar en in de wijk;
- er procesmatig van alles fout is gegaan bij het voorliggende 'Projectplan Evenaar' van BAVO, Centrum voor Dienstverlening en Humanitas, waaronder het niet (goed) raadplegen van de gebiedscommissie bij de beoordeling en de totstandkoming van het plan;
- de gebiedscommissie Prins Alexander aangeeft het ook verstandiger te vinden om het 'Projectplan Evenaar' opzij te schuiven;
- ouderen (met dementie) in het kader van een veilige, gezonde en onbezorgde oude dag niet geconfronteerd moeten worden met mensen met psychische problemen/aandoeningen;
- Rotterdam op het terrein van huisvesting van bijzondere doelgroepen al onevenredig hard geraakt wordt, aangezien zich in de regiogemeenten (vallend onder de centrumgemeente Rotterdam in het kader van opvang bijzondere doelgroepen) nauwelijks opvanglocaties bevinden; draagt het college op:
- het huidige 'Projectplan Evenaar' van BAVO, Centrum voor Dienstverlening en Humanitas af te keuren en niet tot uitvoering over te gaan;
- te garanderen dat er geen personen met psychische problemen/aandoeningen gehuisvest gaan worden en/of toegang krijgen tot De Evenaar;
- er zorg voor te dragen dat (in overleg/samenwerking met de regiogemeenten) de opvang/huisvesting van mensen met psychische problemen op (een) andere locatie(s) plaatsvindt, zodat zij de zorg krijgen die benodigd is;
- te bezien of en zo ja op welke andere wijze De Evenaar opengehouden kan worden en de buurt hierin te laten participeren;

en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. M.G.J. van Elck, M.J.P. Meeuwissen,
S.R.T. van Baarle, P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw Verkoelen, u was aan het woord.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Mijnheer de voorzitter. U deed wat ik u had willen verzoeken. Ik ben nog niet gewoon hoe de mores in dit huis zijn, maar ik vind het erg verwonderlijk dat ik een debat zie waarin ik denk: dat zijn de onderwerpen waarover ik graag gewoon een gesprek had willen voeren. Maar ik wil wel graag eerst de wethouder de kans geven om het antwoord te geven en ik had heel graag aan de heer van Nida willen melden hoe de motie in elkaar zit, want dat is echt onbekend en dan zie ik allerlei dingen over hoofden heen gaan. (sic) Het verwonderde mij dat dit gesprek op deze wijze gevoerd werd en wilde u vragen of u dat wilde stoppen.

De **VOORZITTER**. Nee, want u gaat samen over de orde. Ik heb aangekondigd dat interrupties zijn toegelaten. Ik zou graag willen dat de interrupties wel kort zijn, maar ze zijn toegestaan om elkaar toch een beetje de nieren te proeven, want anders is het een lastig debat.

De heer **CICEK** (sp). Mijnheer de voorzitter. Ik heb de volgende vraag aan de heer Van Elck. U geeft aan dat u bewoners wilt innemen in het besluitvormingsproces als het om dit soort procedures gaat. Vervolgens zegt u ook dat wij deze GGZ-instelling niet in Oosterflank willen. Als je dit zou vertalen naar de praktijk – stel dat je de keuze maakt en een alternatief moet bedenken waar deze mensen wel gehuisvest worden en je geeft bewoners de ruimte om zich te mengen in de procedure en het besluitvormingsproces, hoe verwacht u dan dat het verzet van bewonersgroepen in andere gebieden in Rotterdam vorm zal krijgen?

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Er worden op dit moment tussen 1500 en 2000 mensen opgevangen in Rotterdam en de regiogemeenten als het gaat over beschermd wonen. Er is volgens mij in 9 jaar tijd twee keer iets niet goed gegaan met een voorziening. Dat betrof een voorziening in de Westerstraat in het

Scheepvaartkwartier en die is er nu, dus over het algemeen gaat het heel erg goed. Over al die voorzieningen hebt u Leefbaar Rotterdam nooit gehoord, omdat wij het daar ook gewoon mee eens waren. De omgeving was het ermee eens. Hier zijn wij het niet mee eens en dat brengen wij naar voren.

Mevrouw **ESKES** (cda). Het is een lastig dossier dat de heer Van Elck hier heeft ingebracht. Ik heb wel een vraag hierover, want de zorgen die bewoners aangeven, zijn wat mij betreft ook terecht. Er is overlast. Tegelijkertijd ligt er nu een plan voor waarbij er sprake is van het huisvesten van dertig mensen met een psychische aandoening, maar de overlast wordt natuurlijk vooral veroorzaakt door de vele mensen die op dit moment in de BAVO-kliniek verblijven, dus de vraag is of wij ons nu niet op het verkeerde probleem focussen. Zouden wij niet veel meer moeten focussen op oplossingen voor de overlast die vanuit de BAVO-kliniek wordt veroorzaakt? Dat gaat om vele malen meer dan de dertig mensen die men voornemens is te huisvesten in De Evenaar. Ik ben heel benieuwd hoe de heer Van Elck daarnaar kijkt.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Het is eigenlijk hetzelfde verhaal van de SP, Nida en het CDA die eigenlijk allemaal bevestigen dat er overlast is en die dus eigenlijk aansluiten bij Leefbaar Rotterdam daarin dat dit geen goede plaats is voor die voorziening. Het sluit gewoon naadloos daarop aan.

Mevrouw Eskes stelt de vraag of dan niet die andere voorzieningen moeten worden aangepakt. Dat is nou precies het verhaal dat die mensen vorige keer ook gehoord hebben, van: Joh, het valt inderdaad allemaal best mee. Het komt best goed. Dat willen deze mensen niet meer horen. Het moet inderdaad klaar zijn met de overlast. Het is niet voor niets een rode zonering bij de huisvesting bijzondere doelgroepen. Dat moeten wij niet meer doen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Een terechte opmerking van de heer Van Elck dat het met de overlast klaar moet zijn. Alleen is er is nu overlast en door het tegenhouden van dertig mensen die daar komen te wonen, stopt die overlast niet. De vraag is: als het gaat om vele cliënten in de BAVO-kliniek die die overlast veroorzaken, is dat dan niet een veel effectievere methode dan nu te focussen op een beperkte groep die ook nog eens een heel ander profiel heeft dan de mensen die in de kliniek verblijven?

De **VOORZITTER**. Wij gaan naar de wethouder.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Mijnheer de voorzitter. Respect aan al die nieuwe gemeenteraadsleden die op hun eerste gemeenteraadsdag zo inhoudelijk met een dergelijk moeilijk, ingewikkeld dossier worden geconfronteerd.

Laat ik beginnen te zeggen dat het college vier doelstellingen heeft met het nu voorliggende plan. De eerste doelstelling is dat de ouderen die op dit moment in De Evenaar wonen – dat zijn er in totaal negentien en wij zouden ze niet graag willen zien verhuizen – zekerheid krijgen over het wonen daar.

De tweede doelstelling is dat de huidige ervaren overlast door de bewoners, die ook de afgelopen maanden naar voren is gekomen, wordt aangepakt.

De derde doelstelling is dat De Evenaar een sociale functie krijgt voor de buurt, voor de wijk Oosterflank.

De laatste doelstelling is dat de mix van doelgroepen op een goede manier wordt begeleid en tevens zorgt voor een rendabele financiering, let wel, van het gehele pand. Dat kan door het contract van vijf jaar dat er nu ligt.

Al die punten hebben te maken met mijn functie als wethouder, met name rondom welzijn en zorg. Ik voel mij ook verantwoordelijk voor alle Rotterdammers die zorg nodig hebben, zowel de mensen die in De Evenaar wonen, de nieuwe bewoners van De Evenaar alsook de bewoners om De Evenaar die evenveel recht hebben op een goed leven en een

onbezorgd bestaan. Deze vier doelstellingen kunnen gerealiseerd worden met het plan dat nu voorligt. Wat heel veel mensen willen en waarover zij denken en brainstormen, is: wat zijn dan de eventuele alternatieven? Ook daar wil ik eerlijk over communiceren, want feit is dat Humanitas Huisvesting, de eigenaar van het pand – let wel: het is niet een voorstel voortkomend uit iets wat het college heeft voorgesteld, maar van maatschappelijke organisaties – al heeft gecommuniceerd met de bewoners, rond de zomer: dames en heren, wij hebben van alles geprobeerd om De Evenaar open te houden. Wij hebben gekeken naar nieuwe functies. Dat is niet gelukt. Wij sluiten de boel. Let wel: wij sluiten de boel.

Het voorstel dat nu voorligt, kan worden gezien als een laatste strohalm om alsnog een nieuwe functie te geven aan De Evenaar. En mag ik u een beetje mee terug nemen in de tijd? Dat heeft inderdaad te maken, in den beginne, met rijksbeleid. Daarin moet ik natuurlijk de heer Van Elck wel gelijk geven: dat er geen financiering meer is voor verzorgingshuizen. Die rijksfinanciering is gestopt. Dat maakte ook dat Humanitas natuurlijk al vanaf 2015, 2016 is gaan nadenken: hoe kunnen wij ervoor zorgen, vanuit onze verantwoordelijkheid, dit pand een alternatieve invulling te geven? En u snapt ook dat voor Humanitas Huisvesting een sluiting van een pand het laatste is wat voor hen gunstig is. Zij hebben gekeken en gepoogd om er een verpleeghuisfunctie van te maken, want die wordt landelijk natuurlijk nog wel gefinancierd en daarmee zou het pand opgegehouden kunnen worden. Er is ook daadwerkelijk geprobeerd om eenheden om te bouwen om deze zo in te richten dat die houdbaar zijn voor de verpleeghuisfunctie. Tien badkamers zijn ook daadwerkelijk aangepast. Enkel de verbouwingskosten voor het gehele pand waren dusdanig hoog dat het voor Humanitas Huisvesting niet rendabel was om tot een dergelijke verpleeghuisfunctie te komen. Juist vanwege de heel kleine eenheden en de grote gemeenschappelijke ruimte is door

Humanitas Huisvesting geconstateerd – ik heb het vorige week nog eens extra aan hen gevraagd – dat het pand helaas bouwkundig niet goed geschikt is voor die verpleeghuisfunctie.

U weet dat het bestemmingsplan voor het pand ‘zorg’ is en hoewel dat natuurlijk nog steeds zo blijft, kunnen wij ook wel nadenken over eventuele andere manieren van invullen. Ook daar heb ik natuurlijk met Humanitas Huisvesting over gesproken, maar dan kan ook snel worden gesteld – Humanitas Huisvesting heeft dat ook aangegeven – dat het pand nadrukkelijk niet geschikt is voor extramurale woonvormen ofwel reguliere individuele verhuur. De kamers zijn te klein. Er zijn veel gemeenschappelijke, onrendabele ruimtes en er is geenszins genoeg plek voor voldoende parkeerplaatsen. Is er dan de afgelopen jaren helemaal niet iemand geïnteresseerd geweest om gezamenlijk invulling aan het pand te geven? Ja, er is één serieuze kandidaat geweest. Dat is Arosa geweest. Die wilde helaas een beperkt aantal eenheden afnemen, waardoor alsnog de totale rendabiliteit – het exploitabel maken van het pand – onmogelijk was. Dat heeft ervoor gezorgd dat Humanitas Huisvesting heeft besloten het pand te sluiten, bewoners te informeren dat zij verhuisd moeten worden. Dat is ook hetgeen wat gebeurt als het voorliggende plan niet doorgaat. Dan is uiteindelijk ook de vraag wat er wordt gedaan, of het gewoon dicht blijft of dat er bijvoorbeeld antikraak, een andere vorm van beheer wordt georganiseerd.

De vragen die daarnaast veel leven gaan over de rode zonering en het HBD-convenant en laat ik helder zijn dat er een groot verschil is – het is net ook gezegd – tussen een kliniek in eerste instantie en deze lichte doelgroep. Er is ook nogal een groot verschil tussen een complete Evenaar die voor crisisopvang dient, voor nachtopvang gaat dienen of voor een winterregeling, een compleet pand voor beschermd wonen of van de meer dan 101 eenheden 35 eenheden voor een lichte doelgroep. Het gaat om 2 doelgroepen. Volgens mij bent u daar ook over

geïnformeerd. Het zijn mensen die functioneel ouder zijn; 15 zijn dat er. Dat zijn mensen met een leeftijd van 40, 50 jaar, maar die in hun gedrag, ook door de psychische problematiek zich gedragen als mensen – met alle respect – van 80, 90 jaar. Wij hebben nog een groep van 20 mensen met lichte psychische problemen. Dat zijn mensen die gedurende een fase van gemiddeld 6 à 9 maanden getraind worden om zelfstandig thuis te gaan wonen. Dat zijn mensen die een depressie hebben gehad of een psychose, schizofreen zijn, die klinisch uitbehandeld zijn en die in een periode van 6 tot 9 maanden worden toegeleid naar zelfstandig wonen, al dan niet met extramurale ondersteuning. Laten wij precies zijn over die doelgroep. Laten wij ook precies zijn over die mix van doelgroepen en het totaal. Ik ben heel blij met die financiering vanuit BAVO. Door deze geste kan het gehele pand exploitabel worden gemaakt, waardoor ook de ouderen er kunnen blijven wonen, bijvoorbeeld het respijthuis en de revalidatiezorg kan worden gehuisvest en de plint ook openbaar en beschikbaar blijft voor de wijk. Ik vind dat persoonlijk erg mooi en dat is volgens mij ook gunstig voor andere ouderen en het welzijn voor de buurt. Met dien verstande heeft de HBD-regiegroep ook geconstateerd: wij verwachten van deze lichte doelgroep geen noemenswaardige overlast, wat maakt dat die rode zonering voor deze specifieke mix van doelgroepen niet van toepassing is. Als wij dan kijken naar: hoe kijk je dan naar die overlast ...?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Elck, over het voorgaande.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Ik heb inderdaad even gewacht om de wethouder zijn verhaal te laten doen. Hij stapt nu over naar een volgend onderwerp, maar ik ben wel benieuwd, want u hebt van de week een conceptplan van aanpak gestuurd, terwijl er eigenlijk stond dat op 15 april het definitieve plan van aanpak er zou zijn. Misschien is alleen

het woordje 'concept' erop gedrukt. Maar zoals ik het nu beluister, zit er ook helemaal geen rek meer in. Dit is het of dit is het niet, want de organisaties kunnen niets meer doen, doelgroepen zijn bepaald. Is dat inderdaad de juiste conclusie die ik hier naar voren breng? Het is dit plan of niet?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). De vraag is wat Humanitas Huisvesting doet, want dat is de eigenaar van het pand. Ik heb daar uitgebreid met ze over gesproken. Zij hebben natuurlijk drie à vier jaar gepoogd om een nieuwe invulling aan dat pand te geven. Zij hebben dat secuur gedaan. Het is voor henzelf helemaal niet gunstig om dat pand te sluiten. Dat besluit hadden zij al genomen. Dit is een laatste strohalm. Als dit plan niet doorgaat, is er geen plan met financiering, dus dat betekent dat dan helaas moet worden geconstateerd dat De Evenaar sluit en dat eventueel moet worden gekeken naar een andere vorm van beheer of antikraak. Dus dat klopt, ja.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dat is dus inderdaad een ja, dus het is dit plan of het is niets. Dus alles waar volgens mij andere partijen mee bezig zijn en waar ook de gebiedscommissie om vraagt – om nog een participatietraject te doen et cetera – heeft geen zin. Het is dit of het is niets.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Dat is ook de keuze die voorligt. De keuze die voorligt, is kiezen wij voor een innovatief concept met een mix van doelgroepen waar voor iedereen winstpunten zitten? En natuurlijk kunnen in dat concept rondom de plint en andere zaken – de overlast voor de buurt – enorm veel dingen nog worden aangepast, ook in het concept. Het is niet voor niets een concept. Ik hoorde u volgens mij net zelf iets zeggen over kraamzorg. Wellicht kan dat nog worden toegevoegd aan het concept. Maar laten wij heel helder zijn: die 35 plaatsen inclusief 24/7 begeleiding – in het plan staat overigens ook een garantie

om dat niet uit te breiden – die financiering is nodig om alle andere onderdelen van het pand rendabel te krijgen, want anders gaat de deur gewoon dicht. Dus ik ben heel erg bereid om ten aanzien van het plan van aanpak over heel veel zaken te spreken, maar ik wil ook wel eerlijk zijn: andere pogingen, forse verbouwingen, verpleeghuisfunctie, dat zijn allemaal zaken waarnaar is gekeken.

Wij kunnen eventueel – en dat is heel ver vooruit – misschien überhaupt naar sanering kijken, maar ook daaraan zijn hoge kosten verbonden, omdat het huidige gebouw en de duur van het gebouw ook nog gewoon moeten worden afgeschreven. Dus op korte termijn, en dan heb ik het over vijf jaar, ook de duur van het contract

...

De heer El Ouali zegt terecht dat er een contract ligt van BAVO met onderhuurders voor vijf jaar, die het contract heeft getekend naar aanleiding van het collegebesluit van december. Dat heeft een waarde van 3,5 miljoen. Dat is hetgeen waardoor dit robuuste plan, met heel veel winstpunten voor heel veel partijen, mogelijk kan worden gemaakt.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. De wethouder en ik zijn het op heel veel punten oneens met betrekking tot dit dossier, maar hier zijn wij het eens, denk ik. Dat is denk ik ook de keuze voor politieke partijen vandaag: is het het plan dat voorligt of gaat het inderdaad niet door, het plan van Leefbaar Rotterdam en de drie andere partijen die de motie gesteund hebben? Dat is waarvoor gekozen moet worden, want er kan nog heel veel gesproken worden – dat geeft u inderdaad zelf ook aan – maar er is al drie maanden gesproken en dat heeft tot niets geleid; alleen dat de kleur van de plantenbakken gewijzigd is van bruin naar groen, maar verder is er niets gewijzigd. Dus dat is duidelijk. Daar kunnen politieke partijen vandaag hun oordeel over vellen.

De **VOORZITTER**. Mag ik vragen zo meteen de gestelde vragen snel te

beantwoorden, zodat wij naar de eerste termijn toe kunnen?

De heer **VERSNEL** (vvd). Dit is een belangrijk punt. Dat weet de heer Van Elck. Ik heb de wethouder nu in zijn uitleg horen zeggen dat er geen compleet andere invulling van het pand mogelijk is, omdat al die varianten al zijn onderzocht. Maar ik begrijp hem toch goed dat hij met dit conceptplan van aanpak nog gesprekken zou willen voeren en dat dat conceptplan van aanpak, met alle elementen die daarin staan, nu nog niet definitief is?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja, dat is juist. Wij hebben de afgelopen maanden natuurlijk veelvuldig met mensen gesproken. Het plan van aanpak – het is een concept – ziet er ook anders uit dan wij misschien drie, vier maanden geleden hadden bedacht. Daarin is ook meegenomen bijvoorbeeld de overlast in de omgeving, die primair misschien helemaal niets met De Evenaar te maken heeft, maar wel met andere klachten die bewoners hadden. Daar is bijvoorbeeld ook met de klankbordgroep over gesproken. Er is bijvoorbeeld ook gesproken met de ouderen die momenteel in De Evenaar wonen en ook met het personeel en de mantelzorgers. Zij willen heel graag dat De Evenaar weer gaat leven, dat er mensen in komen, dat het een nieuwe functie krijgt. Die zijn ook van harte voor een dergelijk voorstel, waardoor De Evenaar weer een toekomst heeft. En dat is het grote punt: ga je een dergelijk groot gebouw in zo'n wijk leeg laten staan en laten verloederen? Dat is natuurlijk niet wat wij willen. Wij willen graag een nieuwe toekomst die voor alle bewoners in De Evenaar – de kwetsbare mensen – maar ook de bewoners buiten De Evenaar van positieve invloed is. En ik ben het niet met de heer Van Elck eens dat het ging over de kleuren van de plantenbakken. Nee, wel degelijk niet en wij hebben ook de afgelopen maanden al direct, op basis van de signalen van bewoners, actie ondernomen op het gebied van veiligheid. Er zijn schouwen geweest. Er is extra handhaving toegevoegd. Er is

een wijkconciërge begonnen. Wij hebben gekeken naar de verlichting. Dat zijn allemaal dingen die al direct zijn gedaan. Ik vind dat je geluiden van bewoners serieus moet nemen en die ook moet verwerken. Die leg ik graag terug bij de gebiedscommissie, bij de klankbordgroep, bij de gebruikers. Ik wil echt ook kijken of dat nog anders kan, maar let wel: het gaat uiteindelijk ook om de exploitbaarheid van het pand. Als er geen financiering is, dan gaat het ook over.

De **VOORZITTER**. U gaat uzelf herhalen. Ik ga naar de heer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. De wethouder geeft aan dat dit een kwestie is die al drie, vier jaar speelt, namelijk het dreigen dat verzorgingshuis De Evenaar gaat sluiten en hij geeft aan dat de ontwikkeling van dit plan een laatste strohalm is. Wat ik mij afvraag is: wat heeft de wethouder en wat heeft het stadsbestuur dan in de afgelopen drie, vier jaar ondernomen om inspanning te leveren om partijen bij elkaar te brengen om een andere invulling te geven aan De Evenaar? Het is niet iets waar de gemeentelijke overheid direct over gaat, maar die kan wel een rol op zich nemen om partijen bij elkaar te brengen om daar een invulling aan te geven. Dus, wat heeft het stadsbestuur in de afgelopen drie of vier jaar concreet gedaan om een andere invulling aan het pand te geven?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Een goede vraag. Wij hebben wel een aantal rollen als gemeente Rotterdam. Dat sluit ook aan bij het betoog van de heer El Ouali. Wat wij ... Ik moet er nog een beetje wennen aan dit 'vorige college'. Maar wij hebben in ieder geval met dit college een programma 'Langer thuis' opgesteld. Dat ging ook over allerlei panden in de stad transformeren om zo veel mogelijk in ouderenhuisvesting te voorzien. Dat hebben wij gedaan. Samen met de verpleeghuissector en zorgaanbieders zijn wij bijvoorbeeld verenigd in Samen Sterk 010. Ook daar

spreken wij over de toekomst van dit soort panden. Laten wij wel zijn: daar waar wij kunnen stimuleren, doen wij dat altijd heel erg graag. Het blijft de hoofdverantwoordelijkheid van de hoofdeigenaar. Dat is in dezen Humanitas Huisvesting en de afgelopen vier jaar is voor dit specifieke pand – en als jullie zien hoe het pand eruitziet en wat de concurrentie is qua transformatie en wat de hoge kosten zijn, ook bij dit pand, bijvoorbeeld om die verpleegfunctie mogelijk te maken, dan moet je helaas constateren dat het bouwkundig gewoon niet goed geschikt is. Daar kunnen wij als gemeente natuurlijk niet heel veel aan veranderen en het belang van Humanitas Huisvesting om er een functie aan te geven, is zo groot; die kunnen dat ook beter en met meer kennis dan dat wij dat kunnen.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Ik hoor de wethouder verwijzen naar een aantal algemene beleidsplannen. Ik hoor de wethouder ook zeggen dat Humanitas daar zelf over gaat. Als ik dan aan hem vraag welke concrete actie het stadsbestuur de afgelopen drie, vier jaar heeft ondernomen in deze concrete casus om tot een goede invulling te komen – zowel uit het oogpunt van bewoners als dat van het openhouden van De Evenaar – dan hoor ik eigenlijk geen concrete actie. Ik hoor algemene beleidsplannen en ik hoor dat Humanitas erover gaat. Wat heeft het stadsbestuur nou zelf voor concrete actie ondernomen?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Dit is een fundamentele vraag over de positie van het stadsbestuur in deze stad, want wat u eigenlijk vraagt, is om bij alle private panden, of bij sommige private panden, een bepaalde vorm van regie te voeren. In alle eerlijkheid: dat is de rol van het stadsbestuur niet. Wij weten dat er heel veel panden zijn. Daar spreken wij ook over met zorgaanbieders en met de eigenaren. Het is niet zo dat wij met bepaalde vormen van pressie die eigenaren vragen: hebt u al een nieuwe

invulling? Het is wel zo dat Humanitas Huisvesting, maar ook andere aanbieders – die daardoor in grotere zin soms ook in financiële problemen komen – daar natuurlijk zelf een enorm groot belang in hebben. Ik heb de afgelopen weken meermalen met Humanitas Huisvesting gesproken en ik ben ervan overtuigd dat er op dit moment, gezien alle ervaringen van de afgelopen jaren, ook echt geen alternatief aanwezig is. Daarom wil ik ook dat punt in alle eerlijkheid aan u communiceren.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Wij hebben inderdaad een heel andere fundamentele visie op de rol van het stadsbestuur wat dat betreft, want ik hoor de wethouder zeggen dat hij begaan is met het feit dat De Evenaar open moet blijven. Dat wil ik ook wel geloven, maar wat ik uit zijn verhaal proef, is dat de afgelopen drie, vier jaar een veel te afwachtende houding is ingenomen, een houding met veel te weinig initiatief om als gemeente te kijken of je partijen kunt vinden en bij elkaar kunt brengen om daar een goede invulling aan te geven. En als een wethouder zegt dat hij ermee begaan is om het open te houden, dan vind ik echt een houding van 'ja, Humanitas gaat daarover; wij gaan daar als gemeentelijke overheid niet over' voor een periode van drie, vier jaar eigenlijk veel te gemakkelijk.

De **VOORZITTER**. Er werd eigenlijk geen vraag gesteld. Het was voor de derde keer een herhaling van hetzelfde standpunt.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Nee, ik ben erg benieuwd, voorzitter, wat de heer Van Baarle dan had verwacht qua oplossingsrichting, anders dan hetgeen geprobeerd is en wat niet is gelukt. Er zijn meerdere panden in Rotterdam die een verzorgingshuisfunctie hadden, maar waar die is vervallen. Er is een aantal plekken waar de transformatie geslaagd is. Dat waren panden die een wat andere ligging hadden, die gunstiger waren in die transformatie, waar makkelijker ontwikkeld kon worden dan in dit pand. Dus ik zie niet

een-twee-drie hoe de bemoeienis daarmee van mij of mijn voorganger had kunnen worden verbeterd.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Ik wil terug naar het onderwerp van de heer Versnel van de VVD, want dat vond ik gewoon de vraag waar het om draait. Het gaat over de doelgroepen. Kan daar nog iets in gebeuren? Iedereen begrijpt het en niemand heeft problemen met respijtzorg, ondersteuning mantelzorgers et cetera.

Maar die 35 mensen waar het om draait, blijven die er nou gewoon in zitten? Dat is de cruciale vraag. Blijven die er inderdaad hoe dan ook in staan, in het conceptplan, het definitieve plan, gesprekken, noem maar op? Ik denk dat het ook wel duidelijk is om dat naar voren te brengen.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Als u De Evenaar open wilt houden – daar is financiering voor nodig – dan is het antwoord daarop 'ja'. Het is wel zo dat het college daarover een besluit heeft genomen, namelijk om sowieso, gezien het participatieproces, te wachten met de inhuizing tot 1 juni. Dan schuiven wij op van 1 mei tot 1 juni, waardoor wij het spreken over het proces nog eens extra ruimte geven. Dat kost 160.000 euro en dat gaan wij ook financieren. Een tweede punt is dat wij dus beginnen met 20 en dat de laatste 15 personen met psychische problemen per 1 januari 2019 zullen worden gehuisvest. Het kost ruim een ton om dat te realiseren.

De heer **VAN ELCK** (lr). Kortom, de gesprekken die u nog wilde gaan voeren – waar wij al 3 maanden mee bezig zijn – gaan leiden tot heel minimale aanpassingen, maar de kern waar dit plan om gaat – die 35 mensen met psychische problemen – blijven er hoe dan ook in. Daar kunnen 15.000 bewoners wat van vinden, maar wat u betreft blijven die er te allen tijde in.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Mijnheer de voorzitter. Daar heeft de heer

Van Elck geheel gelijk in, want wat hij voorstelt, is het sluiten van De Evenaar. Daar ben ik niet voor. Ik wil graag dat de begane grond openblijft voor de omgeving. Ik wil graag dat de huidige ouderen gehuisvest kunnen blijven. Dat die niet worden uitgeplaatst. Dat zijn allemaal doelstellingen die wij hebben en die mooi kunnen worden gerealiseerd. Zijn er nog dingen die in dat plan kunnen worden aangepast? Ja, terdege, maar ik wil wel eerlijk zijn in de kansen van een alternatief. Die zijn er gewoon niet, dus dit is hetgeen voorligt en er is ook een contract gesloten met de BAVO, met de Parnassia Groep, om nog specifiek te zijn, van vijf jaar ter waarde van 3,5 miljoen en op die manier kunnen wij alles financierbaar houden.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Ik vind het wel erg flauw dat de wethouder aangeeft dat Leefbaar Rotterdam De Evenaar dicht wil hebben. Ik vind die opmerking echt niet gepast. Wij hebben ons juist vanaf het begin, toen het verpleeghuis ging sluiten, daar druk om gemaakt. Wij geven ook in een motie aan om samen met bewoners en met iedereen te kijken naar mogelijkheden om De Evenaar op andere wijze open te houden.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Ik ga naar de eerste termijn van de zijde van de raad. Mevrouw Kathmann.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Er is in elk geval één ding duidelijk, voorzitter, en dat is dat er onrust is in Oosterflank en de petitie die net is aangeboden, zegt ook voldoende. Het is dan ook niet voor niets dat die wijk, op onze eigen zoneringskaart, de zoneringskaart van de gemeente, rood kleurt. Dat betekent dat die wijk onder druk staat.

Daarnaast voelen niet alleen de bewoners zich niet serieus genomen in het participatieproces, maar voelt ook de gebiedscommissie zich niet serieus genomen en dat is ernstig. Eén ding moet dus in ieder geval gebeuren en dat is dat het vertrouwen hersteld moet worden en dat kan eigenlijk alleen maar als in ieder

geval het proces zoals het er nu voor staat, bevroren wordt. Dat kan eigenlijk ook alleen maar als er wel een gedegen en secuur participatieproces wordt ingezet over de invulling van De Evenaar. Ik vind het een heel goed voorstel, net van het CDA, om daarbij ook meteen die gehele vestiging van bijzondere doelgroepen in de wijk te betrekken. Om dit in ieder geval te bewerkstelligen, dienen wij samen met Nida, de VVD en GroenLinks een motie in.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kathmann heeft de volgende motie ingediend:

Motie 2, Pas op de plaats projectplan De Evenaar

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 19 april 2018 ter bespreking van de huisvesting van bijzondere doelgroepen in De Evenaar;

constaterende dat:

- BAVO Europoort, het Centrum voor Dienstverlening en Humanitas voornemens zijn een mix van doelgroepen te huisvesten in De Evenaar te Oosterflank;
- er bij een grote groep omwonenden geen maatschappelijk draagvlak is voor de doorontwikkeling van de ouderenhuisvesting in De Evenaar;
- een grote groep omwonenden niet te spreken is over het participatieproces dat is gevoerd;

overwegende dat:

- huisvesting voor bijzondere doelgroepen gepaard moet gaan met draagvlak, dat in cocreatie met omwonenden gegenereerd wordt;
- alle partijen in open dialoog moeten treden om de huidige impasse te doorbreken;
- het hierbij van belang is dat er, op basis van feiten, tegemoet wordt gekomen aan wederzijdse behoeften van alle actoren; verzoekt het college:
- de uitvoering van het plan te bevriezen;
- een gedegen en secuur participatieproces op gang te zetten, waarin de stem alle betrokken actoren (gebiedscommissie, omwonenden en andere stakeholders)

doorklinkt, en via waar het maatschappelijk draagvlak voor doorontwikkeling (al dan niet in aangepaste vorm) alsnog wordt verkregen;

- na goed overleg tussen alle belanghebbenden een herzien advies uit te brengen aan de gemeenteraad;
- en hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B.C. Kathmann, N. el Ouali,
T.B. Versnel, L.L.P.R. Roest

De motie is breed ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Daarnaast staat het volgens mij voor iedereen voorop dat mensen die zorg, psychische zorg, nodig hebben een fijne en veilig plek verdienen. Daarom is volgens mij ook een aantal bredere debatten hier in de raad noodzakelijk, bijvoorbeeld een debat over die zoneringskaart. Maar ook over de problemen omtrent zorgvastgoed, want nu worden dat de problemen – of alleen het zijn van een sluitende businesscase van bijzondere doelgroepen – van de Oosterflankers hier op de tribune. Volgens mij is dat niet zo en volgens mij is dat ook niet alleen het probleem, zoals de wethouder zegt, van de zorgaanbieders zelf of van de vastgoedspelers. Het is ook ons probleem om dat goed en beter, met daadkracht en visie aan te pakken. Ik denk dat dat heel belangrijk is en ook om dat te bewerkstelligen, tekenen wij een aantal voorstellen mee, zo meteen van andere partijen.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Ik heb een vraag aan de Partij van de Arbeid over de motie: wat wil de PvdA met deze motie bewerkstelligen?

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Ik moet ook, via de voorzitter, inderdaad eerlijk bekennen dat als ik het dictum zo lees het misschien wat duidelijker had mogen zijn. De belangrijkste doelstellingen zijn dus dat het proces, zoals

het nu is ingezet door het college, wordt bevroren en dat er een nieuw participatieproces wordt gestart, zodat er nagedacht wordt over invulling van De Evenaar die wel op draagvlak kan rekenen.

De heer **VAN ELCK** (lr). Dus dat betekent voor de Partij van de Arbeid dat die 35 mensen waar het om gaat, waar de wethouder van zegt dat die vaststaan, wat u betreft niet vaststaan en dat er dus straks een streep kan door die 35 mensen in De Evenaar. Zeg ik dat goed?

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Nou, wij moeten dus in ieder geval dat proces nu bevroren. En wat ik net ook heb gezegd, is dat het een mooi voorstel is van het CDA om de huisvesting van bijzondere doelgroepen in de gehele wijk erbij te betrekken, want je kunt misschien ook nog wel naar creatievere oplossingen: dat er wel, noem het maar even, bijzondere doelgroepen in De Evenaar gehuisvest kunnen worden als de druk in de rest van de wijk bijvoorbeeld wordt verlicht. Dan zet je geen extra druk op de wijk. Dat zijn volgens mij oplossingen die nog niet zijn uitgenut. Daarom zou ik eraan denken: bevries het proces, start een nieuw participatieproces op en ga aan de slag.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dit is precies het verhaal van die motie. Die is gewoon heel duidelijk. Het gaat een beetje over het proces, maar er gebeurt verder helemaal niets. Dat is bewoners blij maken met een dode mus, wat dat betreft. Dan ben ik eigenlijk veel meer gecharmeerd van het standpunt van de SP – hoe oneens die het ook met ons zijn hier – die gewoon klip en klaar zegt dat het er moet komen in plaats van dat er omheen gedraaid wordt en het straks uiteindelijk bij hetzelfde uitkomt. Want hoe gaat u nou het proces overdoen? Zegt u dan als stadsbestuur: "Waar zullen wij nou eens een dergelijke voorziening neerzetten? Nou, even goed kijken. Weet je wat wij doen? Wij doen De Evenaar. Oh, dan betrekken wij eerst die mensen

daarbij.” Dat werkt toch helemaal niet meer? Je kunt mensen één keer aan de voorzijde betrekken, één keer en dat is niet gedaan.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Wat Leefbaar Rotterdam hier weer doet, is weer incidenten oplossen en als wij dit niet a) met een beter participatieproces gaan doen en ook de wijk beter bezien en beter naar die zoneringskaart kijken, dan staan wij hier echt over een maand of over twee maanden, de komende vier jaar, weer met andere casussen overal in de stad. Wat dit dossier nodig heeft – al is het nu alleen deze casus in Oosterflank – is echt visie en daarbij moet je de gehele wijk en bijzondere doelgroepen in de rest van de stad betrekken, want ik geef de heer Van Elck gelijk, via de voorzitter: het is gek dat wij een andere wijk ontlasten bij de 's-Gravendijkwal en mensen vervolgens verplaatsen naar een andere rode wijk. Die dingen moeten wij niet doen. Dat moeten wij beter doen. Als wij nu alleen maar op deze manier gaan zitten jij-bakken over casussen in de stad, dat schiet niet op. En wij hebben hier ook nog zeker met een financiële afweging van 3,5 miljoen te maken en ik vraag mij toch echt steeds harder af welke boodschap Leefbaar Rotterdam daaraan heeft.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Volgens mij probeer ik hier in alle rust het verhaal naar voren te brengen, maar ook duidelijker te maken waar partijen voor staan, want het standpunt van mevrouw Kathmann vind ik ook een prima standpunt, zoals zij dat verwoordt, maar laat zij zich dan wel uitspreken via u, voorzitter, dat wat de PvdA betreft die 35 mensen met psychische problemen er in De Evenaar gewoon zullen komen. Dat is wel het eerlijke verhaal dat dan hier van tevoren moet worden verteld. Wij gaan nog wat kleine aanpassingen doen. Wij gaan kijken naar het proces dat al gedaan is. U wilt dat nog een keer een maand verlengen. Ik vind het allemaal hartstikke goed, maar de PvdA staat er wel voor dat

die 35 mensen gehuisvest worden in De Evenaar. Dat is prima, maar geef dat gewoon vooraf aan. Maak dat inderdaad duidelijk, dan is het voor iedereen duidelijk en kunnen wij straks netjes over de moties stemmen en dan is het klip en klaar.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Er worden hier toch weer lekker woorden in de mond gelegd. Waar het de Partij van de Arbeid om gaat: ja, het zou best kunnen dat die mensen worden gehuisvest in De Evenaar, maar dan moet je wel naar de rest van de wijk kijken of daar nog wat druk afgenomen kan worden, want dat is wat een rode zoneringskaart zegt. Die zegt: er kan niets meer bij. Dus als je er aan de ene kant wat van afhaalt en beter spreidt, dan zou dat misschien wel kunnen omdat De Evenaar daar nou eenmaal een goede plek voor is. Dan zou je bijvoorbeeld kunnen kijken naar de begeleidwonensituaties die er nu veel zijn in de wijk. Daar kun je wel prima studentenhuizen van maken of die zou je – het gaat lekker met de huizenmarkt in Rotterdam – kunnen verkopen aan Rotterdammers en dan levert het ook nog wat op.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dit is politiek waar ik inderdaad van ben: gewoon klip en klaar benoemen waar het om gaat. De Partij van de Arbeid geeft hiermee aan dat die 35 mensen er hoe dan ook komen. Prima.

Mevrouw **VERKOELN** (50plus). Mijnheer de voorzitter. Ik wil er ook even op ingrijpen, want het begint mij nu wat te duizelen. Wij zitten met een situatie rond De Evenaar waarvan wij heel duidelijk zeggen: dit kan niet blijven duren. Dit is niet zoals wij het nu wensen. Ik ben het helemaal eens met de Partij van de Arbeid – dat zal dadelijk ook in mijn verhaal in eerste termijn naar voren komen – dat wij er wel degelijk iets aan moeten doen. Maar laten wij eerst nu deze situatie stoppen, want als wij nu de visie gaan maken, zitten wij wel met de situatie dat een wijk overbelast wordt, terwijl het code rood is op

de zoneringskaart en dat willen wij nu juist vooralsnog voorkomen. Dus laten wij nu eerst teruggaan naar het onderwerp waar het vandaag over ging, dat wij stoppen met de situatie die er nu ligt en vervolgens met ons allen gaan kijken wat de situatie van de toekomst moet worden. En ja, als de motie van de Partij van de Arbeid betekent dat wij nu dus doorgaan met de situatie zoals die nu is ... Of het nu een incident is of niet, dat maakt mij niet zo gek veel uit. Blijkbaar hebben wij incidenten nodig om er structureel over te kunnen gaan praten. Doe dan ook iets aan het incident.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Laat ik dan nogmaals helder zijn over het eerste dictum dat vraagt dat het proces per direct wordt bevroren.

Mevrouw **ESKES** (cda). In reactie op mevrouw Verkoelen. Ik vind het nogal een bijzondere beweging. Er zijn op dit moment 180 klinische bedden bij de kliniek, waar mensen een actuele behandeling krijgen. Zij zijn op dat moment nog niet stabiel en krijgen daarom ook een klinische behandeling. Vervolgens gaat het over 35 plekken voor mensen die zijn uitbehandeld, die stabiel zijn. En u zegt eigenlijk: het maakt helemaal niet uit dat wij proberen iets aan die 180 plekken te gaan doen voor mensen die daadwerkelijk nog in de fase verkeren dat zij behandeling nodig hebben en daardoor ook overlast veroorzaken. Het is toch veel slimmer om daarop in te grijpen, dan nu alle zorgen en ervaren problemen af te wentelen op die 35 mensen die inmiddels stabiel zijn en in een heel andere fase verkeren?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Nee, voorzitter, dat is de wereld omkeren. Waar het hier om gaat, is dat wij vandaag agenderen dat zich een probleem voordoet met betrekking tot een wijk die overbelast wordt. Het gaat over problemen die wel degelijk problemen zijn, waar ik met u graag structureel over wil gaan praten, maar waar op dit moment die wijk helemaal geen boodschap aan heeft, maar gewoon zegt: als het zo doorgaat, hebben wij over

een jaar, anderhalf jaar misschien een structurele oplossing, maar dan is deze code-roodzoning niet meer rood, maar zwart geworden.

Daar gaat de situatie vandaag over: nu eerst met ons allen de situatie stabiliseren en stoppen met wat er nu gebeurt en vervolgens – zoals Nida ook in de motie aangeeft en wat ik zeker zal ondersteunen vanuit 50PLUS – met ons allen opnieuw bekijken hoe wij het gaan oplossen richting de toekomst. Maar het is geen oplossing om nu te zeggen: wij doen het maar en, en ... Want je zult er maar wonen in die code-roodzone met al die speeltuintjes en het gebeurt onderwijl. Dan denk je toch bij jezelf: hoe kan dit nou gebeuren?

Mevrouw **ESKES** (cda). Wat mij betreft is dit echt wel wat praten voor de bühne en is dit vooral ... De problemen die ervaren worden, zijn er nu. Dat betekent dat er nu actie nodig is ten aanzien van de problemen die worden veroorzaakt door mensen die een klinische behandeling krijgen en op dat moment nog niet in een stabiele situatie verkeren. Daar moeten wij met elkaar wat aan doen. Daar vindt u mij ook aan uw zijde. Het is ook goed om dat covenant te herzien, maar het is wel vreemd om die problemen van mensen die op dit moment echt in een moeilijke situatie verkeren af te wentelen op een groep mensen die is uitbehandeld en moet terugkeren naar de maatschappij.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Het is niet voor de bühne praten. Weet u wat voor de bühne praten is? Dat wij als kersverse raad een maand nadat wij geïnstalleerd zijn in één keer een bulk informatie over ons heen hebben gekregen die er al maanden ligt. Er lag al een voorstel van drie partijen in oktober waar de gehele raad nooit weet van heeft gehad. In juni vorig jaar is de gehele Evenaar al leeg getrokken met ouderen. Was er toen geen plan te bedenken? Nee, weet je wat er gebeurt? Vervolgens loopt dat door, loopt dat door, loopt het door en zitten wij in april, staan wij in één keer voor de nood en zeggen wij ... En dan zegt u: het is voor de bühne praten.

U zult nu mee moeten werken, want het water staat ons aan de lippen. Nee, dat gaan wij dus als 50PLUS niet ondersteunen. Wij willen verschrikkelijk graag opnieuw dit debat voeren, maar wel met betrekking tot de functie, zoals het zou moeten horen. Dat betekent: stoppen met deze situatie en dan om tafel gaan zitten. Over de oplossing van een andere wijk en van andere, zeker psychische patiënten die geholpen moeten worden, wil ik alle minuten over met u in debat gaan, maar niet over de rug van het invullen van De Evenaar met die mensen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ik zou kort willen reageren. Volgens mij zou mevrouw Verkoelen iets beter moeten luisteren naar dit debat. Er zijn al heel veel alternatieven onderzocht. Dat heeft de wethouder zojuist allemaal opgesomd. Het zou fijn zijn als u niet doet alsof er nu opeens iets uit de hoed komt. Er is al heel veel bekeken.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Mijnheer de voorzitter. Voor mij is er op dit moment ...

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen. Graag wachten tot ik u het woord geef, als u het niet erg vindt.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Oké, dank u wel.

De **VOORZITTER**. En mag ik u adviseren nog even naar uw tijd te kijken?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Oh ja, dat doe ik. Maar dat ... Oh ja. Voor mij betekent dat op dit moment dat ik wel degelijk heel veel informatie krijg die ik niet tot mij heb kunnen nemen, tot dit moment en de wethouder die steeds zegt: "Ik heb die bevoegdheid. Ik heb die bevoegdheid" en vervolgens met niemand anders gesproken heeft dan alleen maar één keer met de voorzitter van een gebiedscommissie en daarop een besluit heeft genomen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Dan begrijp ik helemaal niet waarom mevrouw Verkoelen zegt voor de motie van de heer van Elck te stemmen. Zij zegt dat zij al die plannen nog niet goed heeft kunnen bekijken. Dan zou je juist moeten zeggen: ik ga voor de motie van de PvdA. Dan hebben wij toch even een bevroeringsperiode. Dan kunnen wij rustig nadenken en alle plannen goed bekijken. Dan kunnen wij kijken wat er allemaal onderzocht is. Dan kunt u een beter gefundeerde mening hebben dan dat u op dit moment hebt, op basis van blijkbaar nog heel weinig kennis.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Ik heb een vraag aan de indiener van de motie, in dit geval mevrouw Kathmann, die het heeft over het ontwikkelen van draagvlak en visie ten aanzien van de invulling van De Evenaar en die het ook had over wellicht op basis van gesprekken met bewoners het afnemen van druk als het gaat om de opvang van die doelgroep met psychologische problemen. Hoe is dat nou te rijmen met het feit dat de wethouder zojuist aangaf dat er eigenlijk geen centimeter valt aan te passen in het plan dat voorligt, omdat anders de rendabiliteit van het gehele project onder druk staat en het dus geen doorgang meer kan vinden? Uw motie vraagt om een visie, draagvlak en druk afnemen, terwijl de wethouder aangeeft dat dat in zijn geheel niet mogelijk is in deze casus. Hoe reflecteert u daarop?

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Ik heb het al een aantal keren gezegd en mevrouw Eskes van het CDA gaf het net ook aan: dat kunnen wij eigenlijk dus alleen maar doen door breder te kijken naar de huisvesting van de bijzondere doelgroepen in de gehele wijk en dus misschien ook wel bij de BAVO in randgemeente Capelle, om te kijken hoe wij die gehele wijk kunnen ontlasten. Alleen dan ... Als je kijkt naar de financiën, dan is wel gekeken naar de vastgoedproblemen, maar alleen ten aanzien van de invulling van De Evenaar. Maar als wij het nou naar de gehele wijk doortrekken?

Ik gaf het zojuist al heel concreet aan: je hebt veel begeleidwonensituaties waar bijzondere doelgroepen – om het maar weer even zo te zeggen – wonen. Die huizen zijn wel geschikt voor studenten of om misschien andere woonvormen mogelijk te maken. Als je het op die manier ontlast, zou je die mensen wel in De Evenaar kunnen plaatsen. Volgens mij is dat nog geen onderdeel van de discussie geweest.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Mevrouw Kathmann heeft het over de gehele wijk, maar de motie ziet specifiek op het project dat voorligt voor De Evenaar en de motie vraagt om te kijken of in gesprek met bewoners al dan niet een andere vorm ingevuld kan worden. En de wethouder geeft net aan: dat kan niet, want anders wordt de rendabiliteit van het gehele complex ondergraven. Dus in die zin vraagt u naar een weg waarvan wij nu al weten dat het niet kan. Ik vraag mij af hoe u daarop reflecteert.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Nogmaals: de motie vraagt om het proces nu te bevriezen, om een nieuw participatietraject op te starten en bij dat participatietraject hoort ook het bezien van de gehele wijk en de druk die er op de gehele wijk staat en om de plint en de invulling daarvan zo te bezien. Dat de invulling dan misschien zo is als zij nu voorligt, als je de rest van de wijk ontlast, zou toch zomaar kunnen? Wij zijn het hier toch allemaal over eens – dat hebben wij hier net ook allemaal gezegd – dat mensen die zorg nodig hebben ook een plekje verdienen. Dus als je die wijk minder rood kunt maken of zelfs een beetje donkergroen kunt kleuren door de druk op de wijk te laten afnemen – daar is De Evenaar namelijk ook een prima huisvestingsplek voor – dan zou je daar wel wat kunnen doen. Maar dan moet je de druk wel uit de wijk wegnemen. Laten wij alstublieft wat visie tonen en wat breder kijken.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Laten wij gewoon naar de voorliggende casus kijken. Dat lijkt mij hierin het allerbelangrijkste.

Ik wil toch nog even terug naar het verhaal waar inderdaad de heer Van Baarle over begint, want dat is natuurlijk gewoon de essentie, dat de motie die voorligt niets toevoegt.

Dat is eigenlijk mijn concrete vraag aan mevrouw Kathmann: denkt u na alle gesprekken, na de informatiebijeenkomst, na 25 klankbordbijeenkomsten, na handtekeningenacties, na gesprekken met zorgorganisaties, na de gebiedscommissie ...? Laten wij die er ook nog even bij betrekken. Wij zouden zo goed en leuk beginnen met die gebiedscommissies, maar het eerste advies dat zij geven, om het plan van tafel te halen, schuiven wij terzijde. Dat is volgens mij toch de vertegenwoordiging van mensen in de gebieden.

Maar mijn concrete vraag aan mevrouw Kathmann: denkt u nou dat de mensen daar ineens anders over gaan denken, van: goh, die 35, wij gaan ineens juichen dat zij komen? Na 3 maanden, na al die gesprekken? Ja joh, doe ze maar in De Evenaar. Wij doen het proces over. Wij gaan nog een keertje met ze praten. Prima. Ja hoor, plaats ze maar in De Evenaar.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Het is een participatieproces geweest met oogkleppen en dit is ook een heel politiek getinte vraag met oogkleppen. De vraag van de Partij van de Arbeid is: doe allemaal de oogkleppen af. Haal de druk van die wijk af en doe het participatieproces opnieuw en bevries het in ieder geval per direct. Duidelijker kan ik er nu echt niet over zijn.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Het is een normale vraag waarop geen goed antwoord komt.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag mijn oogkleppen afdoen en ik wil ook best wat visie tonen, mevrouw Kathmann. Wij hebben het steeds over 35 mensen die

gewoon thuishoren in de maatschappij en die helemaal geen overlast geven en als wij het bevriezen, dan ontnemen wij die mensen een plekje om te wonen en dat is, denk ik, waarom mensen zich druk maken. Dat is gewoon een kwestie van visie. Iemand die aan het eind van het behandelingstraject zit, is geen overlast en dan moeten wij het ook niet verbinden met overlast. Dat is het verhaal van de SP geweest in het begin en daar blijven wij bij.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Even inhaken op het betoog van de heer Van Baarle. Hij staat natuurlijk, samen met een aantal andere partijen, onder de motie van Leefbaar Rotterdam, maar realiseert de heer Van Baarle zich dat als deze motie wordt aangenomen er eigenlijk helemaal niets meer mogelijk is? Dus ook niet ten aanzien van wat er verder in die wijk gebeurt. In feite zegt u met deze motie – als deze wordt aangenomen – nog los van die 35, nee tegen al die doelgroepen waarmee de wijk eigenlijk helemaal geen problemen heeft. U zegt ook nee tegen bijvoorbeeld die alleenstaande moeder met kinderen die uit een huiselijkgeweldsituatie vluchten. U zegt nee tegen die Rotterdammers met een gebroken heup die moeten revalideren. U zegt nee tegen die senioren die daar nu al zitten en misschien ook een netwerkje met elkaar hebben opgebouwd. U zegt nee tegen al die mensen, terwijl Rotterdam van ons allemaal was, toch? Of niet?

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Ik moet toegeven dat de heer El Ouali de voorliggende motie vrij creatief interpreteert. Wat wij net geconstateerd hebben, in debat met de wethouder, is dat de gemeente in de afgelopen drie of vier jaar een veel te passieve houding heeft gehad om te kijken hoe wij hier in De Evenaar een invulling kunnen krijgen die voor iedereen werkbaar is en wat de motie duidelijk vraagt, is: dit plan van tafel en kijken en een actieve rol van de gemeente hoe wij wel een invulling kunnen geven. Ten aanzien van de rest van de interpretatie die de heer El Ouali geeft,

moet ik helaas constateren dat hij dat uit zijn duim zuigt.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Dan ga ik nog maar even verder met zuigen. Ik geef alleen maar aan dat wij met de motie die in ieder geval door vier partijen op tafel ligt, zeggen: bevriezen en kijken wat wij kunnen doen aan oplossingen. Op het moment dat deze motie wordt aangenomen, dan zijn wij klaar. Dan staat de gemeenteraad ook buiten spel. Het is gewoon privaat bezit. Dat heeft de wethouder al drie keer aan u proberen uit te leggen. U moet het ook willen begrijpen. Privaat bezit, daar gaat u niet over, mijnheer Van Baarle. Wij confisqueren hier als stad niet de zaken die van anderen zijn. Dat doen wij niet. Het lijkt mij ook een goede zaak dat wij dat zo houden.

Maar laten wij nou in ieder geval onszelf niet buitenspel zetten. U zet uzelf buitenspel door die motie van Leefbaar, PVV en 50PLUS als DENK te steunen. Dan bent u niet meer aan zet en kunt u ook niets meer betekenen voor deze mensen hier op de tribune of elders in de stad. Wat wij moeten doen, is pas op de plaats maken en het probleem oplossen, bijvoorbeeld door beheersmaatregelen. Bijvoorbeeld door inderdaad breder te kijken, zoals mevrouw Kathmann tot vier keer toe voorstelde.

Er zijn behoorlijk wat mensen in de nieuwe raad Oost-Indisch doof. Tot vier keer toe: laten wij breder kijken en echt oprecht met een nieuw participatiemodel gaan kijken wat wij wel kunnen in plaats van de raad buitenspel zetten en vervolgens de wethouder vragen om met private partijen en privaat bezit te bepalen wat wij hier zouden moeten doen. Dat is eigenlijk uit de duim gezogen, voorzitter, want daar kunt u niets mee.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. U staat al buitenspel, want u hebt een motie ingediend waarvan de wethouder net heeft gezegd dat er eigenlijk geen centimeter aan het plan is te wijzigen. Dus u staat al buitenspel. Dus ik zou vooral

willen zeggen: het is niet mijn intentie om de raad buitenspel te zetten. De raad staat al buitenspel. Het plan is dichtgetimmerd. Er valt volgens de wethouder niets aan te wijzigen vanwege de rendabiliteit van het gehele project, dus om die reden zeg ik: dit plan geen doorgang meer laten vinden en met een actieve gemeentelijke organisatie kijken hoe daaraan wel invulling kan worden gegeven. Helderder dan dat kan het volgens mij niet.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Op de vragen die de heer Versnel aan de wethouder heeft gesteld op basis van deze motie heb ik dat niet zo gehoord en staan wij dus niet buitenspel en zijn wij bereid om te kijken wat mogelijk is. Dat is 1.

2) De raad staat in zekere zin zeker buitenspel. Die is onder andere door Leefbaar Rotterdam buitenspel gezet. Die heeft eerst alle seinen op groen gezet en u steunt ze nog even in het krokodillentranchenbetoog, waar u wel een punt heeft als het gaat om de bewoners, want die hebben terecht een punt. Die hebben hulp nodig. Maar u zet de raad buitenspel door dit huiliehuilieverhaal te steunen, dat zogenaamd aan de voorkant eerlijk is, maar aan de achterkant, daar aan tafel totaal oneerlijk. Wij worden als rest van de raad, inclusief de nieuwe mensen, voor voldongen feiten gesteld. Wij hadden part noch deel aan de situatie die daar is gecreëerd en moeten die gaan oplossen. Wij zeggen: bevries het nou even nu wij aan zet zijn en laten wij nou naar oplossingen kijken. En dan zegt u: weet u wat? Wij zetten de raad buitenspel. Wij gaan mee in dat huiliehuilieverhaal van Leefbaar Rotterdam dat het niet eerlijk is – noch aan de voorkant, noch aan de achterkant – en vervolgens zegt u tegen de wethouder: confisqueert u nu eens even privaat bezit en wij gaan zelf bepalen hoe dat er daar uit gaat zien. Die maakbare samenleving bestaat niet en zeker niet op deze manier, voorzitter. Dus mijn betoog richting de heer Van Baarle: even pas op de plaats. Laten wij nou even goed kijken wat de oplossingsrichtingen zijn in

samenspraak met elke stakeholder, de bewoners voorop. Vervolgens kunt u alsnog tot de conclusie komen die u nu wilt trekken, maar als u nu die conclusie trekt, zijn wij klaar.

De **VOORZITTER**. Ik ga iets heel banaals zeggen: als u zich niet inhoudt, dan halen wij de lunchtijd niet. Mag ik u verzoeken al die betogen te beperken tot het stellen van een vraag en vooral redundantie eruit te snijden? Ik hoor nu echt bijna een halfuur een herhaling van heel veel dezelfde standpunten. U gaat over uw eigen spreektijd, maar u helpt uzelf en vele anderen als u zich een beetje kunt beperken.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Mijnheer de voorzitter. Misschien om het op te lossen, want ik begrijp wat de Partij van de Arbeid en Nida zeggen. Op zich ondersteun ik het. Het probleem zit er alleen in dat wij op dit moment met de rug tegen de muur staan omdat er een bevoegdheid ligt bij het college dat besloten heeft dat dit gaat gebeuren. Daar gaat het om. Waar het mij om gaat, is: kan de wethouder ons nu garanderen dat er pas op de plaats wordt gemaakt? Als de wethouder die vraag nu zou kunnen beantwoorden, dan kunnen wij vanuit die situatie misschien zeggen: wij gaan niets meer doen. Wij houden het dus nu allemaal eventjes zoals het is en wij gaan serieus het participatieproces in. Als dat het is, dan komen wij er met elkaar uit, want wij zijn hier met elkaar aan het bakkeleien, terwijl ik denk dat de wethouder het heft in handen heeft en ons blij kan maken door te zeggen: u horende, geweldig, wij gaan het doen zoals u wilt. Wij bevriezen de zaak en gaan serieus met elkaar om tafel zitten om te bepalen wat te doen.

De **VOORZITTER**. De wethouder komt zo meteen aan het woord om te adviseren over de moties. Mevrouw Kathmann, ik wilde u nog melden dat ik met uw instemming een semantische ingreep pleeg in dictum 2 van motie 'Pas

op de plaats projectplan De Evenaar' om dat volgens mij betekenisvoller te maken of om het in ieder geval te begrijpen. Ik had het woordje 'via' eruit willen halen, dan wordt de zin: een gedegen en secuur participatieproces op gang te zetten, waarin de stem – dat moet zijn volgens mij – van alle betrokken actoren – dan mis ik nog het woordje

'van' – (gebiedscommissie, omwonenden en andere stakeholders) doorklinkt en – dan gaat dat woordje 'via' weg – waar het maatschappelijk draagvlak voor doorontwikkeling, al dan niet in aangepaste vorm alsnog wordt verkregen. Kunt u daarmee instemmen? Dan amenderen wij het als zodanig.

Ik was nog altijd in de eerste termijn en ik was blijven steken bij de heer Van Zevenbergen. U hebt veel gedaan aan interrupties. Dan ga ik ervan uit dat het overgaat. Mevrouw Verkoelen ook. U mag nog het woord voeren.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Nee, die laat ik niet lopen. Ik had nog een paar minuten.

Mijnheer de voorzitter. Goed, ik hoef mij niet meer te introduceren en ja, als nieuwkomer in deze raad ga ik gelijk maar over tot het verhaal, want de heer Van Elck heeft het voor mij duidelijk gesteld. Het gaat over deze situatie. Het gaat mij niet om visie. Het gaat mij niet om beleid. Ik wil daar graag over praten, maar op dit moment zijn er wat betreft 50PLUS drie kernpunten. Wij hebben de afgelopen maand als kersverse raad gigantisch veel informatie over ons heen gestort gekregen over een kwestie die volgens mij al speelt vanaf juni 2017 en nu blijkbaar ineens bij ons wordt neergelegd. Waar de wethouder in alle stukken er steeds op hamert dat de besluitvorming rond De Evenaar een bevoegdheid van het college is, lees ik dus helaas, of merk ik in ieder geval helaas, dat het college het niet zo nauw genomen heeft met de informatieplicht en wij dus daar dus weinig informatie over gehad hebben, mevrouw Eskes van het CDA. Jammer, maar het is niet anders.

Overigens doet de wethouder die informatieplicht ook nog een keertje af wat betreft de gebiedscommissie door te zeggen dat op 6 november 2017 de gebiedsdirecteur Prins Alexander namens de gebiedscommissie akkoord zou zijn gegaan en dat is natuurlijk ruim onvoldoende als wij vandaag horen hoe de gebiedscommissie inspeekt. Vanaf januari is het overduidelijk voor wethouder De Langen dat dit een project betreft dat grote zorgvuldigheid vraagt in handelen, maar dat vooral ook met betrokkenen zou moeten gebeuren. Gebiedscommissies en raad meenemen, alstublieft.

Dan gaat het niet om wat ik lees in alle stukken ... en dat vind ik echt dramatisch. Dan gaat het echt niet om de communicatie en het participatieproces rond de plint van De Evenaar, want dat is wat de wethouder zegt: betrokkenheid. Maar dan gaat het over de publieke functies, maar niet over de invulling van de huisvesting en daar gaat het natuurlijk de bewoners om. 50PLUS onderschrijft niet dat het voorliggende plan van aanpak van de initiatiefnemers het enige realistische plan is. 50PLUS vraagt dan ook aan de wethouder – en dat staat ook heel duidelijk in de motie – om dit ontwikkelingstraject rond De Evenaar stop te zetten en samen met de omwonenden, de raad en andere betrokkenen te bezien op welke wijze De Evenaar opengehouden kan worden. Ik denk dat dat de stap is die ik ook graag zou willen maken richting Nida en de Partij van de Arbeid, want dat is wat u ook wenst, maar wij willen dan wel graag even stoppen met alles wat er nu gebeurt. Een tweede kernpunt van 50PLUS betreft ...

De **VOORZITTER**. Voordat u verdergaat mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Mevrouw Verkoelen geeft aan dat dit plan gestopt moet worden. Tegelijkertijd heeft de wethouder zojuist aangegeven dat er eigenlijk geen alternatief is en dat op het moment dat dit plan niet doorgaat er wordt overgegaan tot sluiting. Mevrouw

Verkoelen van 50PLUS zegt op te komen voor ouderen. Ik ben wel heel benieuwd hoe u reageert op het feit dat dan vervolgens 1/3 van de 125 plaatsen, zo'n 40 mensen – ouderen die u zegt te vertegenwoordigen – op straat komen te staan.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dat was mijn derde punt. Ik zal het u gelijk melden. Ik kan u vertellen: wij vinden het verschrikkelijk dat er 120 huisvestingswoningen zijn weggehaald in juni 2017. Had toen maar met de raad besproken waar het over ging. Het wordt afgedaan als zijnde een bevoegdheid op landelijk niveau, waarvan wij zeggen: het gaat over onze eigen stad en de raad had hier heel duidelijk wel degelijk een standpunt over kunnen innemen en anders mee om kunnen gaan. Dat er nu nog een aantal mensen woont, vinden wij geweldig en als het aan ons ligt, zien wij in dat mooie alternatieve plan, dat over wonen en zorg gaat, heel graag al die ouderen weer terugkomen. Dat kan ik u van tevoren vertellen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Dat zou natuurlijk mooi zijn als plannen geen geld kosten, maar in dit geval is het niet mogelijk gebleken om dat te financieren. Een volgende vraag is dan: in het nieuwe plan zijn in De Evenaar plekken gereserveerd voor het respijthuis. Die plekken zijn bestemd voor ouderen die thuis worden verzorgd door mantelzorgers, maar voor wie, als die mantelzorgers overbelast raken, een plekje gevonden moet worden om hen tijdelijk op te vangen. Wat vindt u ervan dat u met die streep door de rekening van dit plan ook die plekken van tafel veegt?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dat veeg ik niet van tafel. Dat bevries ik, zoals de Partij van de Arbeid en Nida zojuist zeiden. Bekijk even met elkaar hoe je daarmee om moet gaan. Wat ons betreft is dat pertinent een onderdeel van de toekomst, want 'ouderen en zorg' is een heel ander verhaal dan wat nu voorligt. Dat is een beetje het

punt: dat hier een aantal zaken door elkaar loopt. Dit college heeft gewoon de afgelopen vier jaar het laten verworden, zoals het nu gebeurd is. Er zijn ondertussen een heleboel ouderen naar andere locaties vertrokken. Ondertussen zit je in een situatie dat je eigenlijk niet meer weet wat je moet en dus spannen wij het paard achter de wagen en gaan wij allerlei oplossingen bedenken waarvan 50PLUS in ieder geval zegt: dat wensen wij ons niet. En dat is in het bijzonder nog omdat ook onze wethouder De Langen het continu juridiseert en dat vind ik echt heel jammer, want dat zal uiteindelijk leiden tot een verharding en dat betekent ook dat de omwonenden dadelijk terecht hun recht zullen halen bij een Raad van State. 50PLUS is de mening ...

Mevrouw **ESKES** (cda). Een laatste vraag, want het blijft voor mij echt onduidelijk wat mevrouw Verkoelen nu wil. Zij geeft aan: iedereen wil bevriezen en dat wil ik ook. Ik snap niet zo goed dat u aan de ene kant zegt dat dit plan van tafel moet, maar dat u tegelijkertijd heel veel van wat in het plan zit wel wilt en u dat eigenlijk wilt bevriezen. Ik zou het toch wel heel fijn vinden als u zich duidelijk uitspreekt. Wit u nou gewoon dit gehele plan van tafel of wilt u, zoals de Partij van de Arbeid voorstelt, het plan bevriezen om te kijken wat er in de tussentijd mogelijk is?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Gezien mijn tijd ga ik het niet herhalen. Het 'bevriezen' van de Partij van de Arbeid betekent niet dat het plan niet doorgaat. Klaar. Wij kunnen erover blijven bakkeleien. Jammer dat het dus uiteindelijk zal leiden tot die verharding. 50PLUS is de mening toegedaan dat dit niet de manier van werken zou dienen te zijn binnen de politiek van de gemeenteraad en het college. Slechts als er geen dialoog, geen uitwisseling van standpunten en meningen en geen participatie meer mogelijk is, kom je op dat juridische instrument terecht. Toch eventjes met betrekking tot het huisvesten van die bijzondere groepen.

Omdat de wethouder dit zelf invult, dus zelf interpreteert hoe dat zou zijn, onderschrijven wij wel degelijk om dit juridische instrument te gaan onderzoeken. Samen met Nida ondertekenen wij dus ook de motie om het gehele huisvesten van bijzondere groepen te gaan evalueren, te gaan aanscherpen en te gaan actualiseren aan deze huidige tijd, voorzitter. Wat ons betreft stoppen wij dus met de situatie zoals wat nu gebeurt binnen De Evenaar.

De **VOORZITTER**. Daarmee bent u door uw spreektijd voor vandaag heen. Had u nog een motie of dient de heer El Ouali die straks in? Oké.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). De herbestemming van De Evenaar is heel erg rommelig verlopen en de emoties zijn hoog opgelopen. Omwonenden voelen zich voor het blok gezet en zij vinden dat zij te laat in het proces zijn betrokken. Ook de gebiedscommissie is niet op de juiste manier betrokken. De informatievoorziening had beter gekund. Kortom, het verdient geen schoonheidsprijs. Het is daarom belangrijk dat wij hiervan leren en dit evalueren, zodat wij dit in de toekomst beter kunnen doen. Daarom ondertekent D66 ook een aantal moties van DENK, Nida en GroenLinks die dit regelen.

Veel bewoners hebben niet alleen moeite met hoe het is gegaan, maar ook dat er andere bewoners in De Evenaar komen en vooral de mensen met psychische problemen. Voor D66 is het belangrijk om de zorgen van omwonenden helder te krijgen en het actiecomité heeft dat heel gemakkelijk gemaakt met brieven aan de raad en zelfs een eigen website. Dank hiervoor.

Er zijn verschillende bezwaren aangedragen, maar de kern is de vrees dat de komst van de nieuwe bewoners met een psychische aandoening zal leiden tot overlast. In de zienswijze wordt een aantal concrete situaties genoemd die op andere locaties met dezelfde gemengde doelgroep zijn waargenomen. Verder is het vooral een probleem dat er overlast is en dat men

vreest dat voor een deel van de nieuwe bewoners deze overlast zal toenemen in de wijk.

Het grootste pijnpunt voor de omwonenden is de angst voor overlast, maar als wij als D66 kijken naar het conceptplan van aanpak, dan zien wij dat de huidige bewoners vooral heel lichte gevallen zijn en dat het niet heel erg waarschijnlijk is dat er overlast komt. Er komen geen mensen met verslavingsproblematiek, geen persoonlijkheidsstoornissen, geen gedragsproblemen, geen zedenproblematiek en de behandeling van de bewoners is al succesvol verlopen. Zij zitten in het laatste stukje van de behandeling. Zij zijn bijna thuis. Het is echt het laatste station, de laatste oefening voordat zij weer zelfstandig thuis kunnen gaan wonen.

Wat ook bemoedigend is op dit moment en wat hopelijk een deel van de bewoners kan wegnemen, is dat er ook buiten De Evenaar maatregelen worden voorgesteld die de rust in de directe omgeving van De Evenaar moeten waarborgen. 24 uur per dag zal er zorgpersoneel aanwezig zijn om de cliënten te begeleiden en die zullen er ook op toezien dat de medicatie op tijd wordt ingenomen. Daarnaast is er informatie verspreid hoe klachten gemeld kunnen worden en aan de huidige overlast die ook niet met deze nieuwe bewoners te maken heeft, wordt ook gewerkt. Er komen meer toezicht en handhaving en surveillance om op te treden tegen overlast en de gemeente en de politie monitoren de veiligheidssituatie heel erg nauw. De straatverlichting wordt zelfs aangepast om een veiliger gevoel te creëren. Kortom, erg veel maatregelen worden genomen om de huidige ervaren overlast ook terug te dringen, dus wat dat betreft kan D66 ook goed leven met het huidige plan.

Maar tot slot wil ik nog wel voor één heel belangrijk punt aandacht vragen en dat is de manier waarop in het licht van De Evenaar, maar ook in het algemeen gesproken wordt over personen met verward gedrag. Er wordt gesproken over mensen met een psychische aandoening. Vier op de tien Nederlanders voldoet op

enig moment in zijn of haar leven aan de criteria van psychiatrische diagnose. Kortom, het kan iedereen overkomen. Overkomt het jouzelf niet, dan kan het je broer overkomen, je zus, je buurman of een vriend. Ook in mijn eigen directe omgeving zijn er mensen geweest die een tijdlang door dit soort problemen hulp hadden en niet op zichzelf konden wonen. Zeven op de tien mensen met een psychische aandoening hebben last van vooroordelen en hebben ook het gevoel dat zij gediscrimineerd worden en moeilijker aan een baan en huis komen. Wij moeten daarom met ons allen heel voorzichtig zijn om mensen met psychische problemen te snel in de hoek van 'overlast gevend' te zetten. Wij moeten waken voor stigmatisering van deze kwetsbare groep mensen waarvan het overgrote gedeelte gewoon hulp nodig heeft voor een probleem waar zij voornamelijk zelf heel veel last van hebben.

De **VOORZITTER**. De maidenspeech.

(Applaus.)

De heer **VERSNEL** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Het gaat ons vandaag om de omwonenden. De mensen van het actiecomité De Evenaar zijn het soort mensen aan wiens kant de overheid altijd hoort te staan: eerlijke, hardwerkende Rotterdammers. Lieve mensen met kinderen die spelen op het plein voor De Evenaar of met hun schoonvader die op de bovenste verdieping zijn dagen slijt. Mensen die er zijn voor hun buurt en die ook heel goed begrijpen dat je in een grote stad altijd wat overlast te accepteren hebt. Zij houden zich aan de regels en vinden dat anderen dat ook moeten doen, inclusief de overheid zelf en bovendien willen zij erop kunnen rekenen dat de overheid ze beschermt. Zij hebben nu de oprechte zorg of dat in het geval van De Evenaar wel gebeurt, want de Coolsingel voelt ver in Oosterflank en naar de overtuiging van de mensen daar geldt dat andersom ook. Het is makkelijk om in de manier waarop dit proces lange tijd is gegaan een zekere

achteloosheid te zien die dat gevoel bevestigt.

Zij hebben ons ervan overtuigd dat de nieuwe invulling van De Evenaar op dit moment een slecht idee is. Met de BAVO-verslavingszorg net over de gemeentegrens accepteren zij al de nodige overlast. Dat accepteren zij omdat zij weten dat een dergelijke voorziening nu eenmaal ergens moet staan, maar feit is dat het volgens de zonering een rood gebied is en terecht. Die zoneringsregeling is er niet zomaar. Die is bewust ingesteld om mensen te beschermen tegen een te grote concentratie van ellende en overlast in hun buurt. Dat is geen kleinigheid die je kunt toepassen als het uitkomt. Dat is een principe.

Ja, als je met zo veel mensen op dat heel kleine stukje aarde langs de Maas woont, moeten wij soms overlast accepteren. Maar nee, die mag niet disproportioneel in bepaalde buurten terecht komen. Dat is in het verleden wel gebeurd en dat heeft zijn weerslag nu op De Evenaar, want het is zo dat in ons land, als het gaat om plaatsing van dit soort overlast gevende voorzieningen te lang en te vaak en te gemakkelijk en te rigoureuze belangen van individuen ondergeschikt zijn gemaakt aan het algemeen belang. Onder het mom van 'ach, niemand wil het in zijn achtertuin' en 'ach, er is in het begin altijd verzet' zijn te vaak plannen doorgedrukt die misschien echt wel een stuk beter hadden gekund of die überhaupt een slecht idee waren. De zonering is nu een objectief criterium om dat te voorkomen. De zonering is er dus om mensen te beschermen tegen doordenderende maatschappelijke organisaties en de overheid zelf. Wij staan daarvoor en zijn bereid om daarnaar te handelen als dat nodig is, ook als dat financieel nadelige consequenties heeft. Het is zoals gezegd een principe. Maar dat principe mag ons niet blind maken voor de werkelijkheid, voor het concrete effect dat ons besluit heeft op het dagelijks leven van de omwonenden en de inwoners. Het medicijn mag niet erger zijn dan de kwaal, want als wij nu eenzijdig een streep door

dit pand trekken, is het onzeker wat er dan gebeurt.

Feit is dat Humanitas het gebouw niet lang leeg zal kunnen laten staan en dat radicaal andere invullingen – zoals een deel van de omwonenden en ook de indieners van de andere motie graag zouden zien – eerder al niet haalbaar zijn gebleken. Het gebouw zal dan in leegstandsbeheer gaan, antikraak dus. Wat voor mensen komen er dan te wonen? Wat heeft dat voor effect op de buurt en wat gebeurt er in dat scenario dan met de ouderen die er nog wonen? Wat gebeurt er op langere termijn met het gebouw? Laten wij voorzichtig zijn met wat wij wensen, zou ik in goed Nederlands willen zeggen.

Toch zijn wij bereid om uiteindelijk die onzekerheid te accepteren en een streep door het plan te trekken, maar niet voordat een uiterste poging is gedaan om alsnog overeenstemming te bereiken over een plan waarin wij die onzekerheid niet hebben en waarin ten minste een aantal zaken wordt geregeld. De ouderen die er nu wonen, moeten er kunnen blijven. De voorzieningen in het gebouw moeten bruikbaar en van toegevoegde waarde zijn voor de gehele buurt. De gehele invulling boven de plint moet passen binnen de bestemming 'zorg'. De exploitatie moet op langere termijn financieel houdbaar zijn. De buitenruimte rond De Evenaar moet worden verbeterd. Overlast in de gehele buurt moet harder en beter worden aangepakt en het moet redelijkerwijs worden uitgesloten door de samenstelling van de bewoners en het toezicht erop, dat de overlast vanuit De Evenaar groter wordt dan met enige andere realistische invulling van het gebouw verwacht zou mogen worden.

Het conceptplan van aanpak van de wethouder biedt daarvoor wat ons betreft een goede basis. Wij willen hem daarom de kans geven om de komende maand of maanden in gesprek te gaan met de betrokken organisaties, de gebiedscommissie en de klankbordgroep, waaronder nadrukkelijk het actiecomité en te proberen hierover overeenstemming te vinden. Ik weet dat dit niet is wat de

omwonenden vandaag het liefst van ons hadden gehoord, maar ik zou tegen hen willen zeggen: u hebt recht op onze bereidheid om als het moet een streep door het plan te trekken, maar ook op onze zorgvuldigheid. Van mijn fractie krijgt u ze beide, in de goede volgorde. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer.

(Applaus.)

U mag altijd applaudiseren, maar hij had al eerder zijn maidenspeech mogen incasseren.

Het is vervelend, maar ik onderbreek u nu toch middenin de bijdragen van de raad voor een lunchpauze. Dat betekent dat ik graag schors tot ongeveer 14.15 uur. Voor de raadsleden zullen in de ruimte hiernaast broodjes beschikbaar zijn. Voor onze bezoekers op de publieke tribune hebben wij bij wijze van hoge uitzondering broodjes beschikbaar in zaal 7 op de begane grond. Onze mensen van de beveiliging zullen u daarheen geleiden. Ik schors de vergadering tot 14.15 uur. (13.18 uur)

(Schorsing.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 19 april 2018

Notulen van de raadsvergadering van 19 april 2018 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 7.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.52 uur tot 14.56 uur en van 16.07 uur tot 17.03 uur is waargenomen door de heer J.W. Verheij, vicevoorzitter.

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de notulen van de ochtendzitting.

Namens het college zijn tegenwoordig de heren drs. B.J. Eerdmans, S. de Langen, drs. ing. R.A.C.J. Simons, en M.J.W. Struijvenberg en drs. A.L.H. Visser.

Tevens aanwezig de burgerleden (vanaf 16.00 uur): de heer G.G. van Dijk, de heer H. Eimers, mevrouw J.A. Foullani-Poese, mevrouw M.J.H. Gonsalvez, mevrouw C.E.E. Monrooij, de heer B. van Noppen, de heer A.N.M. van Scheijndel, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw M.L. Soares, de heer N.W.J. Swaneveld, de heer H.M. Verberne, de heer B. Yildiz en mevrouw B.C. Zandberg.

Griffier: de heer drs. J.M. van Midden, met dien verstande dat het griffierschap van 16.58 uur tot 17.10 uur is waargenomen door de heer A.C. de Bondt.

VIIIA. Beraadslaging over 'Huisvesting bijzondere doelgroepen in De Evenaar', aangevraagd door het lid Van Elck. (Vervolg behandeling ochtendzitting.)

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken uw plaatsen in te nemen? Mag ik u om stilte vragen? Ik heropen het debat over De Evenaar en op mijn lijstje ben ik nu

aangekomen bij de heer Van Baarle. Mijnheer Van Baarle, u hebt goed deelgenomen aan interruptiedebatjes, dus ik weet niet of u toch nog een bijdrage wilt leveren in de eerste termijn. U staat op mijn lijstje, ja. Dat klopt.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Het heeft zich in het debat laten zien waar Rotterdam staat ten aanzien van de voorgenomen plannen met De Evenaar, denk ik. Wij zijn een tegenstander en tekenen wat dat betreft mee met de motie die de heer Van Elck heeft ingediend. Ik zeg heel eerlijk: een exotische combinatie, maar DENK Rotterdam staat altijd voor verrassingen. Principieel gezien, is de reden die hieraan ten grondslag ligt: rood is rood. Wij hebben met elkaar een convenant afgesproken waarin wij heel duidelijk hebben gezegd dat bepaalde gebieden in Rotterdam ontzien dienen te worden. Dat hebben wij vastgesteld en langs die leidraad kunnen wij dan ook niet instemmen met de opvang van een kwetsbare groep – die een plek verdient. Daar staan wij ook heel duidelijk voor – in een gebied dat als 'rood' gekenmerkt wordt.

Tweede is dat een heleboel is aan te merken op de processen die zichzelf in de afgelopen tijd ontpopt hebben. Wij hebben het over een participatietraject dat alleen ziet op het gemeenschappelijke gedeelte van het complex en daarbij – met alle respect – toch enigszins als een wassen neus valt te karakteriseren.

Wij hebben het over het feit dat bewoners pas zijn geïnformeerd nadat het besluit is genomen en mensen dus voor een voldongen feit geplaatst zijn. Het is ook om die reden dat het niet is gelukt om voldoende draagvlak te realiseren ten aanzien van deze plannen. Niet voor niets is er een actiecomité opgestaan, dat met

meer dan duizend handtekeningen duidelijk nee zegt tegen het plan dat voorligt. Om die redenen en ook omdat de wethouder aangaf dat eigenlijk niet veel aan het huidige plan valt aan te passen – bijna geen centimeter – zien wij dus ook geen andere mogelijkheid dan de motie van de heer Van Elck mede te ondertekenen en erin mee te gaan. Maar wat wel van belang is, is om uit deze casus in ieder geval lering te trekken voor de toekomst en in dat kader hebben wij dan ook met volle overtuiging de motie om het Convenant Huisvesting Bijzondere Doelgroepen te evalueren medeondertekend. Het is voor ons van belang dat in dat evaluatieproces dat wij gaan houden ten aanzien van dat convenant, wij in ieder geval goed met elkaar onderzoeken hoe dat convenant aangepast kan worden om te kijken of daarin vastgelegd kan worden om eerder aan draagvlak te werken en op een betere manier, want als er één ding is waar wij lering uit moeten trekken, dan is het dat wij in dat convenant en in die processen beter moeten waarborgen dat wij zorgen voor draagvlak. Daarvoor heb ik een motie die medeondertekend is door D66, Partij van de Arbeid, Leefbaar Rotterdam en 50Plus, waarvoor ik deze collega's bijzonder erkentelijk ben. Ik dank u bijzonder vriendelijk.

De **VOORZITTER**. De heer Van Baarle heeft de volgende motie ingediend:

Motie 3, Onderzoek vergroten draagvlak

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 19 april 2018 ter bespreking van de huisvesting van bijzondere doelgroepen in De Evenaar; constaterende dat: het bij het plan van BAVO Europoort, het Centrum voor Dienstverlening en Humanitas, om mensen met psychische problemen op te vangen in verpleeghuisgebouw De Evenaar, het niet is gelukt om genoeg draagvlak te creëren in de wijk; overwegende dat:

het van belang is om van deze casus te leren, om zodoende in de toekomst bewoners beter mee te nemen bij een besluit tot huisvesting van bijzondere doelgroepen in een wijk;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of het Convenant Huisvesting Bijzondere Doelgroepen zodanig aangepast kan worden dat er meer werk wordt gemaakt van het vergaren van draagvlak in een wijk;
 - te onderzoeken of het Convenant Huisvesting Bijzondere Doelgroepen zodanig aangepast kan worden dat er in een eerder stadium dan nu het geval is werk wordt gemaakt van het vergaren van draagvlak in een wijk;
 - de resultaten van dit onderzoek terug te koppelen in de raad;
- en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. S.R.T. van Baarle, I. van Wifferen, M.G.J. van Elck, P.J.H.D. Verkoelen, B.C. Kathmann, T.B. Versnel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Mijnheer de voorzitter. Er is al een hoop gezegd in het debat voorafgaand aan de lunch. Ik zal proberen het wat beperkt te houden. In ieder geval heeft het plan voor de invulling van De Evenaar in Oosterflank nogal tot wat onrust geleid en het zou te gemakkelijk zijn om dit als een soort NIMBY-effect weg te zetten. Ik heb gesproken met het actiecomité en ik ben ook mee geweest met een ronde door de wijk. Er zijn gewoon terechte zorgen over veiligheid en overlast die reeds ervaren wordt, dus in die zin vind ik het ook belangrijk om daar met elkaar goed aandacht voor te hebben en te kijken hoe wij die zorgen kunnen adresseren om te voorkomen dat omwonenden die nu geconfronteerd worden met dit plan enkel het gevoel hebben dat alles erdoorheen wordt gedrukt. Ik denk dat wij dit moment juist moeten aangrijpen om bestaande overlast te bestrijden en te zorgen dat de wijk er niet slechter op wordt door dit plan, maar er eigenlijk veel beter op wordt,

omdat wij hier nu zo nadrukkelijk over spreken.

Wat ons betreft is het dan ook iets te kort door de bocht om 'de druppel' zoals die door de bewoners wordt ervaren aan te duiden als het probleem. Wat mij betreft zit het probleem veel meer in de ervaren overlast die er op dit moment is. Bewoners hebben daar veel voorbeelden van aangegeven. Ik vind dat dat ook onze insteek moet zijn. Mijn vraag aan de burgemeester is dan ook of hij iets kan zeggen over de ontwikkeling op het gebied van veiligheid die zich in de afgelopen jaren heeft voorgedaan in deze wijk. Ik denk ook dat dat een belangrijke graadmeter is om te kijken hoe wij er nu voor gaan zorgen dat het een prettig leefbare wijk voor bewoners blijft.

Een vraag aan wethouder Eerdmans is ook: wij hebben een Plan Oost. U bent recent nog in Oosterflank geweest en hebt daar ook gesproken met bewoners. Op die avond is ook – ik heb het verslag gezien – aangegeven dat er overlast ervaren wordt door onder andere alcoholgebruik. De vraag is wat er in de afgelopen periode is gebeurd om maatregelen te treffen tegen overlast die bewoners al langere tijd ervaren en om te zorgen dat de wijk niet onder druk staat, zoals zij nu al los van het plan met De Evenaar ervaren, maar dat die druk afneemt. Ik denk dat dat een belangrijke opdracht aan ons is: om ervoor te zorgen dat waar er overlast is, wij ook moeten zoeken naar maatregelen om ervoor te zorgen dat die afneemt.

Er is natuurlijk een aantal onderwerpen dat raketings langs dit dossier gaan. De heer Van Elck sprak ook over het spreiden in de regio. Wat het CDA betreft, zijn wij er ook voorstander van dat wij er goed naar kijken dat voorzieningen niet enkel in de stad neerstrijken, maar dat wij ook kijken naar hoe de verantwoordelijkheid van de regio daarin kan worden genomen.

Tegelijkertijd ontslaat dat ons er niet van om, nu dit plan voorligt, hier nu een besluit over te nemen en vervolgens wel met elkaar te kijken hoe wij kunnen zorgen dat op zulk soort onderwerpen ... Maar ook over de evaluatie van het convenant,

waarover een motie wordt ingediend die wij ook mede ondersteunen ... Dat wij met elkaar zulke onderwerpen de komende tijd goed zullen evalueren en kijken hoe wij daarmee omgaan.

Wat ons betreft kunnen wij ook steun verlenen aan de motie van de PvdA die vraagt om pas op de plaats te maken, om de uitvoering van de plannen te bevrozen en vooral ook na te gaan of wij in de tussenliggende periode met bewoners kunnen kijken naar de ervaren overlast en naar welke maatregelen wij samen met de BAVO en met omwonenden kunnen treffen om de overlast – die op dit moment voornamelijk wordt veroorzaakt door onder andere de kliniek met mensen die ook echt klinisch behandeld worden – terug te dringen, zodat het voor omwonenden die daar met hun gezinnen en kinderen prettig willen wonen ook weer een fijne wijk wordt.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Er zijn al heel wat argumenten uitgewisseld. Ik wil het toch even terugbrengen naar een aantal belangrijke punten.

In 2010-2014 was ik een van de raadsleden die mede aan de basis stond van het convenant zoals wij dat nu kennen. Het is tussentijds nog een keer herijkt, maar wij zien dat het kennelijk nog niet afdoende is, met name in het geval van vraagstukken die wij in de toekomst steeds meer zullen zien, en zo ook nu, waar het gaat om die hybride instellingen, dan wel huisvesting voor bijzondere doelgroepen. Ik denk dat wij daar even scherp naar moeten kijken en ook in G4-verband moeten evalueren of daaruit nog lessen te leren zijn waarmee wij hier in Rotterdam ons voordeel kunnen doen.

Voorzitter, tegelijkertijd ben ik ook een van die raadsleden geweest die in de wijk is geweest en in goed gesprek met een aantal omwonenden echt oprecht hun noden dan wel zorgen heeft kunnen ervaren en zien. Tegelijkertijd zeg ik er ook bij, vanuit deze positie, dat inderdaad rood rood is en dat principe deel ik ook. Ik kon mij ook heel goed vinden in de bijdragen, onder andere van de heer Versnel. Maar ik

besef, voorzitter, dat als wij de motie-Van Elck – die zegt dat het aan de voorkant helder is, maar aan de achterkant, aan die kant van de tafel, totaal niet – zouden aannemen, dat wij de raad buitenspel zetten. Ik denk dat dat voor nu te voorbarig is, dus wij moeten het traject dat voortvloeit uit de motie om te bevriezen, met elkaar ingaan, om vervolgens te kijken wat wij kunnen doen, bijvoorbeeld door beheersmaatregelen, dan wel door te ontzorgen. Ik sluit mij ook graag aan bij de vraag van mevrouw Eskes, specifiek richting de heer Eerdmans als verantwoordelijke wethouder, waar het gaat om bijvoorbeeld die beheersmaatregelen in Oost. Waar het ook gaat om zijn rondje in campagnetijd met belastinggeld, toen hij zogenaamd verhalen ging ophalen. Wat is er opgehaald aan verhalen en waarom is dit signaal nooit in deze raad neergelegd? En wat heeft hij in de tussentijd gedaan? Ik stel het even scherp.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dat is weer wegkijken van het probleem en teruggaan naar de basis waar het daadwerkelijk om gaat. Een goede afleidingsmethodiek om inderdaad straks toch lekker voor het plan te stemmen. Dat moet u vooral blijven doen, mijnheer El Ouali. Mensen hebben dat door en zullen dat steeds meer doorkrijgen. Ik heb een vraag aan u, mijnheer El Ouali, want u vond de bijdrage van de heer Versnel goed. Dat was ook best een aardige bijdrage, laat ik het zo zeggen, dus dat kan ik met u eens zijn. Maar wat ik wel vreemd vind, want u hebt samen met de heer Versnel die motie ook ondertekend en ook met de Partij van de Arbeid en GroenLinks, maar de heer Versnel – ik heb hem dat voor de pauze horen zeggen – zegt: de uitkomst zou kunnen zijn dat er dus ook een streep door het totale plan met die 35 mensen gaat. Dat hoor ik u niet zeggen en dat hoor ik de wethouder niet zeggen. Dat is ook wel een belangrijke oproep aan de heer Versnel, aan u, aan mevrouw Roest en mevrouw Kathmann: hoe moet ik die motie nou lezen? Want het

is een onbegrijpelijke motie. Er staan vier partijen onder met vier verschillende verhalen. Dus wat is het nou?

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. De uitkomst staat niet vast. Daarom eerst bevriezen en eerst een traject ingaan, in tegenstelling tot Leefbaar Rotterdam, en vervolgens is het weer aan de raad om vervolgens tot een conclusie te komen die bijvoorbeeld ook zou kunnen betekenen: wij doen het niet, alsnog niet. Maar zover zijn wij nog niet. Wij zijn hier voor een voldongen feit gesteld. Ik had part noch deel aan de situatie zoals die zich nu ontvouwt in Oosterflank. In tegenstelling tot Leefbaar Rotterdam, laat dat vooral duidelijk en helder zijn, want mensen komen er inderdaad steeds meer achter hoe het nou werkelijk in elkaar steekt en uw partij loopt daarin voorop, ook waar het gaat om de dubbele maat, om het zo te noemen.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Mijn partij is inderdaad heel duidelijk. Die zegt: laat het plan het plan, maar haal die 35 mensen er uit. Dat is mijn verhaal. Uw verhaal is: laat het plan het plan, die 35 die 35 en wij gaan kijken wat wij er nog bij kunnen zetten. De heer Versnel zegt: laat het plan het plan en die 35 gaan wij nog bekijken, die staan voor mij nog niet vast en na een maand kan ik daar nog steeds een streep doorheen zetten. Dat zijn de verschillen, maar u hebt met 4 partijen ingediend, met 4 verschillende uitleggen.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Herhaling van zetten. Ik heb gezegd dat wij niet vooruitlopen op conclusies en op het moment dat wij nu die 35 Rotterdammers eruit halen, heb je geen plan meer en staan wij ook buitenspel. Laat dat ook duidelijk zijn. Wij staan nu nog niet buitenspel. Op het moment dat die motie wordt aangenomen, kan het nog alle kanten op en dat willen wij niet nu al vooraf vaststellen, in tegenstelling tot Leefbaar Rotterdam, DENK, PVV en 50PLUS die op die motie staan.

De heer **VERSNEL** (vvd). Ik word er altijd een beetje onrustig van als heel veel mensen zeggen wat de heer Versnel zegt. Wat de heer Versnel zegt, is inderdaad: wij steunen die motie. Ik heb dat ook omschreven als een ultieme poging om met als basis het conceptplan van aanpak dat er nu ligt te kijken of dat op dusdanige manier kan worden aangepast dat dat wel voor alle betrokken partijen acceptabel is. En inderdaad: als dat niet zo is, als wij aan het eind van dat traject moeten constateren dat dat niet is gelukt, dan zijn wij inderdaad bereid om nog steeds, alsnog een streep door dat plan te trekken.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dat is een duidelijke uitspraak, dus dat betekent dat wij, stel dat de motie van Leefbaar Rotterdam het niet haalt, over een maand – 24 mei hebben wij nog een raadsvergadering – hierover alsnog kunnen praten en dat indien mensen – ik mag het niet zeggen van de burgemeester – breed, laten wij zeggen Oosterflank, niet achter het verhaal blijven staan, de VVD zegt: streep door die 35. Dat betekent dus ook een streep door het plan, wat volgens de wethouder niet kan.

De heer **VERSNEL** (vvd). Dat kan zich voordoen inderdaad, als u dan straks voor onze motie stemt, zodat die een meerderheid haalt, want als dat natuurlijk niet gebeurt, dan haalt geen enkele motie het en dan gaat het plan sowieso gewoon door zoals het nu voorligt.

De heer **VAN ELCK** (lr). En u beseft dus dat u daar een andere mening over heeft dan mevrouw Kathmann en de heer El Ouali? Mevrouw Roest heb ik nog niet gehoord.

De heer **EL OUALI** (nida). Mijnheer de voorzitter. Het lijkt mij goed om aan het begin van deze periode de heer Van Elck te adviseren om toch even wat te doen met zijn luisterend vermogen, want als wij dit vier jaar moeten volhouden, dan komen wij echt niet verder.

Ik wil graag een motie indienen waar het gaat om de evaluatie HBD-convenant, mede namens 50PLUS, D66, VDD, DENK en CDA Rotterdam, GroenLinks, Partij van de Arbeid en ChristenUnie-SGP.

De **VOORZITTER**. De heer El Ouali heeft de volgende motie ingediend:

Motie 4, Evaluatie HBD-convenant

‘De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op donderdag 19 april 2018 ter bespreking van de huisvesting van bijzondere doelgroepen in De Evenaar; constaterende dat:

- er al geruime tijd maatschappelijke ophef is rondom de doorontwikkeling van de ouderenhuisvesting in De Evenaar te Oosterflank;

- er onduidelijkheid heerst omtrent de hybride vormen van huisvesting voor bijzondere doelgroepen en hoe dit zich verhoudt tot het HBD-convenant; overwegende dat:

- er steeds meer hybride vormen van huisvesting voor bijzondere doelgroepen ontstaan;
- dit mogelijk ook vraagt om heroverweging van de nu eenduidige wijze van participatie van de buurt;

- het voor de hand ligt dat er deze nieuwe raadsperiode zowel een vernieuwde zoneringskaart als een nieuw convenant HBD wordt opgesteld en dit onderbouwd dient te gebeuren; verzoekt het college:

- het HBD-convenant te evalueren, waarbij er wordt gekeken naar het historisch perspectief (Ervaringen Rotterdam 2010-2018), er een vergelijking wordt gemaakt met de G4 en wordt gezien hoe hybride/toekomstige vormen van huisvesting van bijzondere doelgroepen passen in een dusdanig kader;

- en hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. N. el Ouali, S.R.T. van Baarle,
T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen,
I. van Wifferen, L.L.P.R. Roest,
T.B. Versnel, E.C. Eskes, B.C. Kathmann

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ROEST** (gl). Mijnheer de voorzitter. Vandaag spreken wij hier over de huisvesting van bijzondere doelgroepen in het gebouw De Evenaar in Oosterflank. Wij snappen goed dat Leefbaar dit punt heeft geagendeerd, maar, wil ik toch even gezegd hebben: wij hadden graag gezien dat het eerst in de commissie geweest was, zodat wij er daar uitgebreid over hadden kunnen spreken, niet eerst aan de wethouder konden vragen of hij bereid was om mee te gaan in onze verzoeken zonder gelijk met moties te komen en dat ook de bewoners daar hadden kunnen komen inspreken en hun eigen zegje hadden kunnen doen. Goed, wij zijn hier. Ook GroenLinks is van mening dat het participatieproces en het contact met zowel de bewoners van de omliggende wijken als de gebiedscommissie tot nu toe geen schoonheidsprijs verdienen. Ook wij hechten aan draagvlak voor deze plannen en wij zouden dan ook graag zien dat partijen in deze kwestie nader tot elkaar zouden komen. Daarom hebben wij de motie van de PvdA meegetekend. Wat ook duidelijk is, is dat de bewoners in het gebied rondom De Evenaar nu al overlast ervaren, van elders dus. GroenLinks is van mening dat die signalen van bewoners serieus moeten worden genomen en gelukkig zijn in het plan van aanpak ook al een aantal maatregelen opgenomen om daar wat aan te doen. Maar ik heb ook een vraag, in navolging van mevrouw Eskes: is er binnen het Plan Oost nog ruimte om daar misschien iets extra's in te doen? Het huidige plan valt eigenlijk in een soort grijs gebied. Volgens het college is het Convenant Huisvesting Bijzondere Doelgroepen niet van toepassing en volgens bewoners zou dat wel zo moeten zijn. Wij zijn, net als sommige eerder sprekers, van mening dat

het goed zou zijn het covenant te herijken en te zorgen dat het in de toekomst ook een antwoord biedt bij dit soort diffuse zaken. Daarom steunen wij de motie die Nida hierover zojuist heeft ingediend.

De crux in dit debat ligt volgens ons bij de vraag of de nieuwe bewoners die volgens dit plan in De Evenaar zouden komen extra overlast zullen veroorzaken. Volgens de initiatiefnemers van de doorstart zal dit niet zo zijn. De omwonenden zijn echter bang dat het wel zo zal zijn.

GroenLinks is van mening dat wij niet automatisch ervan uit moeten gaan dat de nieuwe bewoners extra overlast zullen veroorzaken, maar ook wij willen tegemoetkomen aan de zorgen die er leven bij de bewoners van Oosterflank. Daarom willen wij graag, indien de doorstart er wel komt, na één jaar evalueren hoe die uitpakt en of de mix van doelgroepen inderdaad zo goed gekozen is dat er geen sprake is van extra overlast. Op dit punt dienen wij een motie in die medeondertekend is door CDA, D66 en Nida.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Roest heeft de volgende motie ingediend:

Motie 5, Evaluatie doorstart De Evenaar

‘De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 19 april 2018 ter bespreking van de beraadslaging over ‘Huisvesting bijzondere doelgroepen in De Evenaar’;

constaterende dat:

BAVO Europoort, CVC en Humanitas in samenwerking met de gemeente Rotterdam een plan hebben opgesteld voor een doorstart van De Evenaar;

overwegende dat:

- het complex De Evenaar volgens het projectplan van de initiatiefnemers huisvesting zal gaan bieden aan een mix van verschillende doelgroepen;
- er naast functies voor bewoners van De Evenaar zelf ook afspraken in het plan van aanpak staan die betrekking hebben op de veiligheid rond De Evenaar en

sociale functies voor de buurt, gesitueerd in de plint;

verzoekt het college:

- om een jaar na doorstart een tussenevaluatie te doen naar de uitvoering van het plan van aanpak 'Doorstart De Evenaar', waarbij in ieder geval aandacht wordt besteed aan de samenstelling van de mix van doelgroepen en het aan het plan van aanpak gekoppelde beheersconvenant;
 - deze tussenevaluatie voor te leggen aan de raad;
- en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. L.L.P.R. Roest, N. el Ouali,
I. van Wifferen, E.C. Eskes

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ten slotte wil ik mij aansluiten bij de hartenkreet van mevrouw Van Wifferen van D66 zojuist. Het kan soms zo zijn dat iemand met een psychische aandoening overlast veroorzaakt, maar dat betekent zeker niet dat wij voetstoots moeten aannemen dat de huisvesting van Rotterdammers met een psychische aandoening per definitie overlast veroorzaakt.

De heer **VONK** (cu-sgp). Mijnheer de voorzitter. Ik zal het kort houden, maar het is geloof ik een goede gewoonte om aan het begin dan even achter het spreekgestoelte te gaan staan. Dat zal ik dan ook doen.

Wij hebben kennisgenomen van het plan van CVD en BAVO om te komen tot een bijzondere voorziening met een mix van doelgroepen in een bijzonder pand. Wij hebben ook kennisgenomen van het feit dat het voltallige college daar een akkoord aan heeft gegeven. Wij hebben ook kennisgenomen van de weerstand die dat heeft opgeroepen in de buurt. Ik wil deze weerstand niet bagatelliseren als ik zeg dat bijna iedere voorziening in Rotterdam – en ik denk dat ik er zo uit mijn hoofd misschien wel een stuk of twintig zou kunnen noemen – weerstand oproept op het

moment dat die er komt. Het goede nieuws is dat het bijna in alle gevallen zo is, dat als een dergelijke voorziening er eenmaal is, die acceptatie daarna ook komt, dus dat geeft hoop.

Maar het is wel belangrijk dat je elkaar weet vast te houden. Dat op het moment dat een dergelijke voorziening er is, je rondom beheersafspraken elkaar goed in de ogen kunt blijven kijken en goede afspraken kunt maken.

Wij hebben naar het plan gekeken en wij vinden het een heel goed plan. Wij denken ook dat dit een heel goed antwoord is op de uitdagingen waar niet alleen Rotterdam, maar eigenlijk heel Nederland voor staat, om tot een transformatie te komen van beschermd wonen. De mix die hier wordt voorgesteld, is er eentje waarvan wij nu al zien – landelijk – en waarvan ook heel veel gezaghebbende rapporten zeggen: dit is de manier waarop je dat zou moeten doen. Dus het is ook technisch gezien een heel goed plan. Wij moeten een mix van verschillende doelgroepen [huisvesten], in niet al te grote hoeveelheden. Het heeft ook functionaliteit in zich die de buurt weer verbindt aan een dergelijk initiatief. Kortom, heel positief.

Het gaat ook leegstand tegen, want laten wij wel zijn: als wij hier niet voor kiezen, dan zal er leegstand ontstaan. Ook daarom zijn wij voor dit plan. Wij zijn dus tegen de motie van Leefbaar met nog een aantal andere partijen om dit plan van tafel te halen, want dat zou betekenen dat de buurt wordt opgescheept met een pand dat leeg komt te staan en vervolgens geen bestemming heeft en dat de oudere mensen die er nu wonen zullen moeten verhuizen. Daar willen wij nooit voor kiezen.

Er is wel een kritisch punt te maken over het afwegingskader. Het is al genoemd: het Convenant HBD. Dat geeft een handvat om afwegingen te maken waar je doelgroepen huisvest en bij dat afwegingskader wordt een zoneringskaart gebruikt. Dat is bedoeld om een goede afweging te maken wat de draagkracht en de draaglast in een wijk zijn. Het wil niet zeggen dat er dus geen

voorzieningen kunnen komen op het moment dat het rood is, want niet iedere nieuwe voorziening leidt tot een grotere belasting van de wijk. Dus ik vind het terecht dat er ruimte is gezocht en is gekeken: kunnen wij dit ondanks het feit dat het rood is toch plaatsen? Wij denken inderdaad dat als je kijkt naar de mix van doelgroepen, je niet per se meteen hoeft te concluderen dat er overlast zal ontstaan. Het is al eerder gezegd: het huisvesten van mensen met psychiatrische aandoeningen staat niet gelijk aan overlast. Laten wij die fout inderdaad ook nooit maken. Wij hebben nog wel een aantal vragen aan de wethouder. Er is wat over kosten gedeeld in dit debat. Ik kon het eerlijk gezegd niet terugvinden in de stukken. Even een check of het klopt dat wanneer de motie van Leefbaar en andere partijen wordt aangenomen dat de gemeente 3,5 miljoen gaat kosten en wij vervolgens een leeg pand in die wijk hebben staan. Ik wil even checken of dat inderdaad klopt en of de wethouder het ook met ons eens is dat het goed is om in ieder geval het afwegingskader te heroverwegen. Het is nu ook gevraagd in een motie en ik hoop dat de wethouder daarop een positieve reactie zal geven. Ik wil hem ook vragen of hij wil reageren op de motie die is ingediend om een periode in te lassen – nou heb ik niet de illusie dat wij het in een korte periode met ons allen eens zullen worden over een goede voorziening waar iedereen enthousiast over wordt. Dat gaat bij bijzondere doelgroepen ook nooit lukken en dat zal ook in dit geval niet zo zijn, maar ik hoop wel dat die periode ons helpt om met een aantal goede beheersafwegingen met elkaar te maken, niet alleen voor deze voorziening, maar ook voor de voorzieningen daaromheen. Tot slot. Wij hebben het over de stem van de omwonenden. Wat ik nog niet heb gehoord en graag wil toevoegen: ook de kwetsbare mensen hebben hun eigen stem en de professionele organisaties zoals CVD en BAVO vertolken deels die stem, maar deze mensen hebben ook zelf een stem. Ik zou dan ook de wethouder willen vragen, of als er nog een inspraak- of een

participatieproces en een gesprek komen, dan ook deze stem, van deze mensen zelf, gehoord mag worden en of wij ook echt ons best gaan doen om naar hen te luisteren.

(Applaus.)

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Mijnheer de voorzitter. Ik zou graag een lans willen breken voor iets anders wat betrekking heeft op het woon- en zorgcomplex De Evenaar en dat is het houden van een gezelschapsdier in dit soort complexen. Het is bewezen dat het houden van een gezelschapsdier een positieve invloed heeft op het welzijn van de mens en ook – waar het college mee bezig is geweest en vooral deze wethouder – met het tegengaan van eenzaamheid. Dus de Partij voor de Dieren verzoekt het college om samen met de initiatiefnemers te onderzoeken hoe gezelschapsdieren door zowel de huidige als de nieuwe bewoners van De Evenaar kunnen worden gehouden en tegelijkertijd deze casus te beschouwen als een pilot voor het houden van gezelschapsdieren binnen de huisvesting van bijzondere doelgroepen en ouderen. Vandaar dat ik een motie indien.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend:

Motie 6, Een thuis voor gezelschapsdieren in De Evenaar

De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 19 april 2018 ter bespreking van de huisvesting van bijzondere doelgroepen in De Evenaar; constaterende dat: de nieuwe bewoners van woon- zorgcomplex De Evenaar in Oosterflank hard werken aan hun zelfredzaamheid in de samenleving; overwegende dat: - de initiatiefnemers van de aanstaande verhuizing van cliënten naar De Evenaar hebben aangegeven dat het houden van gezelschapsdieren door de bewoners mogelijk is en ook heel goed kan zijn in het

kader van zelfredzaamheid en resocialisering;

- inachtneming van normen ten aanzien van dierenwelzijn én volksgezondheid voor de initiatiefnemers leidend is in de afweging om per cliënt toe te staan of gezelschapsdieren kunnen worden gehouden;
- verzoekt het college:
- samen met de initiatiefnemers te onderzoeken hoe gezelschapsdieren door zowel de huidige als de nieuwe bewoners van De Evenaar kunnen worden gehouden;
- zich faciliterend op te stellen in het scheppen van mogelijkheden voor het kunnen houden van gezelschapsdieren in De Evenaar;
- deze casus en passant te beschouwen als pilot voor het kunnen houden van gezelschapsdieren binnen de huisvesting van bijzondere doelgroepen en ouderen; en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Wethouder, voor zover er nieuwe vragen gesteld zijn, want u hebt natuurlijk in de interrupties wel heel veel vragen beantwoord. Dan kunnen wij proberen voortgang te maken met de rest van de agenda.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja, dat snap ik. Ik zal het dan kort houden. Er is een beperkt aantal vragen gesteld. Laat ik voor de zekerheid nog wel eventjes benadrukken dat de keus die wij hebben gemaakt rondom het HBD-convenant niet tegen dat convenant in is, maar dat wij juist gebruikgemaakt hebben van het feit dat er geen noemenswaardige overlast wordt verwacht. Het is ook het punt wat de VVD maakte: wat voor soort voorziening is het nu? Nou, wij vinden en hebben geconstateerd dat het geen overlast gevende voorziening is. Natuurlijk kun je daar anders over denken en daar is ook een aantal moties over ingediend. Er zijn vragen gesteld aan onze burgemeester. Er zijn door Groen Links

vragen gesteld aan, volgens mij, de heer Eerdmans over Plan Oost. Dan kom ik bij de vragen van de SGP over de kosten en ik vind het netjes om die even op een rijtje te zetten. De extra kosten die wij in het conceptplan van aanpak maken, bedragen eenmalig ongeveer 60.000 euro om van mei naar juni te verplaatsen. Wij hebben ervoor gekozen in het plan van aanpak om te starten in juni met 20 mensen met psychische problemen en dat per 1 januari te vermeerderen met 15 naar 35 en de kosten die daaraan verbonden zijn, bedragen iets meer dan een ton. Het klopt dat de waarde van het huurcontract – let op: de waarde van het huurcontract – dat Humanitas heeft gesloten voor 5 jaar ongeveer of iets meer is dan 3,5 miljoen. Dat is waar en als het plan van tafel gaat, dan is dat, eventjes plat gezegd, onze schuld – de schuld ligt dan bij de gemeente – en de afwikkeling van die kosten ligt dan vanzelfsprekend bij ons. De overige onderdelen van het conceptplan worden deels betaald uit lopende programma's, waaronder Plan Oost en de veiligheidsmaatregelen voor de buurt die ook in het conceptplan staan, worden daaruit gefinancierd. Deels zijn die ook al in werking gezet, omdat de zorgen die de bewoners al maanden geleden hebben geuit al direct aanleiding waren om extra inzet te plegen. U vraagt zich af wat mijn mening is over moties rondom die afwegingskaders. Daar zal ik straks op ingaan. U vraagt: helpt die pas op de plaats? Dat vind ik misschien wel de belangrijkste vraag die in heel de tweede termijn is gesteld. Mijn mening daarover is: ja, ik denk dat het helpt en ik denk dat wij elkaar als volwassenen in de ogen moeten kijken en de loopgraven achter ons moeten laten. Dat wij reëel moeten kijken naar het probleem dat zich hier voordoet en feitelijk heeft dat te maken ja met de doelgroep, ja met het voorstel, maar jongens, ja, het heeft ook gewoon te maken met de financiering. En laten wij eerlijk zijn: die 35 mensen met een licht psychisch probleem, waarvan wij verwachten dat zij geen noemenswaardige overlast zullen

veroorzaken, zorgen er wel voor dat de financiering van heel het pand mogelijk wordt, ook alle positieve dingen. Dus als wij daar in alle rust over kunnen spreken – extra, zoals mevrouw Kathmann ook heeft benoemd – en kunnen kijken wat er nou nog meer kan gebeuren in de wijk om het daar nog beter te laten gaan rondom veiligheid en overlast, met het behoud van de financiering – want zonder financiering hebben wij geen Evenaar meer – dan denk ik dat wij met elkaar kunnen komen tot een meerwaarde voor de buurt.

Wij moeten wel heel eerlijk zijn, ook tegen elkaar. Het kan ook betekenen dat wij op sommige onderdelen van mening blijven verschillen. Het is ook wat u zegt, natuurlijk als ervaringsdeskundige op dit gebied: als wij met elkaar zeggen dat draagvlak een essentiële en eenvoudige voorwaarde is voor het plaatsen van dit soort mensen, in welke wijk dan ook, gaat het nooit gebeuren, omdat er altijd mensen tegen de huisvesting van deze doelgroepen zijn. En wij hebben als gemeenteraad, en ik als wethouder, ook de taak om voor die mensen huisvesting te realiseren, dus laten wij dat ook in onze oren knopen.

Maar ik geloof in die pas op de plaats. Ik hoop dat wij dan verder zullen komen, maar dat kan niet anders dan met deze financiering. Die hebben wij nodig om het betaalbaar te maken.

Als laatste roept u op om ook deze kwetsbare mensen een stem te geven. Wij hebben veel mensen die ook als ervaringsdeskundigen werken en ik denk dat wij dat de komende maanden ook kunnen benutten.

Misschien is het slim om eerst even anderen het woord te geven, dan zal ik daarna de moties becommentariëren.

De heer **EERDMANS** (lr) (wethouder). Mijnheer de voorzitter. Vraag van de heer El Ouali: wat is er in Oost gebeurd, voor Oosterflank? Niet alleen hebben wij daar inderdaad een Eerdmans@-avond georganiseerd in januari, waar vele bewoners inspraken, waar het niet alleen ging om veiligheid, maar ook om situaties rondom schoon en heel en waar wij veel

aan hebben kunnen doen, getuige ook het terug rapporteren aan de wijk en de bewoners.

Wij hebben inderdaad in Oost veel aandacht voor veiligheid en leefbaarheid. Daarin is vorig jaar 1,5 miljoen verspijkerd en dit jaar 2,3 miljoen. Wij hebben extra mensen aangesteld voor de portiekaanpak, ook in Oosterflank: deur aan deur langs woonoverlastsituaties met ons gebiedsgerichte interventieteam (GIT). Wij hebben winkeldiefstal aan de orde gesteld rond het winkelcentrum; Rinus Notenboom. Zakkenrollerij en woninginbraken zijn bekende punten. Die zijn eigenlijk het meest opvallend in de onveiligheidsindexen.

Verder is er in Oosterflank veel aan de hand op het gebied van herinrichting. Daar hebben wij veel geld bij gesprokkeld: vergroening van de Hoofdweg 80.000 euro, aanpak winkelcentrum 10.000 euro, herinrichting van het geheel in de wijk 340.000 en zo kan ik nog een paar dingen langsaan. Er is dus ook vanuit Oost veel geïnvesteerd in Oosterflank en dat heeft die wijk ook nodig.

(Burgemeester Aboutaleb draagt het voorzitterschap over aan de heer Verheij.)

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het woord is aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB**. Mijnheer de voorzitter. Ik heb in de aanloop naar dit debat, maar ook naar de besluitvorming goed laten kijken naar de veiligheidssituatie in den brede in Oosterflank. Er is ook advies gevraagd aan de politie en directie Veiligheid. De beide veiligheidsorganisaties zien geen reden om hier negatief over te adviseren. Dat kan ook niet anders als je naar de veiligheidscijfers kijkt. En die heeft u, want wij hebben de veiligheidsindex. Daar heeft u zeker naar gekeken, denk ik, in de aanloop naar vandaag. U kunt inloggen op de website van de stad Rotterdam en dan kunt u zien dat voor de veiligheid in Oosterflank een beeld geldt van lichtgroen tot diepgroen.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Het is denk ik wel zo gemakkelijk als ik deze vraag ook stel. Dat doe ik nu, omdat de burgemeester anders straks weer teruggaat.

De burgemeester gaat over veiligheid. Ik was inderdaad erg benieuwd ... Het staat natuurlijk ook in dat convenant, als je dat goed doorleest, dat er altijd toetsing moet plaatsvinden door directie Veilig en de politie. Mijn vraag is inderdaad geweest of daadwerkelijk getoetst is door directie Veilig en de politie en wat het advies van hen is geweest ten aanzien van het projectplan De Evenaar.

De heer **ABOUTALEB**. Er is getoetst. Er is ook geschouwd. De politie kan op verschillende manieren kijken naar een veiligheidssituatie in een bepaald gebied. Je kunt zeggen: wij kijken er nu naar. Wat vinden wij ervan? Maar je kunt ook zeggen: wij kijken ernaar en wij betrekken de plannen daarbij en de plannen die nu door de wethouder zijn gepresenteerd om aanvullend op het bestaande veiligheidsregime daar nog een wijkconciërge te introduceren, vanuit Toezicht en Handhaving mensen daar neer te zetten, maar ook de verlichting door te schouwen en te kijken hoe die eruitziet en wat speelvoorzieningen, door dat alles bij elkaar hebben de politie en ook directie Veilig hierop niet negatief geadviseerd.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dat was niet mijn vraag, want dat is eigenlijk aan het eind van en traject, maar als je het convenant leest, dan moeten directie Veilig en de politie een advies geven over het projectplan dat er ligt. Dat is bij De Evenaar geweest. Dat is bij de Westerstraat geweest. Dat is bij alle voorzieningen. Zij geven een positief of een negatief advies daarin. Ik ben heel erg benieuwd wat de uitslag geweest is van directie Veilig en de politie naar aanleiding van het projectplan.

De heer **ABOUTALEB**. Dat vertel ik u: er is geen negatief advies uitgebracht, maar dit debat hier is een politiek debat. Daar moet

u zelf helemaal goed invulling geven zoals u wilt. Ik kijk vanuit de veiligheid. Ik heb twee veiligheidsapparaten die mij hieromtrent adviseren en die hebben niet negatief geadviseerd. En ik pak ook nog, want daar hebt u recht op, maar dat heeft u zelf ook tot uw beschikking, de gehele veiligheidsindex van de stad 2018 erbij en daar geldt voor Oosterflank een veiligheidsplaat van lichtgroen tot diepgroen. Wij kijken nog naar de meldingen, waar die vandaan komen uit dat gebied. Dan hebben wij een aantal meldingen dat bij het winkelcentrum vandaan komt en dicht bij de voorziening zelf hebben wij geturfd: één overlastmelding in ons registratiesysteem. Dat zijn de feiten. Ik kan ze niet anders maken dan ze zijn.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Ik zou het voor de dossiervorming – zoals dat ook gebruikelijk is bij deze onderwerpen – ook wel prettig vinden als dat rapport openbaar en transparant is, of misschien vertrouwelijk ingekeken kan worden, als daar bepaalde zaken in staan. Ik ben gewoon erg benieuwd wat nou het advies daarin is geweest ten aanzien van de projectplannen en of daar nog specifiek iets in staat waar je iets mee kunt.

De heer **ABOUTALEB**. Mijnheer de voorzitter. Dat is eerder, meermalen, aan de orde geweest in deze raad: adviezen van de politie zijn niet openbaar en worden ook niet vertrouwelijk ter inzage gelegd. Adviezen van de politie, alles wat zich afspeelt in de boezem van de driehoek, is voor de driehoek en is ook daarin vertrouwelijk. U moet het doen met de mededeling die ik daarover doe, namelijk de politie en directie Veilig hebben hieromtrent geen negatief advies uitgebracht.

(Burgemeester Aboutaleb neemt het voorzitterschap over van de heer Verheij.)

De **VOORZITTER**. De tweede termijn van de zijde van de raad. Wie mag ik het woord

geven? Nee, wij waren nog niet zo ver, want wij hebben nog de moties. Wethouder.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Mijnheer de voorzitter. Ik ga naar motie 1, ingediend door Leefbaar Rotterdam, ondersteund door andere partijen en die motie luidt: 'Geen psychische opvang in De Evenaar'. Ik wil die motie ontraden. Ik zou dat onverantwoord vinden om de financiering uit het plan te halen en daarmee eigenlijk de toekomst voor De Evenaar onmogelijk te maken.

Dan is er motie 2, ingediend door de Partij van de Arbeid en anderen en de motie luidt: 'Pas op de plaats projectplan 'De Evenaar'. Ik hoop dat wij met een pas op de plaats, waar ik een brede behoefte aan voel, ook bij uw raad, de mogelijkheid creëren om wat meer draagvlak te krijgen voor het plan, een plan waarvan ik denk dat er echt een meerwaarde is, ook voor de buurt.

Dan motie 3 van DENK, 'Onderzoek vergroten draagvlak'. Ik denk dat het goed is om nog eens te bezien op welke manier wij als gemeente en u als raad daar bepaalde afspraken over hebben vastgelegd. Ik heb getracht al de afspraken die er zijn netjes na te komen. Het is goed om dat nog eens een keer te bezien en dat ook in breder perspectief te zetten. Laten wij dat doen. Dus ik omarm motie 3.

Dan vraagt eigenlijk motie 4, 'Evaluatie HBD-convenant', waarvan de eerste indiener Nida is om los van het onderzoek naar het vergroten van het draagvlak het HBD-convenant in bredere zin te bekijken. Dat lijkt mij goed, ook met het oog op wat de heer Vonk zegt, namelijk: er zijn innovatieve vormen. Het lijkt erop dat de huisvesting van bijzondere doelgroepen ook andere gezichten krijgt. Ik denk dat het goed is om daarnaar te kijken, niet alleen om het convenant opnieuw te bezien, maar om ook toe te werken naar een hernieuwde zoneringskaart, omdat de stad verandert

en ook kleuren daarin natuurlijk gaan veranderen.

Dan motie 5, 'Evaluatie doorstart De Evenaar' van GroenLinks en die vraagt om na een jaar, dus ik neem aan ongeveer half 2019, een tussenevaluatie aan u terug te geven hoe het gaat met het traject. Dan moet ik zeggen: er is een pas op de plaats, maar ik omarm deze motie natuurlijk als die andere ook wordt aangenomen. Het lijkt mij goed om die dan sowieso vast te leggen als onderdeel van dat traject van de bevrozing.

Dan als laatste motie 6, 'Een thuis voor gezelschapsdieren in De Evenaar'. Ik ben erg blij dat de Partij voor de Dieren vooraf contact heeft gelegd, zodat ik ook even kon horen van die organisaties wat daarvan überhaupt het effect is, want ik had mij daar zelf niet van verwittigd van tevoren. Maar het blijkt überhaupt mogelijk te zijn om ook gezelschapsdieren in een dergelijke woning te houden. Ik wil zeker kijken of dat een mogelijkheid is en dan ook deze casus gebruiken als een pilot voor bijzondere doelgroepen en het houden van gezelschapsdieren. Dat waren de zes moties, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Behoeft er een tweede termijn? Als er geen behoefte is aan een tweede termijn, dan gaan wij stemmen over de ingediende moties. Wij zijn voltallig. De wethouders, zijnde raadsleden vandaag, stemmen vanuit hun positie achter de tafel hier. Dat u dat weet. Zij gaan niet in de raadzaal zitten. Plus is voor, min is tegen.

Ik breng als eerste motie 1, 'Geen psychische opvang in De Evenaar' van Leefbaar Rotterdam en de PVV in stemming. Stemverklaringen? Geen stemverklaringen. U kunt stemmen. De motie is met 28 stemmen tegen en 17 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PVV, DENK en 50PLUS.

Dan gaan wij naar motie 2, 'Pas op de plaats projectplan 'De Evenaar' van de Partij van de Arbeid en anderen. Stemverklaringen?

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Volgens mij is dat in het debat duidelijk geworden: een motie voor de vorm, laten wij het zo zeggen. Bewoners een worst voorhouden, wat een Partij-voor-de-Dierenworst is, laat ik hem zo noemen, oftewel geen worst.

(Gelach.)

Het is best nog lastig om gewoon door te gaan, maar dit is natuurlijk wel een serieus onderwerp, laten wij dat niet vergeten. Het gaat natuurlijk ook om de geloofwaardigheid van het verhaal. Ik zei het al: zowel voor de verkiezingen als na de verkiezingen. Vier partijen die een motie indienen met verschillende verhalen daaromtrent, wat wel dichtgetimmerd is, omdat anders heel het plan in duigen valt. Maar goed, ik kan twee dingen doen: hier tegenstemmen en ook partijpolitiek gaan voeren of gewoon naar de inhoud kijken en die 0,00000001% kans dat De Evenaar niet doorgaat in de setting zonder die 35 mensen. Dan kies ik maar voor het laatste om de mensen in Oosterflank, waar wij voor staan, een allerlaatste kans te geven, maar zij weten ook hoe het in elkaar zit: die 35 mensen komen er. Maar wie weet? Wij gaan voor die 0,001%, dus ik adviseer mijn fractie om voor te stemmen.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Mijnheer de voorzitter. Het moge duidelijk zijn dat ik had gehoopt dat de eerste motie het zou halen. Voor mij dan ook de overweging zoals collega Van Elck zei: wat dan te doen? Het is mijn overtuiging dat een participatieproces, waarbij wij in ieder geval met elkaar nog een traject ingaan om te kijken of wij op een later moment nog zaken zouden kunnen aanpassen, de voorkeur geniet boven het gewoon doorgang laten vinden volgens het plan in de huidige staat. Dus ik adviseer mijn fractie in dezen ook om voor te stemmen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Idem dito. 17 voor, 28 tegen moge duidelijk zijn. Ik gaf het in het debat al aan: de wethouder geeft aan te bevriezen en pas op de plaats te maken, maar waar ik vooral voor omga om mijn gehele fractie – één man sterk – te adviseren positief te zijn ten aanzien van deze motie is eigenlijk meer de opmerking van de heer Versnel die heel duidelijk heeft gemaakt, dat mocht dit niet werken, wij over een maand opnieuw dit debat mogen voeren en dan alsnog kunnen kijken waar wij staan, want dat is waar ik dan nu wel aan vasthoud. Laten wij de poging wagen. Ik ben het eens met collega Van Elck in die zin dat ik denk dat het 0,0001% is, maar desalniettemin is elke strohalm nu wat waard. Dus ik mag hopen dat wij hier over een maand niet hoeven te staan om het alsnog wederom aan de orde te stellen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? Dan gaan wij stemmen. Met 37 stemmen voor en 8 tegen is motie 2, 'Pas op de plaats projectplan 'De Evenaar' aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, SP en Partij voor de Dieren.

Motie 3 van DENK, 'Onderzoek vergroten draagvlak'. Stemverklaringen? Dan gaan wij stemmen. De motie is met 41 stemmen voor en 4 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van SP, ChristenUnie-SGP en Partij voor de Dieren.

Motie 4, 'Evaluatie HBD-convenant'. Stemverklaringen? Wij gaan stemmen. Met 45 stemmen voor is de motie met algemene stemmen aanvaard.

Dan motie 5 van GroenLinks en anderen, 'Evaluatie doorstart De Evenaar'.

De heer **VERSNEL** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Ik adviseer mijn fractie om hier voor te stemmen, maar ik wil duidelijk maken dat ik daarmee er nadrukkelijk niet al van uitga dat de doorstart er komt, maar dat als dat gebeurt, het dan goed is om na een jaar te evalueren.

De **VOORZITTER**. Wij gaan stemmen. Met 43 stemmen voor en 2 tegen is de motie aangenomen. Tegen stemden de fracties van PVV en 50PLUS.

Wij gaan naar motie 6, 'Een thuis voor gezelschapsdieren in De Evenaar'. Stemverklaringen?

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Dit projectplan is bij de beesten af, zou je eigenlijk zeggen, dus wat dat betreft is het wel een toepasselijke motie. Het is natuurlijk op zich ook een sympathieke motie, om bijvoorbeeld ouderen te confronteren met gezelschapsdieren. Maar ik zou zeggen: wij doen het eigenlijk weer. Wij gaan een participatieproces opstarten met bewoners, maar wij geven wel al van tevoren aan dat wij graag willen dat er gezelschapsdieren komen. Laten die mensen dat gewoon zelf bepalen. Dat is participeren, dus ik zal mijn fractie adviseren om tegen te stemmen.

De **VOORZITTER**. Wij gaan stemmen. Motie 6, 'Een thuis voor gezelschapsdieren in De Evenaar' is met 29 stemmen voor en 16 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en VVD.

Er ligt geen voorstel, dus wij gaan voort met onze beraadslagingen over de rest van de agenda.

III. Actualiteiten gemeenteraad.

IIIA. *Actualiteit over 'Natte wielen in de Maastunnel', aangevraagd door het lid van Groningen-de Haas.*

IIIB. *Actualiteit over 'Sluiting stadswinkel Noord', aangevraagd door de leden Karremans en Kathmann.*

IIIC. *Actualiteit over 'Tweedeling tussen arm en rijk op sportclubs', aangevraagd door het lid Achbar.*

(De raad heeft de aan de orde zijnde actualiteiten behandeld.)

IV. Regelingen van werkzaamheden.

IVA. *Regeling van werkzaamheden over 'Mishandeling ouderen in verpleeghuis', aangevraagd door de leden Van Elck, Aafjes-van Aalst, Engberts en Cicek.*

IVB. *Regeling van werkzaamheden over 'De woningvoorraad verduurzamen doen wij niet alleen', aangevraagd door de leden Tak, Kockelhoven, Van Groningen-de Haas en Zeegers.*

IVC. *Regeling van werkzaamheden over 'Uitbetalen onder minimumloon van mensen met een arbeidsbeperking', aangevraagd door het lid Van Zevenbergen.*

IVD. *Regeling van werkzaamheden over 'Indammen van de gekte op de woningmarkt', aangevraagd door het lid Kathmann.*

(Burgemeester Aboutaleb draagt het voorzitterschap over aan de heer Verheij.)

(De raad heeft de aan de orde zijnde regelingen van werkzaamheden behandeld.)

V. Notulen.

(Er zijn geen notulen van raadsvergaderingen ter vaststelling.)

VI. *Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2018, weken 13 tot en met 15.*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Agendapunt 6, 'Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2018, weken 13, 14 en 15'. Ik stel u voor om de behandelwijze zoals vermeld bij de desbetreffende stukken vast te stellen. Wenst iemand het woord daarover? Wenst iemand daar stemming over? Nee,

dat is niet het geval. Dan stellen wij hem vast.

VII. Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet van de brief van het college inzake recente ontwikkelingen Warmtebedrijf.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan ga ik met u naar agendapunt 7, 'Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet van de brief van het college inzake recente ontwikkelingen van het Warmtebedrijf'. Zijn er leden die het woord wensen over de geheimhouding van die betreffende brief?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Mijnheer de voorzitter. Het zal u misschien niet verbazen dat de Partij voor de Dieren altijd pleit voor openheid en dat geldt ook voor de zaak van het Warmtebedrijf. Het Warmtebedrijf is een zaak die zich inmiddels al aardig wat jaartjes voortsleept en telkens zit er geheimhouding op stukken. De Partij voor de Dieren is daar geen voorstander van en wij zullen dan ook niet instemmen met geheimhouding van deze stukken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Waarvan akte. Zijn er anderen die hierover het woord wensen te voeren?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ik heb geen tijd, maar ik sluit mij wel vol aan bij de Partij voor de Dieren in dezen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Zijn er mensen die stemming wensen over dit onderwerp of kunnen wij met de tegenstemmen van 50PLUS en de Partij voor de Dieren vaststellen dat de geheimhouding is bekrachtigd? Aldus.

Dan zijn wij inmiddels om 16.20 uur aangeland. Het is buiten bijna 28 °C. Het is tijd voor ijsjes en die kunt u vinden in de koffiekamer. Ik schors de vergadering tot 16.35 uur.

(Schorsing.)

VIIIB. Verzoek om beraadslaging over 'Oproep om te stoppen met selectieve woningtoewijzing op grond van de Rotterdamwet', aangevraagd door de leden Van Zevenbergen en Cicek.

(Tijdens de vaststelling van de agenda is punt 8B van de agenda gehaald.)

VIIIC. Tweeminutendebat over 'Stopzetten van uitzettingen naar Afghanistan', aangevraagd door de leden Cicek, Bokhove, Vonk, Yigit, Yildirim en El Ouali.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heropen de vergadering. Aan de orde is agendapunt 8C, het tweeminutendebat over 'Stopzetten van uitzettingen naar Afghanistan', aangevraagd door de leden Cicek, Bokhove, Vonk, Yigit, Yildirim en El Ouali. De gang van zaken bij het tweeminutendebat – ik zeg het voor de volledigheid nog maar een keer – is dat de verzoekers het woord krijgen in volgorde, twee minuten maximaal, om hun verzoek en eventuele moties toe te lichten. Vervolgens krijgen alle andere fracties de mogelijkheid om het woord te voeren, ook gedurende maximaal twee minuten. Daarna een reactie van de zijde van het college, in dit geval van de burgemeester. Een afrondende reactie is mogelijk van de indiener, waarbij in het geval er meer indieners zijn slechts één indiener dit nog kan doen. Vervolgens wordt er gestemd over de motie. Interrupties zijn in een tweeminutendebat niet toegestaan. Het woord is aan de heer Cicek.

De heer **CICEK** (sp). Mijnheer de voorzitter. Vorige week hebben wij tijdens de actualiteitenraad aandacht gevraagd voor het uitzetten van uitgeprocedeerde Afghaanse asielzoekers. Aanleiding hiervoor was dat diverse mensenrechtenorganisaties hun zorgen uitten over de veiligheidssituatie in Afghanistan, maar ook dat de rechter in Frankrijk in het hooggerechtshof tot de

uitspraak is gekomen dat de veiligheid over de gehele linie niet in orde is. Wij weten ook dat de staatssecretaris de urgentie onder druk van een aantal Kamerleden heeft gevoeld om het ambtsbericht te vervroegen naar aanstaande mei. Het feit dat de Raad van State haar uitspraak grotendeels heeft laten leiden door een gedateerd ambtsbericht dat stamt uit 2016, maar weliswaar de situatie tot en met 1 januari 2018 wel heeft meegenomen, weegt niet op tegen de recente ontwikkelingen in het land. De vertaling naar het lokale is dat wij als gemeente een zorgplicht hebben voor onze inwoners en deze zorgplicht in het gedrang komt met dit rijksbeleid. Om deze reden verzoeken wij de burgemeester in de rol als voorzitter van de raad aan de staatssecretaris het standpunt van de gemeenteraad van Rotterdam over te brengen dat er op korte termijn een nieuw ambtsbericht ten aanzien van de situatie in Afghanistan komt en dat tot die tijd alle uitzettingen worden stopgezet.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan dient u ook gelijk een motie in. Mag ik dan een bode met een zilveren schaal? De heer Cicek heeft de volgende motie ingediend:

Motie 1, Stop uitzettingen naar Afghanistan

‘De gemeenteraad van Rotterdam bijeen in vergadering op donderdag 19 april ter bespreking van het tweeminutendebat ‘Stop uitzettingen naar Afghanistan’; constaterende dat:

- de Nederlandse regering op het moment Afghaanse vluchtelingen uitzet naar Afghanistan omdat dit land als ‘veilig voor vluchtelingen’ wordt beschouwd;
- deze uitzetting ook gebeurt vanaf Uitzetcentrum Rotterdam The Hague Airport;
- de Global Peace Index van 2017 stelt dat Afghanistan na Syrië het meest gewelddadige land ter wereld is;
- de Verenigde Naties Afghanistan sinds kort weer als een land in oorlog beschouwen;

overwegende dat:
de staatssecretaris in mei met een nieuw ambtsbericht komt over de situatie in Afghanistan;
mede overwegende dat:
meerdere Nederlandse gemeenten tot de publicatie van het ambtsbericht hebben opgeroepen om de uitzetting van vluchtelingen naar Afghanistan stop te zetten;
verzoekt:
het college om verantwoordelijk staatssecretaris op te roepen het uitzetbeleid voor vluchtelingen afkomstig uit Afghanistan aan te passen, en tot het aanpassen van het officiële beleid, uitzettingen op te schorten;
en gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. T. Cicek, J. Bokhove, T.J. Vonk,
S.R.T. van Baarle, D. Yildirim. N. el Ouali

Ik heb hier een niet-ondertekende motie, dus ik ontvang graag nog de handtekeningen onder de motie. En terwijl er getekend wordt, is het woord aan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Mijnheer de voorzitter. Zojuist is klip en klaar uitgelegd waarom wij deze motie belangrijk vinden. Mensen vluchten voor oorlog en geweld. De situatie lijkt daar toch echt niet veilig en daar willen wij geen enkel risico mee nemen. Vorige week hebben wij ook uitgebreid stilgestaan bij dit onderwerp in de actualiteitenraad. Ik denk dat het tijd is om dit te bekrachtigen met een motie en de burgemeester te verzoeken contact op te nemen met de staatssecretaris om namens Rotterdam te bespreken dat wij niet willen meehelpen aan het uitzetten van mensen naar een gebied waar het voor hen niet veilig is. Het is niet veilig qua geweld, maar ook is het vaak voor individuele personen niet veilig vanwege hun achtergrond, omdat zij gescheiden zijn of omdat hun geaardheid anders is dan gewenst wordt in Afghanistan, dus wij hebben deze motie graag medeondertekend en wij hopen dat zij op voldoende steun kan rekenen.

De heer **VONK** (cu-sgp). Mijnheer de voorzitter. Wat ons betreft is de kern: zolang wij niet zeker weten dat het veilig is in Afghanistan – en daarom wachten wij op het nieuwe ambtsbericht – denken wij dat het niet goed is dat wij mensen, ook al zijn zij uitgeprocedeerd, naar het land terugsturen. Het zal maar gebeuren dat er iemand wordt teruggestuurd en het land blijkt niet veilig genoeg te zijn en dat wij dan moeten zeggen: Wij hebben het niet geweten, of: Wij waren er niet verantwoordelijk voor. Dat willen wij voorkomen. Vandaar dat wij deze motie ondersteunen en mede hebben ingediend.

De heer **YIGIT** (denk). Mijnheer de voorzitter.
“Sinds ik terug ben in Kabul ben ik dakloos. Ik woonde een tijdje onder bruggen, in oude auto’s en garages. Ik ben door Afghanistan gereisd om familieleden te vinden, maar dat is mij niet gelukt. Er zijn dagen en nachten dat ik geen eten of drinken heb. Mijn leven is erg zwaar. Iedere dag zijn er gevechten, explosies en moordpartijen.” Dit vertelde de achttienjarige Hamit minder dan een jaar geleden aan Amnesty International. Hij vluchtte naar Nederland toen hij vijftien was, maar werd uitgezet zodra hij achttien werd. Wij weten niet of Hamit op dit moment nog leeft.

En voorzitter, dan heb ik het nog niet eens gehad over kinderen. Kinderen die in Nederland zijn opgegroeid, hier vriendjes en vriendinnetjes hebben en werkelijk niet weten hoe Afghanistan eruitziet. Ook zij moeten terug naar Afghanistan. Voorzitter, wij van DENK vinden dat wij hiermee onaanvaardbare risico’s nemen. Amnesty International geeft aan dat Nederland duizenden Afghanen in gevaar brengt door deze mensen terug te sturen naar hun land en iedereen die beweert dat Afghanistan veilig is, vraag ik om een keer af te reizen naar Afghanistan. Ik ben eerlijk gezegd benieuwd hoeveel mensen zich zouden aanmelden als wij met de raad een werkbezoek zouden inplannen naar het veilige Afghanistan. Ik denk dat het

antwoord voor zich spreekt. Ik zie ook geen vingers.

Voorzitter, zelfs medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst worstelen met de vraag of het wel verantwoord is om deze mensen terug te sturen. Zo vertelde een medewerker aan de NOS het volgende: “Het is schrijnend om Afgaanse vreemdelingen terug te moeten sturen, terwijl zij niet veilig zijn in Afghanistan. Als iemand niet om persoonlijke redenen wordt vervolgd, dan wordt diegene teruggestuurd naar zijn land van herkomst. Afgaanse burgers stuur ik niet graag terug, maar je voert beleid uit en dat leidt af en toe tot gewetensbezwaren.” Voorzitter, ik rond af. Ik doe ook een beroep op uw geweten, want ik vrees voor het leven van al die mensen die worden teruggestuurd. Het minste, allermiste wat u kunt doen, is in gesprek treden met de staatssecretaris en te vragen om uitstel van uitzetting, in ieder geval tot het nieuwe ambtsbericht is verschenen, want als wij maar één kind kunnen redden, een toekomst van een kind kunnen redden, dan is dat voor ons al winst.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Punt.

De heer **YIGIT** (denk). Daarom teken ik mee met de motie die is ingediend.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik verzoek u allen om de twee minuten strikt te handhaven.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Ik voel toch de behoefte om inderdaad hier te staan en hierover wat te vertellen, omdat deze kwestie mij in het bijzonder raakt vanwege de timing, met 4 mei op komst, waarop wij alle slachtoffers van oorlogsgeweld herdenken in een stad waar de oorlog nog altijd te voelen is. Onlangs sprak ik met een partijlid van 83 met een eigen persoonlijk verhaal en daaruit bleek ook inderdaad dat zij die dag nog steeds als gisteren voelt en dan, moet ik eerlijk zeggen, voel ik hem ook wel heel erg van dichtbij. Maar die waarde van het herdenken, zit hem ook in het feit dat wij

blijven nadenken, blijven denken over het niet zien van de vluchteling als begrip, maar ook als mens.

Die waarde van het herdenken zit hem ook in het op gang brengen van discussies in de samenleving en altijd alert blijven op slachtoffers van oorlogsgeweld. Dus dat betekent heel concreet dat als er een brandbrief binnenkomt van Amnesty en Vluchtelingenwerk Nederland over het voorkomen van slachtoffers van oorlogsgeweld, omdat de situatie in het land van herkomst niet veilig is, dat wij niet alleen maar discussiëren, maar ook handelen. Wat mij betreft leven wij ook echt in een global village. Als je kijkt wat Duitsland deed in het najaar van 2017: een uitzetting naar Afghanistan opschorten vanwege een aanslag in Kabul, waar nota bene ook de ambassade zelf beschadigd is en twee medewerkers van de ambassade gewond zijn geraakt. Ook in Scandinavische landen zie je dat, bijvoorbeeld in Zweden, mensen opstaan en oproepen om hier zorgvuldig over na te denken en te kijken wat wij hiermee moeten.

Feitelijk gezien komt het vandaag neer op een maandje. Een maandje om ervoor te zorgen dat wij die mensen in de komende maand – en slechts één maand langer – veiligheid kunnen bieden, dus daarom roep ik u allen op om straks voor de motie te stemmen.

(Applaus.)

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ondertussen is de motie die ik u eerder voorlas ondertekend. De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Ik kijk naar de andere fracties wie hierover het woord wenst. Mijnheer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Ik heb vorige week al aangegeven dat de staatssecretaris geen aanleiding ziet om het beleid met betrekking tot Afghanistan aan te passen naar aanleiding van het rapport van Amnesty. Dat wordt ook bevestigd door

jurisprudentie van de Raad van State en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

En dat ambtsbericht, waar ook naar verwezen wordt, is niet omdat de IND niet zorgvuldig kan beslissen. Het betreft een actualisering die zoals gebruikelijk plaatsvindt voor alle asielherkomstlanden. Overigens hebben diverse andere gemeenten in dit land de afgelopen weken al soortgelijke moties ingediend, met exact dezelfde vraag, dus je zou zeggen dat de staatssecretaris zo langzamerhand dat verhaal zou moeten kennen. Dat kent hij ook, maar het is voor hem geen reden geweest voor aanpassing.

Kortom, Leefbaar Rotterdam schaaft zich achter de IND, achter de Dienst Terugkeer en Vertrek, achter de staatssecretaris en zoals altijd achter de Vreemdelingenwet.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Mijnheer de voorzitter. De PVV is van mening dat de uitzettingen moeten doorgaan. Die personen zijn momenteel illegaal in Nederland. Mevrouw Yildirim haalde al aan dat landen als Duitsland en Zweden er soepeler mee omgaan. Die hebben ook een enorme boel ellende.

Er komen hier allerlei niet-Westerse mensen binnen, die dikwijls de islam aanhangen. Er zijn allerlei problemen in Afghanistan en wij halen al die problemen hiernaartoe. Wij kunnen niet de gehele wereld hier opvangen, dus wij vinden dat het gewoon moet doorgaan.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Mijnheer de voorzitter. D66 is van mening dat altijd de veiligheid van mensen voorop moet staan en inderdaad op 21 maart heeft de Raad van State uitgesproken dat Afghanistan veilig genoeg is om naar terug te keren en dat doet de hoogste rechter op basis van maar liefst zestien bronnen, zoals ook de VN en Amnesty. De Raad van State stelt wel dat in delen van Afghanistan de situatie zorgelijk is en de staatssecretaris heeft toegezegd om over die steeds veranderende situatie in een ambtsbericht in mei – dat is al heel snel – een nieuwe uitspraak te doen.

Het is al over elf dagen mei en eerlijk gezegd, geloof ik niet dat deze motie binnen die elf dagen verschil zal maken via een lobby om de staatssecretaris te bewegen om zo kort voor het ambtsbericht en lopende het onderzoek naar de situatie in Afghanistan, na de uitspraak van de hoogste rechter nog geen maand geleden, de discretionaire bevoegdheid gebruiken om de uitzetting van Afghanen tegen te houden. Desalniettemin, voorzitter, kunnen wij als D66 eigenlijk nooit tegen het opstarten van een lobby om rekening te houden met de tragische consequenties van uitzetting zijn. Dus ja, wij zien dit wel als een motie voor de vorm, maar omdat wij de geest van deze motie eigenlijk alleen maar kunnen steunen, adviseer ik mijn fractie om voor te stemmen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ik kan het heel kort houden. Ik ben het eigenlijk helemaal eens met het betoog van mevrouw Arsieni. Ik verbind er alleen een andere conclusie aan. Het is inderdaad een motie voor de vorm. Het gaat hier ook om verantwoordelijkheid die vooral landelijk genomen moet worden en om die reden zullen wij de motie niet steunen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij).
Andere sprekers? Niet, dan is het woord aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB**. Mijnheer de voorzitter. Deze motie was natuurlijk vorig keer al aangekondigd in het actualiteitendebat en ik heb toentertijd al gezegd wat ik erover te zeggen heb. Veel nieuws heb ik er niet aan toe te voegen, maar wij zitten nu toch in een andere vorm bij elkaar.

De steller van de motie zegt: "Het gaat hier om de zorg voor onze inwoners." Nou kun je zeggen wat je wilt over de mensen die in het uitzetcentrum zitten, maar het zijn geen inwoners van Rotterdam. De mensen die in het centrum – het is een landelijk instituut – zitten, zijn toevertrouwd aan de zorg van de rijksoverheid. Zij zijn primair niet toevertrouwd aan de zorg van de stad Rotterdam. Dat voor de feiten. Ik denk dat

het goed is om die dingen uit elkaar te houden. Het detentiecentrum is een landelijke voorziening.

Mij bereiken overigens naar aanleiding van het debat vorige keer veel signalen uit de samenleving van bezorgde burgers en ook van bezorgde instellingen die zeggen: "Burgemeester, wij maken ons zorgen over die ontwikkeling." Het is ook niet zo dat de rijksoverheid zegt dat alle delen van Afghanistan veilig zijn, maar sommige delen. Ik ben geen expert en het klopt ook als de heer Yigit vraagt: "Zou je morgen een ticket naar Afghanistan willen aanpakken?" Nee, dat zou ik niet doen. Ik denk dat het goed is om dat nu hier heel erg stellig te zeggen. Als ik dat niet zou doen, dan is voor mij het belangrijkste argument mijn persoonlijke veiligheid. Ik zou dat om die reden niet doen. Ik denk dat dat wel een beetje de speelruimte aangeeft, maar ik ben geen expert en ik moet toch wel vertrouwen op de Raad van State – dat is toch een hoog orgaan in ons land – die zegt dat de situatie grosso modo tot en met begin januari in ogenschouw is genomen en op grond daarvan een uitspraak heeft gedaan. Daarom moet ik er ook op vertrouwen dat de Raad van State dat niet voor niets zegt. Ik moet er ook op vertrouwen, gezien het feit dat ook in die uitspraak wordt aangehaald dat niet alle delen van Afghanistan in dezelfde mate veilig zijn, de staatssecretaris er ook rekening mee houdt, van geval tot geval, waarnaartoe mensen wel worden uitgezet en waarnaartoe niet.

Maar u deed iets zwaars, mijnheer Yigit: een beroep op mijn geweten. Dat vind ik heel lastig. Ik heb zelf weleens in het openbaar over het gebruik van geweten gesproken, maar dat vind ik aan de orde op momenten dat de Grondwet en de wet niet toereikend zijn. Daar ligt wat mij betreft de grens. Dan zit je in de rafelranden van de samenleving te stoeien. Dan zijn de Grondwet en de wet niet voldoende paraplu om daarbinnen een besluit te nemen. Ik stel vast dat dit hier niet het geval is. Er is een wet. Er is zelfs een rechtsorgaan, een rechtsprekend orgaan dat rechtgesproken heeft. Daar kun je het

maatschappelijk niet mee oneens zijn, maar daarmee is wat mij betreft nog niet het moment aangebroken om het geweten in betekenis van afwezigheid van wet- en regelgeving aan te spreken. Zo leg ik dat voor mijzelf uit en daar leg ik voor mij ook de lat.

Voorzitter, mijn advies over de motie luidt als volgt: ik laat wat mij betreft het oordeel daaromtrent aan de raad over. Als de raad van oordeel is dat ik in de pen moet klimmen of aan de telefoon moet komen om het oordeel van de meerderheid van de raad aan de staatssecretaris over te brengen, dan zal ik dat doen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan kijk ik naar de verzoeker van dit raadsdebat, de heer Cicek, of hij nog een laatste woord wenst. Dat is het geval.

De heer **CICEK** (sp). Mijnheer de voorzitter. Ik wil inderdaad een kleine aanvulling doen en die betreft het feit dat een aantal partijen hier beweert dat het gaat om de vorm en dat die vorm er niet per se toedoet. Ik denk dat wij, als Rotterdam zijnde, juist deze mensen een hart onder de riem moeten steken en ons moeten uitspreken over het feit dat deze mensen serieus in levensgevaar komen als zij worden uitgezet naar Afghanistan. Het feit en de urgentie, mijnheer Van Elck, dat het ambtsbericht is vervroegd naar mei geeft al aan dat er wellicht een herzien beleid komt. Laten wij dan op zijn minst tot die tijd wachten met het uitzetten van deze mensen om te kijken of het beleid daarna verandert en wij misschien inderdaad tot de conclusie komen dat wij met mensenlevens hebben gespeeld.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan vraag ik om de bel te luiden voor de stemming, want wij missen volgens mij nog een aantal mensen. Dan gaan wij stemmen. Ik kijk rond of er stemverklaringen zijn, waarbij ik ervan uitga dat dat beperkt blijft tot degenen die nog niets hebben gezegd. Mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Wij hebben niet deelgenomen aan deze beraadslaging en zullen ook niet voor deze motie stemmen, simpelweg omdat wij hier niet over gaan. Laten wij ons aan het Duitse adagium houden: in der Beschränkung zeigt sich erst der Meister. Wij hebben hier genoeg te doen in Rotterdam. Laten wij ons daartoe beperken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Nu is het wel genoeg gerekt om iedereen binnen te laten komen. Wij gaan stemmen. Ik breng motie 1, 'Stop uitzettingen naar Afghanistan' in stemming. U kunt stemmen. De stemming is gesloten. Met 26 stemmen voor en 18 tegen is de motie aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, CDA en PVV.

(De heer Verheij draagt het voorzitterschap over aan burgemeester Aboutaleb.)

IX. Het voorstel tot:
a. vaststelling van de Tijdelijke commissieverordening 2018;
b. instelling van een viertal tijdelijke commissies.

De **VOORZITTER**. Aan de orde agendapunt 9, 'Het voorstel tot a) vaststelling van de Tijdelijke commissieverordening 2018 en b) instelling van een viertal tijdelijke commissies. Behoeft dit beraadslaging? Mevrouw Verkoelen staat op mijn lijst, maar heeft geen spreektijd meer. Of is dit een ... Dan gaan wij stemmen over het voorstel onder 9.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Mijnheer de voorzitter. Ik wil wel graag een stemverklaring afleggen, hihi.

De **VOORZITTER**. Dat had ik aangeboden, ja, graag. Mevrouw Verkoelen, u mag een stemverklaring afleggen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dank u wel. Dat is het woord dat ik graag wilde. Even met betrekking tot tijdelijke commissies. Ik had het ook al in de WhatsApp van het presidium en ik kreeg daar ook van een aantal mensen reactie. De commissie Ruimtelijke Ordening is op de ochtend. ik snap het. Wij zitten allemaal heel moeilijk in tijd, maar ik wil toch wel erg graag wijzen op het feit dat onze inwoners hopelijk heel snel allemaal aan de bak zijn, ook die 20.000 waar wij het de vorige keer over gehad hebben en dat betekent dat zij werken. Ik zou het toch wel heel erg op prijs stellen als wij niet nu bij de tijdelijke commissies, maar in ieder geval bij de definitieve commissies of in subcommissies die wij nu niet meer hebben er wel voor zorgen dat onze inwoners ook 's avonds kunnen komen inspreken en niet dat zij er vrij voor moeten nemen, om ons ter wille te zijn, om in de commissie Ruimte te komen inspreken om 9.30 uur.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Stemverklaringen? Niet, dan gaan wij stemmen over a) vaststelling van de Tijdelijke commissieverordening 2018. Met 44 stemmen voor is het voorstel met algemene stemmen aanvaard. Is er behoefte aan stemming overigens, over 9b? Ja? Dan gaan wij stemmen over 9b. Wij zijn aan het stemmen, u zult even daar buiten moeten blijven, voorlopig. Ja, graag. Als je raadslid bent, dan moet je ... Ook 9b is met 44 stemmen voor met algemene stemmen aanvaard. U kunt gaan zitten.

X. *Benoeming van de voorzitters van de tijdelijke commissies.*

XA. *Benoeming zeven leden van de werkgeverscommissie.*

De **VOORZITTER**. Wij gaan naar agendapunt 10, 'Benoeming van de voorzitters van de tijdelijke commissies'. Ik wil graag in dit debat de kandidaat-voorzitters uitnodigen eerst hun kandidatuur kort toe te lichten vanaf de kathedraal. Het is woord is achtereenvolgens

aan mevrouw Bokhove, kandidaat voor de commissie Sociaal, de heer Jami, kandidaat voor de commissie Bestuur, de heer Lansink, kandidaat voor de commissie Fysiek en mevrouw Walgenbach, kandidaat voor de commissie Ruimtelijke Ordening. Wij gaan eerst luisteren naar mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Mijnheer de voorzitter. Helemaal spreekrijdvrij. Ik ben de afgelopen vier jaar met ontzettend veel plezier voorzitter geweest van de commissie ZOCS – Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport – en daar heb ik met de verschillende wethouders goed voorbereid gezorgd dat u goede besluiten kon nemen en wij hebben op een ontzettend goede en respectvolle manier de discussie gevoerd in de commissie. Het lijkt mij nu zo leuk om met een heel nieuwe gemeenteraad weer lekker een goede, positieve start mee te maken. Dus ik dacht: het is een tijdelijke commissie. Ik zou u, als een van de weinige oud-raadsleden die deze raad nog heeft, zo graag eventjes willen inwijden in het commissiewerk, dus ik hoop dat u mij dat ook gunt om dat te doen met u.

De **VOORZITTER**. Heel goed, dank u wel. In eenzelfde tempo: de heer Jami.

De heer **JAMI** (lr). Mijnheer de voorzitter. Het is mij een enorme eer en genoegen om, hopelijk met jullie toestemming en instemming voorzitter te kunnen zijn van de commissie Bestuur. Ik ben streng doch rechtvaardig, ben bekend met het dossier en ik zou er een vleugje gezelligheid en humor aan willen toevoegen. Ik hoop op jullie steun. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Erg bedankt. Dan de heer Lansink.

De heer **LANSINK** (vvd). Collega's, ik stel mijzelf voor als uw voorzitter van de commissie Fysiek. Ik zou mijn voorzitterschap graag willen kenmerken als een Skittle, hard van buiten en zacht van binnen. Dat betekent dat ik een toegankelijk voorzitter voor u zal zijn en

vooral ten dienste van u zal staan om te zorgen dat wij tot een mooie commissievergadering komen waar wij ook nog eens wat goede adviezen kunnen schrijven en bepalen voor deze raad. Dus ik ben graag uw voorzitter. Ik heb dat in de deelgemeente ook gedaan in de commissie Bestuur, Sociaal en Veilig met zeer veel plezier en ik mag ook wel zeggen met enorme successen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Al dan niet zonder jasje. Hartelijk welkom. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (d66). Mijnheer de voorzitter, beste raadsleden. Een cruciale taak voor voorzitters is als het aan mij ligt het bewaken van de balans. Enerzijds moeten discussies onbevangen gevoerd kunnen worden. Anderzijds moet besluitvorming juist efficiënt zijn. Voor die balans wil ik gaan zorgen door veel ruimte te geven aan de leden om uitvoerige discussies te voeren over onderwerpen en onderwerpen te agenderen, maar ook door in te grijpen wanneer dat het debat ten goede komt. Niemand zit te wachten op ellenlange discussies met herhaling en zonder besluit, maar ook niemand wil afgekapt worden, met als gevolg dat slechts het topje van de ijsberg wordt geraakt. Daar ga ik voor zorgen en je zou het niet zeggen misschien, maar je maakt mij blij met heldere procedures en orde en met name wanneer deze bijdragen aan een heel soepel debat. Dat debat hoeft juist niet zwaar en procedureel te zijn. Liever niet, want dat debat moet vooral, als het aan mij ligt, toegankelijk zijn, een debat dat voor iedereen begrijpelijk is, ook voor de mensen die niet in de commissie zitten. Dus mag het op zijn tijd ook best een beetje gezellig zijn, zeker bij Ruimtelijke Ordening. Dank je wel.

De **VOORZITTER**. Dank.

(Applaus.)

Ik stel u graag zo meteen in de gelegenheid te gaan stemmen. U hebt als het goed is twee stembiljetten op uw

bureau aangetroffen om te stemmen bij de onderwerpen 10 en 10A. Ik zou u willen verzoeken de stemming over beide te combineren. Dat is geen gemakkelijke taakopdracht voor het door mij nog te benoemen stembureau, maar ik zou u willen verzoeken om over 10 en 10A nu te gaan stemmen. Ik benoem in het stembureau de heer Van Schaik als voorzitter, de heer Cicek, de heer Büyükcıfci en de heer Versnel. Veel succes. Mag ik u vragen deze kant uit te komen? De leden van het stembureau aan deze kant van de tafel. U krijgt daarbij iets van ondersteuning.

Mag ik u vragen te gaan zitten? Mijnheer Van Schaik, u hebt het woord.

De heer **VAN SCHAİK** (lr). Mijnheer de voorzitter. Het is de eerste keer dat ik voorzitter mag zijn van deze commissie. Ik moet ook gelijk zeggen dat ik enorm veel respect heb gekregen voor de mensen die de stembiljetten hebben moeten tellen, want het is toch wel een hels karwei.

Op stembiljet A voor commissie Bestuur zijn 36 stemmen uitgebracht op de heer Jami, op mevrouw Roest 1 stem, op de heer Karremans 4 stemmen, op mevrouw Verkoelen 2 stemmen en 2 blanco stemmen, wat bij elkaar 45 maakt.

Voor de commissie Fysiek zijn 45 stemmen uitgebracht, waarvan 44 op de heer Lansink en 1 op de heer Kuzu.

Voor de commissie Sociaal zijn ook 45 stemmen uitgebracht: 44 op mevrouw Bokhove en 1 op de heer Postma.

Voor de commissie Ruimtelijke Ordening zijn er ook 45 stemmen uitgebracht, waarvan 43 op mevrouw Walgenbach en 2 blanco stemmen. Gefeliciteerd alvast.

Op stembiljet B voor benoeming van zeven leden van de werkgeverscommissie zijn 45 stemmen uitgebracht, waarvan 1 blanco. Voor de commissie heeft men op de volgende mensen gestemd: de heer

Van Baarle 43 stemmen en de heer Kuzu 1 stem.

Er zijn 44 stemmen uitgebracht op mevrouw Bokhove. Op de heer Eerdmans ook 44. Op mevrouw Eskes ook 44. Op de heer Karremans ook 44. Op mevrouw Kathmann ook 44 en op de heer El Ouali ook 44. Dan zult u zich natuurlijk afvragen waar dan die ene stem is gebleven, maar er was 1 lijst blanco, wat bij elkaar 45 maakt. Dit was de stemming, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer, waarmee alle voordrachten onder 10 en 10A zijn bekrachtigd.

XI. Onderzoek geloofsbrieven van burgerleden van een commissie.

De **VOORZITTER**. Dan vraag ik weer de voorzitter van de commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven – dat hadden wij vanochtend ook afgesproken, dat wij die commissie niet zullen opheffen – ons mee te delen wat de bevindingen zijn ten aanzien van het onderzoek van de geloofsbrieven voor de beëdiging van de burgerleden van de commissies.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Ik deel u mee dat de commissie de geloofsbrieven van burgerleden van de commissies heeft onderzocht die zijn voorgedragen door de fracties van Nida, SP, CDA, PVV, 50PLUS en ChristenUnie-SGP. In alfabetische volgorde betreft het de volgende personen: de heer G.G. van Dijk, de heer H. Eimers, mevrouw J.A. Foullani-Poese, mevrouw M.J.H. Gonsalvez, mevrouw C.E.E. Monrooij, de heer B. van Noppen, de heer A.N.M. van Scheijndel, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw M.L. Soares, de heer N.W.J. Swaneveld, de heer H.M. Verberne, de heer B. Yildiz en mevrouw B.C. Zandberg. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert u dan ook om voornoemde personen toe te laten als burgerlid van een commissie.

De **VOORZITTER**. Dan stel ik u voor om conform te besluiten. Dat is het geval? Akkoord. Dank u wel.

Dan verzoek ik de griffier om de kandidaten voor te geleiden. Mag ik de raadsleden verzoeken te gaan staan? Andere aanwezigen ook, als u daartoe in de gelegenheid bent.

Door de gemeenteraad van Rotterdam is tot uw toelating als burgerraadslid van een commissie besloten. Voordat u uw functie kunt uitoefenen, moet u overeenkomstig de Tijdelijke commissieverordening 2018 juncto artikel 14 van de Gemeentewet in de vergadering in handen van de voorzitter de eed of de verklaring en belofte afleggen. U hebt daarvoor de volgende mogelijkheden. Voor het afleggen van de eed dient u de voorste twee vingers van uw rechterhand op te steken en de woorden ‘zo waarlijk helpe mij God almachtig’ uit te spreken. Op deze wijze. Niet zo, ook niet zo, maar op deze wijze. Als u de verklaring en belofte wilt afleggen, dient u de woorden ‘dat verklaar en beloof ik’ uit te spreken. Het is uitsluitend toegestaan de wettelijk voorgeschreven tekst voor de eed of de verklaring en belofte uit te spreken. Ik lees zo dadelijk de wettelijk voorgeschreven formulieren voor en verzoek u om, nadat ik uw naam heb geroepen, de woorden ‘zo waarlijk helpe mij God almachtig’ uit te spreken en gelijktijdig dus de twee voorste vingers van uw rechterhand omhoog te steken als u de eed wilt afleggen of de woorden ‘dat verklaar en beloof ik’ uit te spreken in het geval u de verklaring en belofte wilt afleggen. Ben ik zo helder genoeg? De tekst voor het afleggen van de eed luidt aldus:

‘Ik zweer dat ik, om tot burgerlid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer

dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De tekst voor het afleggen van de verklaring en belofte luidt:

'Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en beloof ik!'

Ik zal de namen achtereenvolgens noemen. Mag ik u dan verzoeken te handelen?

De heer G.G. van Dijk, mevrouw C.E.E. Monrooij, de heer R.G.C. Segers-Hogendoorn, de heer N.W.J. Swaneveld, de heer B. Yildiz en mevrouw B.C. Zandberg leggen achtereenvolgens in handen van de voorzitter de eed af.

De heer H. Eimers, mevrouw J.A. Foullani-Poese, mevrouw M.J.H. Gonsalvez, de heer B. van Noppen, de heer A.N.M. van Scheijndel, mevrouw M.L. Soares en de heer H.M. Verberne leggen achtereenvolgens in handen van de voorzitter de verklaring en belofte af.

Ik dank u zeer. Dan is op deze wijze mogelijk gemaakt dat u als burgerraadslid van een commissie kunt optreden. Gefeliciteerd. Ik zou toch de raad willen vragen de felicitaties te doen aan het einde van deze vergadering, anders wordt de agenda zo enorm onderbroken.

Mag ik u verzoeken daar achter plaats te nemen?

(Applaus.)

XIII. Het voorstel tot vaststelling van de Verordening winkeltijden Rotterdam 2018.

De **VOORZITTER**. Aan de orde agendapunt 13, Het voorstel tot vaststelling van de Verordening winkeltijden Rotterdam 2018. Mijnheer El Ouali? Mijnheer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Dank u, voorzitter. Dank u ook voor de poging om mijn achternaam goed uit te spreken. Dat waardeer ik altijd. Je zou het soms haast vergeten, maar onze moderne skyline is als een pleister op de littekens van pijnlijke lessen en tegenslagen uit het verleden. Om te weten waar je naartoe gaat, moet je weten waar je vandaan komt. Een collectief geheugen, een collectief geweten zijn nodig om te bouwen aan een gezamenlijke toekomst. Dit vraagt om gezamenlijke momenten voor herdenking en bezinning. Momenten waarmee wij de waan van de dag doorbreken, zodat wij de geschiedenis niet vergeten, zodat wij niet onnodig in herhaling vallen en onszelf niet verliezen in oppervlakkigheden, opdat wij onze geschiedenis eren door ervan te leren. Het doet Nida dan ook extra goed om te zien dat juist de jeugd – onze toekomst, diverse politieke jongerenorganisaties in de stad, waaronder die van Nida – het initiatief neemt in het erkennen en waarderen van de dodenherdenking door hier ook op koopavond rekening mee te houden. Goed dat dit nu ook met een spoedprocedure in de Winkeltijdenverordening is vastgelegd. Uit de discussie over de Winkeltijdenverordening en de dodenherdenking bleek eens te meer het belang van het samen vieren en herdenken en het rekening houden met elkaar. In de verordening wordt er met uitzonderingen en vrijstellingen rekening gehouden met diverse bijzondere religieuze en levensbeschouwelijke dagen, van de

eerste heilige communie tot de ramadan, maar de erkenning en inclusie van diverse bijzondere dagen in de verordening is nog niet toereikend. Dit is nu niet het moment om verder discussie hierover te voeren en het is op punten ook wat technisch. Daarom dien ik voor de zorgvuldigheid hierbij een initiatiefvoorstel in voor meer een inclusieve Winkeltijdenverordening, zodat wij in de nabije toekomst nog beter rekening kunnen houden met elkaar en wij in Rotterdam als eenheid in al onze diversiteit samen vieren en herdenken.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**. Winkelen, vieren en herdenken als eenheid in diversiteit. Ik dank u zeer. Ik zal het aan het college doorgeven om te kijken of daar nog een opvatting over komt voordat het verder in de commissie kan worden besproken. Mijnheer Kasmi, u staat op de lijst.

De heer **KASMI** (d66). Mijnheer de voorzitter. Wij moeten blijven herdenken, juist in een stad als Rotterdam die zo geleden heeft in de Tweede Wereldoorlog. Dat mogen wij niet vergeten. Maar, voorzitter, wij constateren ook dat horecaondernemers wel open zijn op dodenherdenking en nog zo'n aantal andere ondernemers hun deuren mogen blijven openhouden. Wij van D66 vinden daarom dat je de ondernemers de vrijheid moet gunnen om wel of niet open te zijn op dodenherdenking. Het Comité Nationale Belangen heeft ook een advies uitgebracht waarin het zegt dat het juist goed is dat ondernemers die een kledingwinkel hebben juist open kunnen zijn, zodat zij mensen erop kunnen attenderen om deze twee minuten rust en respect te betonen. Dit vinden wij een veel betere wijze van omgaan met deze belangrijke dag in onze geschiedenis, voorzitter, en daarom zal ik mijn fractie vragen tegen te stemmen.

(Applaus.)

De heer **KARREMANS** (vvd). Mijnheer de voorzitter. Op ontzettend veel

gedenkmonumenten in Rotterdam, maar ook buiten Rotterdam staan vier woorden: opdat wij niet vergeten. Dat zijn wat de Rotterdamse VVD betreft geen loze woorden waar je op donderdagavond misschien eens langsfiets of zelfs midden in de nacht of zaterdagavond langsloopt. Nee, dat is wat de Rotterdamse VVD betreft een opdracht. Een opdracht aan naoorlogse generaties waar ik zelf ook toe behoor. Generaties die de oorlog alleen kennen uit films als 'Soldaat van Oranje' en 'Zwartboek'.

Maar wie de oorlog wel kent, is de stad Rotterdam en als er één stad is in Nederland waar 4 mei een belangrijke plaats inneemt, dan is het Rotterdam, de stad waar de Messerschmitts op 14 mei 1940 om 13.30 uur deze stad platgooiden. Het is voor de Rotterdamse VVD dus ook ontzettend belangrijk en wij hechten er ontzettend veel waarde aan dat de winkels op die koopavond – toevallig is 4 mei nu een koopavond – dicht zijn. Juist om in deze wereld – een wereld die al door raast, waar inmiddels in allerlei Rotterdamse buurten van Oost naar West, van Noord naar Zuid, gevoetbald wordt met kransen – een duidelijk signaal af te geven, omdat wij niet vergeten.

Voorzitter, wij zijn dus ook voor de motie of in ieder geval voor de aanpassing van die winkeltijden. Wat ons betreft, is het een weeffout die er op dit moment in zit. Die moeten wij eruit halen, zorgen dat de winkels gewoon dicht zijn, zorgen dat de stad stilstaat op 4 mei om 20.00 uur, opdat wij nooit vergeten.

De heer **ACHBAR** (denk). Mijnheer de voorzitter. Herdenkingsdag is een dag waarvoor wij moeten waken dat het blijft leven, een dag die niet alleen veel voor Rotterdam, maar voor veel Rotterdammers een belangrijke betekenis heeft. Wij waren daarom ook nogal verbaasd om te lezen dat het college bij het besluit van de Winkeltijdenwet de herdenkingsdag over het hoofd heeft gezien. Dat de winkels op herdenkingsdag dan ook moeten sluiten, daar is wat voor te zeggen.

Wel vinden wij het belangrijk dat het college in gesprek blijft met de ondernemersverenigingen om wellicht ondernemers ook een rol te geven bij de herdenkingsdag. Daarmee zouden wij een groot publiek kunnen betrekken bij het herdenken van de slachtoffers. Ik ben dan ook benieuwd of de wethouder daar een toezegging over kan doen. Immers, met het sluiten van de winkels zorgen wij er vooral voor dat mensen niet kunnen winkelen, terwijl onze insteek juist het herdenken van de slachtoffers zou moeten zijn.

De heer **LEEWIS** (gl). Mijnheer de voorzitter. Ik ben historicus en als historicus besef ik dat wij al veel meer zijn vergeten dan wij onthouden. Zo vielen er natuurlijk geen bommen uit het jachtvliegtuig de Messerschmitt, maar wel uit bommenwerpers. Maar voorzitter, het is juist belangrijk voor Rotterdam om één ding niet te vergeten, namelijk het bombardement, de oorlog waar zoveel slachtoffers vielen, juist in onze stad. Het lijkt GroenLinks dan ook niet meer dan normaal dat winkels op dat moment dicht zijn, zodat wij allemaal met elkaar kunnen herdenken wat voor verschrikkelijke dingen hier in deze stad, in dit land, op dit continent zijn gebeurd. Ik vind het dan ook erg teleurstellend dat er een aantal winkeliers zijn die hun winkel toch graag open wilden hebben, al is het wel zo dat deze discussie daardoor is losgekomen.

Voorzitter, ik wil graag afsluiten met complimenten aan het college en aan de medewerkers van de gemeente Rotterdam voor het feit dat zo snel als dit opkwam er een nieuwe verordening is geschreven, dat wij dit probleem niet hebben en dat winkels gewoon dicht zijn met dodenherdenking en dat wij allemaal kunnen herdenken wat hier is gebeurd.

(Applaus.)

Mevrouw **KATHMANN** (pvda). Mijnheer de voorzitter. Vooral is de dank aan de snelle indieners van de schriftelijke vragen van de zijde van Leefbaar, VVD en het CDA, want

wat wel gezegd moet worden, is dat er gedacht werd door de winkeliers dat er open gegaan kon worden, dat er een koopavond georganiseerd kon worden op 4 mei omdat wij dat ook hadden gezegd als gemeente. Het is dan ook wel goed dat er gesproken wordt van een weeffout in besluitvorming die wel degelijk van de gemeente komt. Laten wij zulke weeffouten alstublieft voorkomen, want je merkt het meteen op straat. De Partij van de Arbeid is de straat op gegaan en heeft aan Rotterdammers gevraagd: vinden jullie dat nou wat, een koopavond op 4 mei? Er is werkelijk geen Rotterdammer die heeft gezegd: Huh? Ja, lekker shoppen en herdenken, lijkt mij nou een perfecte combinatie. Maar ik wil toch ook een lans breken voor die winkeliers, want de enige reden waarom zij eigenlijk hebben gezegd dat zij open willen, is omdat wij dat als gemeente mogelijk hebben gemaakt met regelgeving. Dus heel fijn dat er heel snelle indieners van schriftelijke vragen waren, zodat wij dit hebben kunnen terugdraaien.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Mijnheer de voorzitter. Er is natuurlijk al veel gezegd. Een aantal weken geleden zaten wij hier aan het afscheidsdiner van de oude raad en toen brak inderdaad de P uit op social media, zullen wij maar zeggen, omdat dit bericht naar buiten kwam; begrijpelijk wat ons betreft. Gelukkig ook, zou ik bijna willen zeggen, dat het besef onder zoveel Rotterdammers nog steeds leeft. Ik heb het geluk gehad dat ik nog grootouders heb gehad die de oorlog hebben meegemaakt en daardoor ook de verhalen van heel erg dichtbij ken. Het gaat mij ook aan het hart: wij leven helaas in een tijd dat de Stolpersteine, ook in Rotterdam, nog uit de grond worden gerukt, dus als er één ding helder is, dan is het dat wij het moment van dodenherdenking – 4 mei, 20.00 uur – moeten blijven respecteren met ons allen en ook dat respect vooral zoveel mogelijk moeten blijven uitdragen. Dus ondernemersbelangen, daar hebben wij alle begrip voor. Het feit dat wij dat zelf mogelijk hebben gemaakt, dat is absoluut zonder enige twijfel een feit. (sic) Dank ook

aan de winkeliers dat zij hebben gezegd: Wij respecteren dat. Wij doen die stap ook terug. Prima dat wij dat in goed overleg hebben kunnen doen.

Fijn ook dat het overgrote deel van de raad zegt: Wij doen dit met elkaar. Ik denk dat dat een fantastisch signaal is naar de stad, dus waardering ook van mijn kant, daarvoor. 4 mei zijn wij stil met ons allen, opdat wij nooit vergeten.

Mevrouw **ESKES** (cda). Er is al veel gezegd. Het is inderdaad ook wat het CDA betreft belangrijk dat wij het moment van herdenking op 4 mei overleiden. Inderdaad ook mooi dat al voorafgaand aan het feit dat wij nu gaan besluiten dat het ook niet meer mogelijk is, winkeliers eigenlijk naar aanleiding van alle ophef ook zelf al aangeven hebben niet door te gaan met hun plannen om open te zijn. Maar ik denk dat het goed is dat wij nu als voltallige raad of in ieder geval een ruime meerderheid – zoals het uit de bijdragen lijkt te blijken – gaan besluiten dat wij dit ook in de toekomst niet mogelijk laten zijn. Ik denk dat het goed is dat wij zo snel een aangepaste verordening kunnen vaststellen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Wethouder, vooral veel steun bij de vraag, schat ik zo in?

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Eén vraag, voorzitter. Ook van mijn kant wil ik wel onderstrepen wat mevrouw Kathmann zegt. Ook ik wil wel een lans breken voor de winkeliers. De verordening zoals die op dit moment nog geldt, stamt van eind 2013. Zij is ingegaan in 2014, maar stemming daarover in de gemeenteraad was eind 2013. Ik heb het een weeffout genoemd omdat volgens mij iedereen, college en raad – ik mag het zeggen, want ik zat toen zelf in de raad – dit gewoon over het hoofd heeft gezien. Laten wij eerlijk zijn: volgens mij is het gewoon over het hoofd gezien door iedereen en dat kun je de winkeliers niet aanrekenen, natuurlijk. Zij krijgen gewoon een verordening waarin staat: dit kunt u

doen op die en die en die momenten. En daar zat 4 mei tussen. Dus ik neem ze niets kwalijk en zeker gegeven het feit dat zij hebben gezegd: wij willen dat op een goede manier doen door wel degelijk even dat moment stilte in acht te nemen, ondanks het feit dat zij open zijn, en dat ook richting hun winkelend publiek kenbaar te maken.

Evengoed is het zo dat het toch beter is – en dat hebben wij ook gemerkt in de maatschappelijke discussie – om te zeggen: misschien moeten wij die weeffout herstellen voordat het 4 mei is. Na 19.00 uur dicht, zoals dat in veel gemeenten het geval is, moeten wij toch zeker ook in Rotterdam willen. Het college heeft gemeend dat te wensen en heeft daartoe – na geluiden, zeker ook vanuit de raad en de maatschappij – deze op dit ene punt gewijzigde verordening aan de raad te moeten voorleggen. Ik merk daar veel steun voor. Dat doet mij veel deugd, voorzitter.

Ik heb één vraag voor een toezegging gehad van de heer Achbar, maar als ik het goed heb, vraagt hij: wil het college de winkeliers betrekken bij de herdenking? Wat wij met dit voorstel nu regelen, is dat op 4 mei na 19.00 uur de winkels sluiten. Ik weet niet of zijn vraag nu heel veel breder gaat dan dat. Ik wil er graag over nadenken op wat voor manier in algemene zin winkeliers betrokken kunnen zijn bij een dodenherdenking, maar dat is niet wat wij nu regelen met deze verordening. Dat is eigenlijk echt een snelle noodgreep, zou ik bijna willen zeggen, aan de vooravond van 4 mei, om ervoor te zorgen dat wij dan na 19.00 uur de winkels hebben gesloten.

De heer **ACHBAR** (denk). Mijnheer de voorzitter. Ik begrijp zeker wel wat de verordening inhoudt. Het ging mij er alleen om dat de ondernemersvereniging op dit moment met een bepaald gevoel zit om toch nog een groter publiek te bereiken en om, wellicht ook in de toekomst, toch even in gesprek te gaan met die ondernemersvereniging om te kijken hoe je dat regelt. Er zal wel vaker een moment

komen dat herdenkingsdag op een vrijdag valt.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Mijnheer de voorzitter. Dat kan, maar met deze verordening is het voortaan op 4 mei na 19.00 uur voor winkels, op wat voor dag dan ook, niet mogelijk om na 19.00 uur open te zijn. Winkels mogen in Rotterdam open zijn tot 22.00 uur, ook op woensdag en op donderdag, alleen dat plegen zij in de regel niet te doen. Maar nu staat er, blijkt uit onze Winkeltijdenverordening: op 4 mei na 19.00 uur, welke dag van de week dan ook, kunnen zij niet open zijn. Ik wil er wel bij zeggen dat ik dit zeer goed – veel dank en waardering – met de winkeliersvereniging in het Centrum, Urban Department Store heb kunnen overleggen in aanloop naar deze raadsvergadering. Ik heb dat zeer gewaardeerd. Wij hebben dat op een constructieve manier zo met elkaar weten te doen.

De **VOORZITTER**. De vraag, mijnheer Achbar, over opkomstbevordering kunt u beter aan de burgemeester voorleggen, zijnde ook uw voorzitter, vandaag. Er is een Comité Nationale Belangen dat zich bezighoudt met de bevordering van de opkomst voor de 4 meiherdenking en ook het aantrekkelijk maken van de 5 meimanifestaties. Daar is een hele commissie voor die dat al jaren doet. Met wisselend succes moet ik u daarbij zeggen. Ook onder de ondernemers is er veel belangstelling voor de herdenking. Maar die taak is belegd bij het Comité Nationale Belangen, dat in Rotterdam al jarenlang actief is. Dat had de wethouder Economische Zaken ook kunnen vertellen, maar ik heb het hem niet van tevoren verteld. Ik dacht dat het nuttig was om dit nog even aan te vullen. Dan gaan wij stemmen over de Verordening winkeltijden Rotterdam 2018. U kunt stemmen. De stemming is gesloten. Met 38 stemmen voor en 5 tegen van de fractie van D66 is de verordening aangenomen.

XV. *Motie vreemd aan de orde van de dag.*

De **VOORZITTER**. Dan zijn wij toe aan de indiening van de motie vreemd aan de orde van de dag. Het raadslid Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik zal het kort houden. De motie heet 'Efficiënt vergaderen en op tijd naar huis'. Het is mooi weer, dus dan moet ik ook zorgen dat ik het goede voorbeeld geef. Ik zal voor het gemak nog even het dictum voorlezen: zorg te dragen voor naleving. En dat is dan een opdracht aan de voorzitter van onze raad en de griffier voor naleving van bovenstaande afspraken en uitspraken. Dat heeft dus betrekking op 'op tijd naar huis' en 'efficiënt vergaderen', maar ook dat wij een commissie hebben ingesteld die ons voor het zomerreces van een advies zal voorzien over andere zaken die tot efficiëntie leiden en hoe wij de komende periode zo goed mogelijk gaan vergaderen. En dan is het tweede deel van het dictum: In afstemming met de werkgroep Vergadermodel – ik was even de naam kwijt, maar een originele titel – onderzoek te doen naar een efficiënte manier van vergaderen en de raad voor het zomerreces een voorlopig voorstel te doen voor wijzigingen binnen het vergadermodel. Ik dien de motie in en ik zou zeggen: wel thuis.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**. De heer Simons heeft de volgende motie ingediend:

Motie 1, Efficiënt vergaderen en op tijd naar huis

'De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 19 april 2018 ter bespreking van de orde van de vergadering; constaterende dat:
- raadsvergaderingen in de periode 2014-2018 bij herhaling enorm uit de tijd liepen en tot diep in de nacht duurden;
- raadsvergaderingen van meer dan twaalf uur geen uitzondering zijn;

- de lange vergadertijd en het late tijdstip de kwaliteit van de beraadslagingen niet ten goede komt;

overwegende dat:

- afgesproken is dat de vergaderingen voortaan op tijd zullen starten;
- het historisch grote aantal van dertien partijen zal zorgen voor meer spreektijd en noopt tot efficiënter vergaderen;

spreekt zich uit:

- efficiënt te vergaderen en onnodige herhaling van betogen te voorkomen ernaar te streven raadsvergaderingen binnen de gestelde tijd te volbrengen;
- behoudens uitzonderingen niet na 00:00 uur te vergaderen;

draagt de voorzitter en griffier op:

- zorg te dragen voor naleving van bovenstaande afspraken en uitspraken;
- in afstemming met de werkgroep Vergadermodel, onderzoek te doen naar een efficiënte manier van vergaderen en de raad voor het zomerreces een voorlopig voorstel te doen voor wijzigingen binnen het vergadermodel;

en gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons

Ik geef de motie graag ter bespreking. Wil iemand er iets over zeggen? Dan gaan wij stemmen. U kunt stemmen. De motie is met 44 stemmen voor met algemene stemmen aangenomen.

Sluiting

De **VOORZITTER**. Daarmee ben ik ook aan het einde gekomen van deze vergadering. Het was enerverend. Dank u zeer voor uw deelname. Wel thuis. Tot ziens. (17.55 uur)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen.	459
Afscheid van de heer B.J. van Rij als lid van de gemeenteraad.	460
Onderzoek geloofsbrieven van de heer G.F.E. Koster.	462
Beëdiging van een lid van de gemeenteraad.	462
Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 19 april 2018.	463
Beraadslaging over 'Huisvesting bijzondere doelgroepen in De Evenaar', aangevraagd door het lid Van Elck.	466
Notulen.	506
Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2018, weken 13 tot en met 15.	506
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet van de brief van het college inzake recente ontwikkelingen Warmtebedrijf.	507
Verzoek om beraadslaging over 'Oproep om te stoppen met selectieve woningtoewijzing op grond van de Rotterdamwet', aangevraagd door de leden Van Zevenbergen en Cicek.	507
Tweeminutendebat over 'Stopzetten van uitzettingen naar Afghanistan', aangevraagd door de leden Cicek, Bokhove, Vonk, Yigit, Yildirim en El Ouali.	507
Het voorstel tot: a. vaststelling van de Tijdelijke commissieverordening 2018; b. instelling van een viertal tijdelijke commissies.	512
Benoeming van de voorzitters van de tijdelijke commissies. Benoeming zeven leden van de werkgeverscommissie.	513
Onderzoek geloofsbrieven van burgerleden van een commissie.	515
Het voorstel tot vaststelling van de Verordening winkeltijden Rotterdam 2018.	516
Motie vreemd aan de orde van de dag.	520
Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 24 mei 2018.	

De griffier,

De voorzitter,

